

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ORTA ÖĞRETİM SOSYAL ALANLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
TARİH ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

**ENDÜSTRİ MESLEK LİSELERİNDE T.C. İNKILÂP TARİHİ VE
ATATÜRKÇÜLÜK DERSİNDE ÖĞRENCİLERİN
BÖLÜMLERİYLE İLGİLİ PROJE ÖDEVİ
HAZIRLAMALARININ DERSE İLİŞKİN TUTUMLARINA
ETKİSİ
(NEVŞEHİR ÖRNEĞİ)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Derya UÇAR

ANKARA 2008

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ORTA ÖĞRETİM SOSYAL ALANLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
TARİH ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

**ENDÜSTRİ MESLEK LİSELERİNDE T.C. İNKILÂP TARİHİ VE
ATATÜRKÇÜLÜK DERSİNDE ÖĞRENCİLERİN
BÖLÜMLERİYLE İLGİLİ TARİH PROJE ÖDEVİ
HAZIRLAMALARININ DERSE İLİŞKİN TUTUMLARINA
ETKİSİ
(NEVŞEHİR ÖRNEĞİ)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Derya UÇAR

TEZ DANIŞMANI
PROF. DR. Yasemin DEMİRCAN

ANKARA 2008

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Derya Uçar'a ait “Endüstri Meslek Liselerinde T.C. İnkılâp Tarihi Ve Atatürkçülük Dersinde Öğrencilerin Bölümleriyle İlgili Tarih Proje Ödevi Hazırlamalarının Derse İlişkin Tutumlarına Etkisi” adlı çalışma jürimiz tarafından Tarih Öğretmenliği Ana Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan:.....

Üye:.....

Üye:.....

**ENDÜSTRİ MESLEK LİSELERİNDE T.C. İNKILÂP TARİHİ VE
ATATÜRKÇÜLÜK DERSİNDE ÖRENCİLERİN BÖLÜMLERİYLE İLGİLİ
PROJE ÖDEVİ HAZIRLAMALARININ DERSE İLİŞKİN TUTUMLARINA
ETKİSİ**

(NEVŞEHİR ÖRNEĞİ)

DERYA UÇAR

YÜKSEK LİSANS TEZİ

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

ÖZET

Bu araştırma Endüstri Meslek Liselerinde T.C İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde bölümleri ile ilgili proje ödevi vermenin öğrencilerin tutumlarına ve akademik başarılarına etkisini (Nevşehir ili örneği) belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Bu çalışmada deneysel yöntem kullanılmıştır. Araştırma 2006–2007 eğitim öğretim yılı ikinci yarıyıl döneminde Nevşehir ili, Nevşehir Endüstri Meslek Lisesi okulunda, Motor bölümü 11. sınıf öğrencilerine uygulanmıştır. Araştırma yansız olarak atanan, deney (n=20), ve kontrol (n=20) grubu olmak üzere iki grup üzerinde yürütülmüştür.

Mobilya ve Motor bölümü öğrencilerine çalışmadan önce T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine yönelik tutumlarını ölçmek için ön test uygulaması yapılmıştır. Motor bölümü öğrencilerine bölümleriyle ilgili T.C.İnkılâp Tarihi ve

Atatürkçülük dersinde Atatürk'ün Anıtkabir'de sergilenen arabaları proje ödevi olarak verilmiş, kontrol grubunu oluşturan Mobilya bölümü öğrencilerine ise; proje ödevi verilmeden öğretim devam ettirilmiştir. 10 hafta süren uygulama sırasında, deney grubu öğrencilerine her derse girildiğinde yaptıkları çalışmayla ilgili bilgiler sorulmuş, ayrıca uygulama süresince öğrencilerle ders dışında da görüşmeler yapılmıştır. Uygulama sonunda son tutum ölçeği uygulanmıştır.

Elde edilen verilerin istatistiksel çözümlerinde SPSS programından faydalanılmış, aritmetik ortalama, standart sapma, *t* testi uygulanmıştır. Elde edilen bulgular uygulama gruplarıyla sınırlıdır.

Çalışmanın sonuçları tez çalışmasının sonuç ve yorumlar bölümünde verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Endüstri Meslek Lisesi, T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi, Proje Ödevi.

**EFFECTS OF STUDENTS' PREPARING PROJECT HOMEWORK
RELATED TO THEIR DEPARTMENT ON THEIR ATTITUDES TOWARDS
LESSON IN HISTORY OF TURKISH REPUBLIC REVOLUTION AND
ATATURKISM LESSON IN VOCATIONAL SCHOOLS
(NEVŞEHİR EXAMPLE)**

DERYA UÇAR

MASTER'S THESIS

GAZI UNIVERSITY

EDUCATION SCIENCES INSTITUTE

ABSTRACT

This research is done for the purpose of determining the effects of students' preparing project homework related to their department on their attitudes and on academic success in the History of Turkish Republic Revolution and Atatürkism lesson in Vocational Schools (Nevşehir example).

In this work experimental method was used. The research was applied to the 11th grade students of Engine Department of Nevşehir Vocational School in the second semester of 2006-2007 academic year. The research was performed on unbiasedly selected two groups one of which is experiment group (n=20) and the other one of which is control group (n=20).

Before the defined research work, a pre-test was applied to the students of Furniture Department and Engine Department in order to measure their attitudes. In History of Turkish Republic Revolution and Atatürkism lesson a project homework on Atatürk's Cars exhibited in Anıtkabir (Atatürk's Mausoleum) was assigned to the students of Engine Department belonging to experiment group, on the other hand no homework was given to the students of Furniture Department constituting the control group and teaching activities for this group were carried out as before. During this practice lasted 10 weeks, some questions were directed to the students of experiment group in every lesson, moreover some interviews with the students were also made outside the class. At the end of the practice, final attitude scale was administered.

In the analysis of acquired data, SPSS program was used and arithmetic mean, standard deviation and *t* test were carried out. The obtained results were limited with the precatized groups.

The results of this work were given in the Results and Comments section of this thesis.

Keywords: Vocational School, Turkish Republic Revolution History and Atatürkism Lesson, Project Homework.

ÖNSÖZ

Bu çalışma Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Orta Eğitimde Tarih Öğretmenliği Ana Bilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak hazırlanmıştır.

Araştırmanın birinci bölümünü; problem durumu, araştırmanın amacı, önemi, sınırlılıklar, sayıtlar, tanımlar, konuyla ilgili yapılmış araştırmalar, ikinci bölümünü; eğitim, eğitim kurumlarının işlevleri, Türkiye’ de eğitim sistemi, Mesleki ve Teknik Eğitim, Endüstri Meslek Liseleri, kalkınmada Mesleki ve Teknik Eğitimin önemi, T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinin problemleri, T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinin amaçları, tutum, ilgi gibi konuları içeren kavramsal çerçeve, üçüncü bölümünü; yöntem, dördüncü bölümünü; bulgular ve yorum, beşinci bölümünü ise sonuç ve öneri bölümleri oluşturmaktadır.

Tez sürecinde, hoşgörü ve anlayış içerisinde yardımlarını esirgemeyen değerli danışmanım Sayın Prof. Dr. Yasemin DEMİRCAN’a içten teşekkürlerimi bir borç biliyorum.

Tez konusunun seçiminden itibaren araştırmanın her bölümünde değerli tecrübeleriyle beni aydınlatan, yönlendiren ve desteğini hiç esirgemeyen Sayın Yrd. Doç. Dr. Bahri Ata Hocam’a, tez hazırlama sürecinden yazma aşamasına kadar yardımcı olan arkadaşım Fatma Gültekin’e, yüksek lisans yapmamda daima beni destekleyen ve yardımcı olan kız kardeşim Zeynep Karas ve eşi Dr. Aziz Karas’a, annem Sabiha ve babam Osman Seyfi’ye, eşim Hüseyin ve canım kızlarım Bikem ve Ecem Uçar’a ve öğrencilerime çok teşekkür ediyorum.

ANKARA
2008 MART

DERYA UÇAR

İÇİNDEKİLER

ÖZET	iii
ABSTRACT	V
ÖNSÖZ	Vii
İÇİNDEKİLER	Viii
TABLolar LİSTESİ	X
ŞEKİLLER LİSTESİ	Xi
I. BÖLÜM: GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı.....	7
1.3. Araştırmanın Önemi	8
1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	8
1.5. Araştırmanın Sayıtlıları.....	9
1.6. Tanımlar	9
1.7. İlgili Araştırmalar.....	10
BÖLÜM II: KAVRAMSAL ÇERÇEVE	15
2.1. Eğitim	15
2.2. Eğitim Kurumlarının İşlevleri	17
2.3. Ülkemizde Eğitim Sistemi	18
2.3.1. Mesleki ve Teknik Orta Öğretim.....	20
2.3.1.1. Endüstri Meslek Liseleri.....	22
2.3.1.2. Kalkınmada Mesleki ve Teknik Eğitimin Önemi.....	22
2.3.1.3. Ortaöğretimde Mevcut Durum.....	24
2.3.1.4. Mesleki ve Teknik Eğitimdeki Sorunlar.....	26
2.3.1.5. Endüstri Meslek Liselerinde Tarih Dersi ve Önemi.....	30
2.4. T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi.....	33
2.4.1. Ortaöğretimde (Lise) T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinin Amaçları.....	35
2.4.2. T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinin Sorunları.....	36
2.5. Proje Yöntemi.....	41

2.6. Tutum	48
2.7. İlgi.....	49
BÖLÜM III: YÖNTEM	53
3.1. Araştırma Modeli.....	53
3.2. Veri Toplama Araçları	53
3.3. Uygulama ve Verilerin Toplanması	55
3.4. Verilerin Analizi	56
BÖLÜM IV: BULGULAR VE YORUM	57
4.1. Araştırma Modelini Oluşturan Gruplardaki Öğrencilerin Dağılımı.....	57
BÖLÜM V: SONUÇLAR VE ÖNERİLER	67
5.1. Sonuçlar.....	67
5.2. Öneriler.....	73
KAYNAKÇA	76
EKLER	83
EK-1: "Proje Değerlendirme Formu" Örneği.....	84
EK-2: T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Tutum Ölçeği.....	85
EK-3: GRUP PROJE PLANI” ÖRNEĞİ.....	86
EK-4: “HAFTALARA BÖLÜNMÜŞ PROJE PLANI” ÖRNEĞİ.....	88
EK-5: “HAFTALIK ÇALIŞMALARI İZLEME FORMU” ÖRNEĞİ.....	89
EK-6: ÖĞRENCİLERİN HAZIRLAMIŞ OLDUĞU “HAFTALARA BÖLÜNMÜŞ PROJE PLANI” ÖRNEĞİ.....	90
EK- 7: ÖĞRENCİLERİN HAZIRLAMIŞ OLDUĞU “GRUP PROJE PLANI” ÖRNEĞİ.....	91
EK-8: ÖĞRENCİLERİN HAZIRLAMIŞ OLDUĞU “HAFTALIK ÇALIŞMALARI İZLEME FORMU”	92
EK-9: ÖĞRENCİLER SUNUM YAPARKEN.....	93
EK-10: MOTORCULAR GRUBUNUN YAPTIĞI PROJEYE AİT SUNUM... ..	95
EK-11: ÖĞRENCİLERİN PROJE ÇALIŞMASI İLE İLGİLİ DÜŞÜNCELERİ.....	102
EK-12: MOTOR BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİ TANITIM YAPARKEN.....	109

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 2.3.1.3.1. 2005-2006 Öğretim Yılı Öğrencilerin Okullara Göre Dağılımı.....	25
Tablo 2.5.1. Proje Tabanlı Öğretim Yönteminin Aşamaları.....	47
Tablo 4.1.1. Öğrencilerin Bölümlerine Göre Dağılımları.....	57
Tablo 4.1.2. Kontrol ve Deney Gruplarındaki Öğrencilerin Uygulama Öncesinde Ölçülen Tutumları Arasındaki Farkın Analizi.....	58
Tablo 4.1.3. Deney Grubu Öğrencilerinin Ön Test ve Son Test Tutum Puanları Arasındaki Fark.....	59
Tablo 4.1.4. Kontrol Grubu Öğrencilerin Ön Test ve Son Test Tutum Puanları Arasındaki Fark.....	61
Tablo 4.1.5. Kontrol ve Deney Gruplarındaki Öğrencilerin Uygulama Sonrasında Ölçülen Tutumları Arasındaki Farkın Analizi.....	62
Tablo 4.1.6. Kontrol ve Deney Gruplarının Tutum Fark Puanları Arasındaki Farkın Analizi.....	64
Tablo 4.1.7. Kontrol ve Deney Gruplarının Tutum Fark Puanları Arasındaki Farkın Analizi.....	65

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 4.1.1. : Kontrol ve Deney Gruplarının Uygulama Öncesi Tutum Düzeylerinin Ortalamaları	58
Şekil 4.1.2. : Deney Grubunun Uygulama Öncesi ve Sonrası Ölçülen Tutumları	60
Şekil 4.1.3.: Kontrol Grubu'nun Uygulama Öncesi ve Sonrası Ölçülen Tutumları	61
Şekil 4.1.4. : Kontrol ve Deney Gruplarının Uygulama Sonrası Ölçülen Tutum Düzeylerinin Ortalamaları	63
Şekil 4.1.5.: Kontrol ve Deney Gruplarının Tutum Farkı Puanları.....	64
Şekil 4.1.6.: Kontrol ve Deney Gruplarının Ders Başarı Notları.....	66

I. BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Eğitim, insanlığın var olduğundan beri sürekli gündemde olan bir konudur. Son yıllarda dünyada yaşanan hızlı değişim, her alanda olduğu gibi eğitimde de değişim ve gelişmeleri zorunlu kılmıştır. Bilgi çağının yaşandığı günümüzde, eğitim sistemimizde temel amaç, öğrencilere mevcut bilgileri olduğu gibi aktarmaktan ziyade, onları bilgiye ulaştıracak, birtakım becerileri kazandırmak ve öğrenmeyi öğretmek olmalıdır. Bu bağlamda özellikle 2000’li yılların başlarında Türk Milli Eğitim sisteminde yaşanan değişim, tarih öğretimine de yansımaktadır. Yeni bilgiler ve dünyada yaşanan teknolojik gelişmeler, ülkemizde tarih eğitim ve öğretiminin sorgulanmasına, bunun yanında yeni metot ve yöntem arayışlarının başlamasına sebep olmuştur.

Türk Milli Eğitiminin genel amaçlarından biri, Türk Milletinin her şeyi olan gençlerimizi, Atatürk İlke ve İnkılapları ile anayasada ifadesini bulan Atatürk Milliyetçiliğine bağlı yurttaşlar olarak yetiştirmektir. Eğitim sistemleri içerisinde, eğitim yolu ile siyasal değerlerin aktarımı bu değerlerin geliştirilmesi ve vatandaşlık bilincinin kazandırılması konusunda sosyal bilimlerin etkin bir rol oynamaktadır. Bu çerçevede sosyal bilimlerin, tarih ve vatandaşlık bilgisi dersleri ülkelerin siyasal amaçlarına, felsefelerine bağlı olarak eğitimin siyasal karakterli amaçlarının gerçekleştirilmesinde önemli bir işlevi yerine getirmektedir (Yılmaz, 2005:3). Gençlerimizin çağdaş ve iyi bir vatandaş olarak yetişmeleri için, ilköğretimin birinci kademesinde Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler, ikinci kademesinde T.C. İnkılâp

Tarihi ve Atatürkçülük dersi, orta öğretimde Tarih ve T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük derslerindeki konular öğrencilere öğretilmeye çalışılmaktadır.

Tarih öğretimi Öksüzoğlu'nun (1997:17) ifade ettiği gibi geçmişi ve bugünü anlamımıza, sürekli bir akış içinde yaşadığımızı hissetmemize, neden sonuç ilişkisi bulmamıza yardımcı olduğu gibi, bir toplum bilimi olması nedeniyle de yaşadığımız toplumu çözümlmeye, anlamaya yardımcı olup, bir milletin ve devletin devamını sağlayan bir bilim dalıdır. Genç nesillerin ulusal kimliklerinin şekillenmesinde ve Türk kültürünün, milli ve evrensel değerlerin öğreniminde ve devamında, tarih dersinin önemli bir yeri vardır. Ayrıca “Cumhuriyetimizin modernleşme kurgusunun yaklaşımında Atatürkçülük ve Türkiye Cumhuriyeti Tarihi bu bağlamda özgün bir yer tutmaktadır” (Delen, 2007:1).

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından, gerek genel ve gerekse Mesleki ve Teknik Eğitim veren ortaöğretim kurumlarımızda T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi 11. sınıfta haftada iki ders saati olmak üzere verilmektedir.

Meslekî ve teknik eğitim ülkemizin kalkınması açısından çok önemli bir yere sahiptir. Mesleğinin gerektirdiği teknik becerilere sahip, yetişmiş meslekî ve teknik insan gücü, kalkınmanın itici gücü olacaktır. Günümüz gelişmiş ülkelere baktığımızda çağın gerektirdiği şekilde meslekî ve teknik eğitime önem verdikleri ve sanayileşmede ileri oldukları görülmektedir.

Bir toplumun en önemli varlığı insan kaynağıdır. Bu nedenle günümüzde tüm toplumlar işgücüne ve insan kaynaklarına yatırım yapmaktadırlar. Gelişmiş ülkeler arasında yer almak, onlarla bütünleşmek isteyen Türkiye'nin elindeki en önemli kaynak, genç ve dinamik bir nüfus yapısına sahip olan insan gücüdür. Avrupa Birliği'ne giriş sürecinde, ülkemizin sahip olduğu bu genç ve dinamik insan gücü potansiyeli, diğer ülkelerle rekabet edebilme avantajı sağlayacak niteliktedir. Ancak bu genç nüfusun mesleki eğitimi ve istihdam edilebilirliği çok önemlidir. Bilim ve teknolojiadaki gelişmeler tüm ülkelerde insan kaynaklarında aranılan nitelikleri de etkilemektedir. Bu insan gücünü iyi kullanarak diğer ülkeler arasında rekabet

edebilme imkânı vardır. AB'ye giriş sürecinde toplumsal kalkınmayı gerçekleştirecek nitelikli insan gücünün yetiştirilmesinin önemi nedeniyle kalkınmayı ön planda tutan Türkiye mesleki ve teknik eğitime önem vermek zorundadır. Avrupa'da genel orta öğretime devam eden öğrenci sayısı %30 düzeyinde iken, Mesleki ve Teknik Öğretime yönelen öğrenci sayısı %70 düzeyindedir. Türkiye'deki durum ise tam ters bir görünüm arz etmekte %36.3 mesleki ve teknik eğitim, genel liselere giden öğrenci sayısı ise %63.7 oranındadır (2005-2006 MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı verileri). Sümer (2007:17)'e göre ülkemizde toplumumuzun genel eğilimi nedeniyle öğrenciler OKS sınavı sonucunda Fen Liseleri ve Anadolu türü liselere yönelmekte, bu okullara yerleşemeyenler genel liseleri tercih etmekte, *“not ortalaması çok düşük öğrenciler”* mesleki ve teknik eğitim veren okullara kayıt yaptırmaktadırlar. Sümer (2007: 17), Endüstri Meslek Liselerinin en son tercih edilen okullar olması sebebiyle ilgi düzeyi eksik olan öğrencilerle ders müfredatının uygulanmasında problemler çıktığını ve eğitim sürecinin olumsuz etkilendiğini ifade etmektedir. Ona göre *“Öğrenci seviyesinin son yıllarda düşüş göstermesi, mesleğini kabullenmekte zorlanan, gelecek kaygısı taşıyan, ümitsiz bir mezun kitlesi oluşturmaktadır.”* Dolayısıyla ülkenin kalkınmasında önemli bir ivmeye sahip olacak olan Endüstri Meslek Liselerini talep eden öğrencilerle ülkemizin gelişmişlik düzeyini artırması yönünden Mesleki ve Teknik Eğitimden beklenen beklentiler arasında bir tezatlık görülmektedir.

Türkiye'de birtakım değerlerin bilincinde olan, milletin tarihini bilen, milletin tarihteki başarılarından gurur duyan ve bu gururu yeni başarılar için itici güç unsuru olarak kullanan, başarısızlıklardan dersler çıkaran, öğrenmeyi öğrenmiş, gelişime açık, teknolojiden anlayan, proje üreten, ekip halinde çalışabilen, değişikliklere uyum sağlayabilen, araştıran, sorgulayan, problemlere çözüm bulabilen, bilgiyi yorumlayıp, karar verebilen, yazılı ve sözlü iletişim kurabilen, sorumluluk bilinci gelişmiş gençlerle Türkiye ileriye doğru gidebilecektir.

Teknoloji ve bilgi çağına ayak uydurabilmek bugün gelişmekte olan ülkelere tutun gelişmiş olan ülkelere kadar, problem olarak görülmekte ve ülkeler

bu konuda gerekli olan tedbirlerini almakta gecikmemekte ve sürekli olarak gelişim projeleri üretmektedirler. Nitekim çağdaş dünya ülkeleri yaşam boyu eğitime önem vermekte ve nitelikli insanlar yetiştirmek için gerekli tüm çabayı göstermektedirler.

Nitelikli insan, tek yönlü sadece mesleki açıdan kendini yetiştirmiş insan değildir. Kendisini her yönden geliştirmiş insandır. Bu nedenle her tür okul ne amaca yönelik olursa olsun öğrencilerini her açıdan, özellikle kültürel ve evrensel değerler konusunda eğitmesi gerekmektedir. Bu, gelecekte insan ile ilişki kuracak olan meslek liseleri öğrencileri için de gerekli bir durumdur. Nitekim Türkiye'nin geçmişinde bulunan Osmanlı döneminde mesleki eğitim veren Lonca Teşkilatı içinde sadece mesleki beceriler ve eğitim verilmemekte, bunun yanında ahlaki ve kültürel değerlerde verilmektedir. Bu aşamada hem içinde bulunduğu kültürden haberdar, hem ahlaki değerlerle donatılmış olarak yaptığı işi iyi yapan ve insanlarla iyi anlaşılan bireyler yetiştirmek amaçlanmıştır.

Mesleki eğitim sadece meslek bilgisi vermek değildir. Bunun yanında öğrenciyi değerler açısından, içinde bulunduğu dünyadan haberdar olma, kültürel özellikleri bilmek açısından da donanımlı olması gerekmektedir. Bu şekilde her anlamda nitelikli insan yetiştirilebilecektir. Bu anlamda mesleki ve teknik eğitimde kültür derslerinin de ayrı bir önemi vardır. Özellikle tarih dersinin eğitimsel açıdan bir işlevi olduğu gibi geçmişten beri gelen ayrı bir misyonu vardır. Daha önce ifade edildiği gibi Eğitim sistemlerinin, bağlı olduğu topluluğun kendini yaşatacak elemanları yetiştirme ve değerleri üretme temeline dayalı olduğu varsayılacak olursa, bu değerlerin ve devletimizin ve milletimizin devamlılığı bilincinin vatandaşlara aktarılması Tarih ve T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersiyle mümkün olabilmektedir. Toplumu ve milleti şekillendirmek gibi önemli bir misyonu olmasına rağmen Tarih dersleri Türkiye'de son yıllarda yapılan çalışmalar incelenecek olursa T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinin öğrenciler tarafından fazla sevilmeyen ve önem verilmeyen bir ders olduğu, dolayısıyla bu dersin amaçlarına ulaşmada yeterince başarılı olunamadığı görülmektedir (Saray ve Tosun, 2000:287). Bozkurt (2000:56)'un yapmış olduğu çalışmada öğrencilerin tarih dersine yönelik tutumlarının kararsızlık gösterdiği hatta öğrencilerin tarih dersine yönelik

tutumlarının vasat düzeyde olduğu, Lise I. sınıftan Lise II, III ve Lise IV. sınıflara gidildikçe tutum düzeylerinin azaldığı ifade edilmektedir. Ayrıca, öğrencilerin T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinin konu ve kavramlarını anlamada zorlandıkları ve derse karşı ilgisiz kaldıkları, dersin konularıyla ilgili olarak önyargılı oldukları bilinmektedir. Aynı çalışmada okul türleri açısından tutum puanları incelendiğinde meslek liselerinin klasik liselerden sonra geldiği bulgusuna varılmıştır (Bozkurt, 2000;57). Endüstri Meslek Liselerinde T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersiyle ilgili problemler daha da artabilmektedir. Okula geliş amacının mesleki eğitim olarak görülmesi sebebiyle öğrenciler söz konusu dersin gereksiz olduğunu gerek sözel gerekse davranışsal olarak göstermektedirler. Saray (2000)'a göre bunun birçok nedeni bulunmaktadır. Öncelikle ortaöğretimden yüksek öğretime geçiş sisteminde, diğer derslerde olduğu gibi T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinde de üniversite sınavında çıkan soru sayısı ve ağırlığına göre önem verilmektedir. Bu durum da fonksiyonel olmadığı gerekçesiyle bu derse önem verilmemesine neden olmakta ve bu ders saatinde öğrencilerin üniversite sınavına hazırlanmaya yönelik başka derslerle ilgilendikleri gözlemlenmektedir. Bir diğer neden olarak da öğrencilerin bu dersi yaşamla ilgili bulmamaları ve bu nedenle derse karşı ilgisiz oldukları belirtilmektedir. T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi, içerik olarak iki kısımdan meydana gelmektedir. Birinci kısım, Türkiye Cumhuriyeti Tarihi, ikinci kısım ise Atatürkçülük konularını kapsamaktadır. Birinci kısımda öğrencilerin üyesi oldukları devletin kuruluş tarihini ve bunun için yapılan çalışmaları bilmeleri; ikinci kısımda öğrencinin Atatürkçülüğü öğrenip, içselleştirmesi, yaşamına transfer etmesi beklenmektedir. Fakat öğrenci, Atatürkçülük hakkında günlük hayatında gördükleri ile derste öğrendikleri arasında paralellik göremeyince, öğrendiklerinin doğruluğu ve gerekliliği konusunda kuşkuya düşmektedir. Bu durum, öğrencilerin T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine olan tutum ve algılamalarını olumsuz hale getirmektedir (Saray ve Tosun, 2000). T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi yıllık programına göre Atatürkçülük konuları programda en son yer almaktadır. Türkiye'nin bir gerçeği olarak ikinci dönemde üniversiteye hazırlık nedeniyle öğrenciler çeşitli vesilelerle okula gelmemektedirler. Bu da Atatürkçülük konularının öğretiminde ve bu konulara karşı tutumda olumsuzluğa neden olmaktadır.

Safran (2006,118)'a göre öğrencilerdeki bu ilgisizliğin sebebi ilköğretimden beri yapılan aynı bilgilerin tekrarıdır. Safran, üniversitelerde bu derse karşı ilgisizliğin giderilmesi için bir çözüm yolu da sunmaktadır. Eğer T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinde meslek dersleriyle uyumlu ve ilişkili programlar düzenlenirse, üniversitelerde veya meslek liselerinde öğrencilerin ilgileri artırılabilir. Aynı şekilde John Dewey, eğitimde ilgiye önem vermektedir. Eğitimin hayatta kullanılabilecek şekle uygun olması gerektiğini, okulun hayat görevlerini çözmek için yetişkin kılmaya yardım etmek zorunda olduğunu ifade etmektedir.(Aytaç; 2006:107). Bu görüşe sahip Pragmatistlere göre okul öğrencinin gerçek yaşama hazırlandığı bir yer değil, tersine yaşamın ta kendisidir (Ata, 1998,8). Dolayısıyla öğrenci T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinde kendi bölümüyle ilgili bir bağlantı kurup, bu dersi ihtiyaç olarak hissedebilirse, derse olan motivasyonu artabilecek ve ilgisiz kalmayacaktır. İlgi de bilgiyi getirecektir. Diğer bir ifadeyle öğrencinin bir konu hakkında bilgi sahibi olabilmesi için öncelikle kendi durumu ile konuyu ilişkilendirmesi ve bu şekilde kendini konuya yakın hissetmesi, ilgi duyması gerekmektedir.

Araştırmacı tarafından yapılan bu çalışmada Endüstri Meslek Liselerinde T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine ve Tarih dersine karşı ilgisiz oldukları düşünülen öğrencilerin derse karşı tutumlarının olumlu hale getirilmesi veya tutumlarının daha artırılabilmesi için bölümleriyle ilişkilendirilerek tarih proje ödevi vermenin, öğrencilerin derse olan tutumlarını olumlu yönde etkileyeceği düşünülmüş ve başarılarını arttırıp arttırmadığı görülmeye çalışılmıştır. Öğrencilerin derse olan ilgilerini arttırmakta proje yöntemi araç olarak kullanılmıştır.

Aladağ (2005)'a göre proje, öğrencilerin, araştırma, problem çözme, öğrendiklerini kullanma gibi üst düzey düşünme gerektiren, gerçek yaşama benzer işler üzerinde, özgün bir ürün ortaya koymak amacıyla yaptıkları çalışmadır. Projeler birkaç saatlik kısa süreli olacağı gibi birkaç aylık dönemlik uzun süreli olabilmekte, proje sonunda bir ürün ortaya konulmaktadır.

Proje yöntemi öğrenciler, kendi çevreleri ve dış dünya arasındaki bağlantıları görmelerine, toplumdaki farklı insanlarla iletişim kurmalarına, kendilerini bir etkinlik için organize etmelerine, kendi zamanlarını planlamalarına ve bir plana göre çalışmalarına, kendi bulgularını toplum içinde sunmada ve savunmada pratiklik kazanmalarına, öğretmenlerin rehberliğinde kendi öğrenme durumlarını Kontrol edebilmelerine yardımcı olmaktadır. Diğer bir ifadeyle bu yöntem sayesinde öğrencilerin araştırma, problem çözme, öğrendiklerini kullanma gibi üst düzey gerektiren beceriler kazanması sağlanabilmektedir (MEB, 2005; 247).

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı ortaöğretim kurumlarında okutulmakta olan T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine ilişkin olumlu tutumun artırılmasına yönelik çalışmalara katkıda bulunmak, belirlenen amaçlar doğrultusunda öğrencilere iyi bir tarih öğretimi sunmanın yollarını her yönüyle araştırmak ve öğretimde kaliteyi artırmaktır. Aynı zamanda öğrenci ihtiyaçları doğrultusunda güncelliği yakalayarak öğrencinin derse olan ilgisinin artırılmasını sağlamaktır. Bu bağlamda problem cümlesi aşağıdaki şekildedir.

Endüstri Meslek Liseleri 11. sınıfta T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinde bölümleriyle ilgili proje hazırlamanın öğrencilerin derse ilişkin tutumlarına olumlu yönde etkisi var mıdır?

Bu çerçevede araştırmanın alt problemlerini de şunlar oluşturmaktadır:

- Araştırmada Kontrol ve Deney Gruplarında yer alan öğrencilerin ön test tutum puanları arasında farklılık var mıdır?
- Araştırmada Deney Grubu'nda yer alan öğrencilerin ön test-son test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- Araştırmada Kontrol Grubu'nda yer alan öğrencilerin ön test-son test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

- d. Araştırmada Kontrol ve Deney Grubu'nda yer alan öğrencilerin son test tutum puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- e. Araştırmada Kontrol ve Deney Grubu'nda yer alan öğrencilerin ön test ve son test tutum puanlarının farkları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- f. Araştırmada Deney ve Kontrol Gruplarında yer alan öğrencilerin başarı puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.3. Araştırmanın Önemi

Eğitimde öğrenci bir bütün olarak ele alındığında düşünceler ve hareketler kadar duygular ve değerler de önemli olmaktadır. Öğrencilerin, derse karşı tutumu o derste başarıyı etkileyeceği gibi o dersle ilgili etkinlikler ve yaşantılarda tutumun gücünü ya da yönünü etkilemektedir (Paykoç,1991:134).

Endüstri Meslek Liseleri mesleğe yönelik eğitim veren ortaöğretim kurumlarıdır. Mesleğe yönelik okullar olması dolayısıyla öğrenciler genel kültür derslerine fazla önem vermemektedirler. Bu dersler içinde özellikle tarih dersi sıkıcı olarak değerlendirilmektedir. Bu derse karşı ilginin artırılmasında meslek lisesi öğrencileri için “yaparak yaşayarak” öğrenme yönteminin etkinliği bu araştırma kapsamında ele alınmıştır. Araştırmanın süreci ve sonuçları bu alanda literatüre önemli katkılar sağlayabilecektir. Özellikle araştırmanın geliştirilmesi ve farklı bölümlere, öğrenci düzeylerine ve Tarih derslerine uygulanması ve bunların sonuçları Meslek Liselerinde Tarih öğretiminin yeni bir ivme kazanması açısından faydalı olacaktır.

1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

Yapılan araştırma başlıca;

- T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi ile sınırlıdır.

- Araştırmadan elde edilen sonuçlar uygulamaya katılan deneklerle sınırlıdır.
- 2006–2007 öğretim yılı ile sınırlıdır.

1.5. Araştırmanın Sayıtları

Bu araştırmada aşağıdaki varsayımlardan hareket edilmiştir:

1. Örnekleme dâhil olan denekler normal zekâ dağılımı göstermektedirler.
2. Deney ve Kontrol Grubu sınıflarının Tarih dersi akademik başarı düzeyleri (karne notu sınıf ortalamaları) birbirine yakındır.
3. Ön-test ve son-test puanlarına derse ilişkin tutumdan başka bir faktör etki etmemiştir.

1.6. Tanımlar

Eğitim: Kişinin zihnî, bedenî, duygusal, toplumsal yeteneklerinin, davranışlarının istenilen doğrultuda geliştirilmesi ya da ona birtakım amaçlara dönük yetenekler, davranışlar, bilgiler kazandırılması yolundaki çalışmaların tümüdür.

Öğretim: Öğrenmenin gerçekleşmesi ve bireyde istenen davranışların gelişmesi için uygulanan süreçlerin tümüdür (Varış ve başkaları, 1994: 13).

Teknik: Öğretim yöntemini öğretmenin uygulamaya koyma biçimidir.

Hedef: Kişide gözlenmesi kararlaştırılan istendik özelliklerdir.

Endüstri Meslek Liseleri: Bu okullarda öğrencilere; orta öğretim düzeyinde asgari ortak genel kültür vermek, toplum sorunlarına duyarlı, yurdun ekonomik,

sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunma bilincini ve gücünü kazandırma amacına yönelik ortak genel kültür dersleri ve çeşitli meslek alanlarında endüstrinin ihtiyaç duyduğu mesleki formasyon verilmek suretiyle, hayata, iş alanlarına ve yüksek öğretime hazırlayan programlar uygulanmaktadır. Endüstri meslek lisesi öğrencileri; 11 ve 12'inci sınıflarda (öncelikle son sınıf öğrencileri olmak üzere) genel bilgi ve teknik teorik dersleri haftanın iki gününde okulda, uygulamalı meslek derslerini ise haftanın üç gününde alanları ile ilgili işletmelerin makine, araç-gereç ve mesleğinde uzmanlaşmış personel imkânlarından yararlanarak iş yerlerinde yapmaktadır.

Proje: Öğrencilerin genellikle somut bir ürüne ulaşmak için tek başına veya küçük gruplar halinde bir görev üzerinde uzun bir süre bireysel veya birlikte çalışmalarınıdır (Saban, 2004: 191).

Tutum: Bir bireye atfedilen ve onun bir psikolojik obje ile ilgili düşünce duygu ve davranışlarını düzenli bir biçimde oluşturan bir eğilimdir .

1.7. İlgili Araştırmalar

Baştuğ tarafından (1996) yılında yapılan “Kırıkkale İl Merkezi Lise ve Dengi Okullarında Tarih Dersine Yönelik Öğrenci Tutumlarının Değerlendirilmesi” adlı Yüksek Lisans tezinde, Kırıkkale il merkezi lise ve dengi okullarda tarih dersine yönelik öğrenci tutumları değerlendirilmiştir.

Öğrencilerin tarih dersine karşı davranışlarını ölçmek ve belirlemek için tutum ölçeği kullanılmıştır. Tutum ölçeğini, Kırşehir il merkezindeki 4 genel lise, 4 özel amaçlı lise ve 7 meslek lisesinde 1030 öğrenciye uygulamıştır. Sonuç itibarıyla uygulama yapılan öğrencilerin, tarih dersine karşı tutumlarının olumlu olduğu görülmüştür.

Sarıkaya tarafından 1999 yılında yapılan çalışmada öğrencilerin Endüstri Meslek Liselerine olan talebini etkileyen etmenler araştırılmıştır. Araştırmanın amacı, pahalı bir eğitim türü olan Endüstri Meslek Liselerine yönelen öğrencilerin eğitim talebini, bireysel, sosyal ve ekonomik etkenlerin etkileyip etkilemediğinin belirlenmesidir. Bu çalışmada Endüstri Meslek Lisesi 9. sınıf öğrencilerin çoğunluğu 15-16 yaşlarında erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Öğrencilerin çoğunun, aileleri ile birlikte yaşayan, düşük ve orta düzey gelirli, orta büyüklükte aileye sahip oldukları görülmüştür. Anne ve babaların eğitim düzeyi düşüktür. Annelerin büyük bir kısmı ev hanımı, babalarının mesleği genelde vasıfsız olmak üzere işçi ve küçük bir bölümü de memurdur. Öğrencilerin çoğunluğunun ilköğretim diploma derecesi ortadır. Kendi ve ailelerin istekleri doğrultusunda okullarını seçmişler, okulu seçme nedeni olarak da geliri orta ve yüksek işler bulabileceklerine inanmış olmalarıdır.

Bu çalışmada yer alan Endüstri Meslek Liselerindeki öğrencilerin anne ve babaların yarısının öğretim düzeyi ilköğretim mezunudur. Ancak babalarının öğrenim düzeyleri annelerinin öğrenim düzeyine göre daha yüksektir. Öğrencilerin yarıdan fazlası, toplumun Endüstri Meslek Liselerini tanımadığını veya dar gelirli aile çocuklarına meslek kazandıran okullar olarak bildiklerini ifade etmişlerdir.

Sarıkaya, okul içinde öğrenim düzeyi yüksek olan anne ve babaların çocuklarının elektronik ve elektrik bölümlerini tercih ettiğini, öğrenim düzeyi düşük anne ve babalarının çocuklarının ise daha çok tesviye, mobilya dekorasyon, motor bölümlerinde öğrenim gördüklerini ifade etmektedir.

Yurtluk tarafından 2003 yılında “Proje Tabanlı Öğrenme Yaklaşımının Matematik Dersi Öğrenme Süreci Ve Öğrenci Tutumlarına Etkisi” adlı yüksek lisans çalışmasında, proje yönteminin öğretim sürecindeki etkisini ortaya koymak amacıyla nicel ve nitel araştırma yöntemleri birlikte kullanılmıştır. Yapılan çalışmanın sonucunda proje yönteminin öğrenci tutumlarına etkisinin olup olmadığını ortaya koymak için tutum ölçeği uygulanmış, proje yönteminin öğrenci tutumlarında bir değişme meydana getirmediği görülmüştür. Öğrencilerin çalışmayla ilgili görüşleri alındığında, öğrencilerin proje yöntemiyle ders işlemekten zevk aldıkları, bu şekilde dersin daha yararlı geçtiği, sorumluluk duygusunu geliştirdiğini

ifade ettikleri görülmüştür. Öğretmen görüşleri incelendiğinde ise çalışmanın öğretmenler ve öğrenciler için faydalı olabileceği vurgulandığı görülmüştür

Kılıç tarafından 2004 yılında yapılan “Meslek Eğitimde Projeye Dayalı Öğretimin Öğrencilerin Akademik Başarılarına ve Bilgilerinin Kalıcılığına Etkisi” adlı Yüksek Lisans çalışmasında, 2003–2004 öğretim yılı Ankara ili Elmadağ ilçesi, Elmadağ Meslek ve Teknik Eğitim Merkezi Endüstri Meslek Lisesi okulunda Bilgisayar Bölümü Lise 2. sınıf öğrencilerine projeye dayalı öğretimin öğrencilerin akademik başarılarına ve bilgilerinin kalıcılığına etkisi araştırılmıştır. Yapılan bu çalışmada Endüstri Meslek Lisesi Bilgisayar Bölümü Lise 2. Sınıf Atölye dersinde, projeye dayalı öğretim uygulanmış, bu sınıfın öğretimin geleneksel öğretime göre öğrencilerin akademik başarıları öğrencilerin kalıcılığı bakımından daha etkili olduğu görülmüştür.

Belenli tarafından 2005 yılında yapılan “Tarih Öğretiminde Toplumsal Yaşayışın Düzenlenmesi” ünitesinin işlenişinde çoklu zekâ kuramı (11. sınıf) adlı çalışmada, tarih öğretiminde çoklu zekâ kuramının etkisi incelenmiştir. T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi “Toplumsal Yaşayışın Düzenlenmesi” ünitesini çoklu zekâ kuramına dayalı olarak öğrenen Deney Grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında hiçbir fark bulunamamıştır. Tarih dersinde T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Toplumsal Yaşayışın Düzenlenmesi” ünitesinde çoklu zekâ kuramı ile öğretim yapılan Deney Grubu öğrencileri kendi yöntemleri ile dersi dinleyen Kontrol Grubu öğrencilerinin son test puanları arasında Kontrol Grubu’nun lehine anlamlı bir fark olduğu dikkat çekmiştir. Bireysel farklılıkları dikkate alan çoklu zekâ kuramına dayalı öğretim etkinliklerinin kullanılması, geleneksel öğretim yöntemlerine göre “Toplumsal Yaşayışın Düzenlenmesi” ünitesinde konuların öğrenilmesinde olumlu bir katkı sağlamamıştır.

Yılmaz tarafından 2005 yılında yapılan “İlköğretim 8.Sınıf Öğrencilerinin Atatürk İlke ve İnkılâplarını Kavrama Düzeyleri” adlı çalışmada, Ankara ilinde eğitim veren 18 okuldan toplam 654 öğrenciyle çalışılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, öğrencilerin Atatürk İlke ve İnkılâpları kapsamında bazı konuları

kavrayamadıkları, Atatürk İlke ve İnkılâplarını kavrama düzeylerinin ailelerin eğitim ve sosyo-ekonomik düzeyleri ile ilişkili olduğu belirlenmiştir.

Aladağ tarafından 2005 yılında yapılan “İlköğretim Matematik Öğretiminde Proje Tabanlı Öğrenme Yaklaşımının Öğrencilerin Akademik Başarısına ve Tutumuna Etkisi” adlı Yüksek Lisans çalışmasında, matematik eğitiminde proje tabanlı öğrenmenin ilköğretim 4. sınıf öğrencilerin akademik başarılarına ve tutumlarına etkisini araştırmıştır. Bu araştırmada, proje tabanlı öğrenme yaklaşımının uygulandığı Deney Grubu öğrencileri ile geleneksel öğretim yöntemlerinin uygulandığı Kontrol Grubu öğrencileri seçilmiştir. Grupların Deney öncesi ve sonrası kendi içlerindeki tutumları incelendiğinde, Deney Grubu’nun işlem öncesi ve sonrasındaki derse karşı tutumları arasında anlamlı farkın olduğu, ancak Kontrol Grubu’nda işlem öncesi ve sonrasındaki tutumları arasında anlamlı bir farkın olmadığı” görülmüştür.

Akdemir tarafından 2006 yılında yapılan zümre öğretmenler kurulu toplantı tutanaklarına göre “Zümre Öğretmenler Kurulu Toplantı Tutanaklarına Göre Lise Tarih Derslerinde Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri (2001–2005)” adlı Yüksek Lisans tezi çalışmasında, lise tarih derslerinde yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri konusunu incelemiştir. Ortaöğretim kurumunda yapılan 55 farklı tarih dersi zümre toplantı tutanakları toplanarak tarih dersinin işlenmesi esnasında karşılaşılan problem ve çözüm önerileri belirlenmiştir. Her birine içerik analizine uygulanarak alt problemler belirlenmiştir. Araştırmada; tarih öğretmenlerinin ders sırasında yaşadıkları problemleri zümre öğretmenler kurulu toplantılarında ortaya koyup çözüm önerileri getirdikleri görülmüştür. Tarih Öğretmenlerin yaşadıkları problemlerin onların önerileri doğrultusunda çözümlenmesi tarih dersine daha verimli hâle getirileceği ifade edilmektedir.

Gömcü tarafından 2006 yılında yapılan “İlköğretim 8. Sınıf T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi’nin Kurtuluş Savaşı Dönemi Ünitesinin İşlenişinde Karşılaşılan Problemlere İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri” adlı çalışmada Kırşehir il merkezinde eğitim veren 25 okuldan toplam 500 öğrenci ve 35 İnkılâp

Tarihi öğretmenleriyle çalışılmıştır. Öğretmenlere yapılan anketin sonucunda Kurtuluş Savaşı Dönemi işlenirken, kıdemli olan öğretmenlerin tartışma ve drama yöntemini kıdemsiz olanlara göre daha fazla kullandıkları, kıdemsiz öğretmenlerin kıdemli olan öğretmenlere göre daha fazla problemle karşılaştıkları, öğretmenlerin genellikle düz anlatım ve soru-cevap yöntemini kullandıkları, öğretmenlerin öğrencilerin derse katılımını, soru sormalarını sağlama konusunda ve öğretmenlerin birtakım dersle ilgili kavramları öğrencilere vermekte zorlandıkları, öğretmenlerin öğrenci velilerinin ilgisizliğinden yakındıkları, öğrencilerin ailelerinden aldıkları yanlış bilgilerin ünitenin öğretimini zorlaştırdığı gibi sonuçlara ulaşılmıştır. Öğrenci anket sonuçları değerlendirildiğinde ise öğrencilerin öğretmenlerin derse başlamadan önce dikkatlerini çekmek için hikâye, fıkra, anı anlatmayarak derse başlamaları, öğretmenlerin Kurtuluş Savaşı ile ilgili gerekli yerlere gitme konusunda olumsuz davranmaları, öğretmenlerin üniteyi işlerken dersi zevkli hale getirmediikleri gibi konular öğrenciler tarafından problem olarak görülmüştür.

Delen tarafından 2007 yılında yapılan “İlköğretim ve Ortaöğretimde Öğretmen Görüşlerine Göre Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinin Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri” adlı tez çalışmasında, 2005–2006 eğitim-öğretim yılında Ankara’nın bazı ilçelerinde yer alan Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı resmî ve özel 45 ortaöğretim ve 49 ilköğretim okulunda görev yapan İnkılâp Tarihi dersi öğretmenlerine uygulanan tutum anketiyle, ilköğretim ve ortaöğretimde Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinde karşılaşılan problemler ve öğretmenlerin bu problemlere ne tür çözüm önerileri getirdikleri ortaya konulmaya çalışılmıştır.

II. BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Eğitim

Eğitim, fertlerin gelecekteki yaşamlarını doğrudan etkilemesi ve sosyal yapının oluşmasındaki önemli etkisi nedeniyle toplumların gelişmesindeki önemli bir süreçtir. Bir ülkenin kalkınması ancak, o ülkede yaşayan insanların eğitilmesi, onlara ülkenin hedeflerine uygun beceri ve yetenekler kazandırılması, yeni teknolojiler geliştirilmesi ve yeni teknolojilerin her alanda kullanılması ile olanaklıdır (Türk, 1999:1).

Türkiye'nin hedeflerinden birisi de çağdaş medeniyet seviyesinin üstüne çıkmaktır. Diğer ülkeler gibi, Türkiye de bu hedefini gerçekleştirmek için eğitime önem vermektedir. Eğitim, devletlerin, milletlerin ve toplumların sürekliliklerini sağlayabilmek adına önemli bir role sahiptir.

Eğitim ile ilgili bu güne kadar birçok tanım yapıldığı görülmektedir. Bunun nedeni farklı disiplin dallarına mensup olanların kendi ilgi alanları doğrultusunda tanım yapmış olmalarıdır. Aşağıda bu tanımlardan bazılarına yer verilmiştir (Kıncal; 2006:2-3).

Sosyologlar ve sosyal yöne ağırlık veren eğitimciler eğitimi, bireyin içinde yaşadığı topluma göre sosyalleşmesi, toplumun kültürünü kazanması, toplumsal değerleri tam olarak benimsemesi, topluma katılması ve toplum kültürünü geliştirmesi olarak tanımlamışlardır.

Çocuğu psikolojik bir organizma olarak ele alan psikolog ve eğitimcilere göre eğitim, bireyin içindeki yetenekler ve arzuları, ilgileri ulaşabileceğı en üst düzeye kadar çıkarmak, kişinin potansiyel gücünü tam olarak geliştirebilmek için gerekli çevre imkânlarını hazırlamaktır.

Ekonomik yaklaşım çevresinde ise eğitim, bir yatırım ve üretim merkezidir. Bu yaklaşıma göre eğitim ekonominin en önemli unsurlarından biri olan iş gücünü kalifiye hale getiren, bilgisiz ve yetişmemiş çocukların bir “hammadde” olarak girdiğı, sonunda bilgi ve beceri kazanmış, kalifiye bir iş gücü olarak çıktığı bir sistem olarak görölmektedir. Böyle bir yaklaşıma göre eğitim, bireye meslek kazandıran bir süreç olarak düşünölmektedir (Kıncal; 2006:2).

Diğer taraftan, farklı eğitimcilerin eğitimi farklı şekillerde tanımladıkları dikkat çekmektedir. Bunlardan Emile Durkheim’de eğitimi; sosyal hayat bakımından yetişmiş nesillerin, henüz bu hayata ulaşmamış olan nesiller üzerindeki etkileridir şeklinde tanımlamaktadır. (Kıncal; 2006:2).

J.J. Rousseau’ye göre eğitim, tabiata göre insan yetiştirir. İsmail Hakkı Baltacıoğlu’na göre eğitim, çocukların hayata hazırlanma sürecidir. Yusuf Has Hacıp de eğitimi, olumlu davranışları kazanma ve bu şekilde hayata hazırlanma süreci olarak görmektedir. Satı Bey’e göre eğitim bireyin özel kabiliyetlerini köreltmeksizin genel kabiliyetlerini arttırmayı ve maharet sahibi yapmayı amaçlayan bir faaliyettir. Mümtaz Turhan ise, bir ülkenin genel eğitiminin milli ya da toplumsal amacının, kültürü bir değer olarak genç nesillere kazandırmak ve mevcut kültürün geliştirilmesini sağlamak olduğunu belirtmektedir (Kıncal, 2006,2–3).

Bütün bu tanımlara bakarak, eğitimi şu şekilde genel olarak tanımlamak mümkündür. Eğitim, bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla, istenilen değişiklikleri meydana getirme sürecidir (Kıncal, 2006,–3). Bu noktada eğitimin şu dört özelliğini söylemek mümkündür:

- Eğitim bir süreçtir.
- Eğitim davranış kazandırma işidir.

- Eğitimde davranış değişikliğinin meydana gelebilmesi için kişinin çaba sarf etmesi ve bireyin kendi yaşantılarının olması gerekir.
- Eğitim faaliyetinin önceden belirlenen amaçlar çerçevesinde gerçekleştirilmesi gerekir.

Eğitim, formal ve informal olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Informal eğitim, bireyin kendi yaşantısında kendiliğinden meydana gelen herhangi bir plan, program yapmadan oluşan kültürlenme süreci olarak tanımlanırken, formal eğitim; plan ve program dâhilinde amacı belirli, gerçekleştiği bir mekânı olan, alanında uzman kişiler rehberliğinde verilen ve resmi nitelik taşıyan eğitimidir.

2.2. Eğitim Kurumlarının İşlevleri

Eğitim kurumlarının ortaya çıkış sebebi toplumun ihtiyaçlarını karşılamaktır. Fidan ve Erden (1998:66)'e göre temel amacı toplumdaki bireyleri yetiştirmek olan okulların toplumsal, siyasal, ekonomik ve bireyi geliştirmek olmak üzere dört temel işlevi vardır. Bu işlevler evrensel olup, tüm toplumlarda eğitim kurumları bu işlevlerini gerçekleştirmek üzere ortaya çıkmıştır.

Eğitim kurumlarının toplumsal işlevi, toplumun sürekliliğini ve gelişimini sağlayıp, toplum içinde uyumlu bireyler yetiştirmektir. Eğitim kurumları bu işlevini yerine getirmek için;

- Öğrencilere toplumun kültürel mirasını aktarır.
- Öğrencilerin toplumsallaşmasını sağlar.
- Yenilikçi ve toplumun kültürünü geliştirecek bireyler yetiştirir.

Eğitimin siyasal işlevi, toplumlarda devlet sisteminin ortaya çıkması ile başlamış, milliyetçilik kavramı ve demokrasinin gelişmesi ile önem kazanmıştır. Eğitimin siyasal işlevini üç grupta toplamak mümkündür:

- Toplumdaki bireylere milli değerleri kazandırarak, millet bilinci oluşturma ve mevcut siyasal düzeni koruma amacı.
- Lider yetiştirme amacı.
- Seçmen yetiştirme amacı.

Eğitimin ekonomik işlevi, toplumdaki bireylere belli bir beceri kazandırarak, onları üretici duruma getirmek ve endüstri, tarım, hizmet alanlarında toplumun ihtiyacı olan insan gücünü yetiştirmektir. Eğitim kurumları bu işlevlerini yerine getirerek, toplumun ekonomik yönden kalkınmasına ve gelişmesine katkıda bulunmaktadır.

Eğitim kurumları insan gücü yetiştirmenin yanı sıra, toplumdaki bireylere ülke ekonomisinin gerektirdiği tüketici davranışlarını kazandırarak da ekonomik kalkınmaya katkıda bulunmaktadır. Eğitim yoluyla bireye toplumsal kaynakların akılcı bir biçimde kullanılması ve değerlendirilmesi için gerekli davranışlar kazandırılarak ülke ekonomisine katkıda bulunmaları sağlanabilmektedir.

Yukarıda sayılanlar eğitim kurumlarının, toplumların sürekliliğini ve gelişmesini sağlamaktadır. Bunun yanı sıra, eğitimin bireyi geliştirme görevi de vardır. Birey eğitim kurumlarında, doğal ve sosyal çevresini tanıyarak bunlardan en iyi biçimde faydalanma ve temel ihtiyaçlarını dengeli bir biçimde karşılama yollarını öğrenmektedir. Bireyin geliştirilmesi, günümüzdeki modern ve demokratik toplumlarda bireye verilen değerin artması ile eğitim kurumlarının önemli işlevlerinden biri haline getirmiştir. Eğitim kurumları öğrencinin bu işlevlerini yerine getirmek için bireyin hem zihinsel, hem bedensel, hem de duygusal yönden gelişmelerini sağlayacak faaliyetlere önem vermek durumundadır (Fidan ve Erden,1998:66–73).

2.3. Ülkemizde Eğitim Sistemi

Türkiye, dünyada yaşanan değişimlere karşı hassasiyetini artırırken, daha önce başlamış olan demokratikleşme ve kalkınma süreçlerini de birlikte yaşamaktadır. Bu değişim sürecinde ortaya çıkan olumlu gelişmeler, toplumumuzun sosyal, kültürel, ekonomik ve siyasal sistemlerini olduğu kadar eğitim sistemini de etkilemeye devam etmektedir (Türk, 1999:2).

Ülkemizde eğitim sistemi 14.06.1973 tarihinde kabul edilen Milli Eğitim Temel Kanuna göre bireylerin ihtiyaçlarını karşılamak üzere örgün eğitim ve yaygın eğitim olmak üzere, iki ana bölümden oluşmaktadır.

Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 18. maddesine göre örgün eğitim; okul öncesi eğitimi, ilköğretim, ortaöğretim ve yüksek öğretim kurumlarını; yaygın eğitim ise, örgün eğitim yanında veya dışında düzenlenen eğitim faaliyetlerinin tümünü kapsamaktadır. Ortaöğretim; ilköğretime dayalı, en az dört yıllık genel, mesleki ve teknik öğretim kurumlarının tümünü kapsamaktadır. Ortaöğretimin amacı; öğrencilere asgari ortak bir genel kültür dersi vermek, birey ve toplum sorunlarını tanıtmak ve çözüm yolları aramak, ülkenin sosyo-ekonomik ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunacak bilinci kazandıracak öğrencileri ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda hem yüksek öğretime hem de mesleğe ve iş hayatına hazırlamaktır.

Orta öğretim, genel ortaöğretim ile mesleki ve teknik orta öğretim olmak üzere iki bölümden meydana gelmektedir.

Ortaöğretim, çeşitli programlar uygulayan liselerden meydana gelmekte ve öğrenciler, istek ve kabiliyetleri ölçüsünde bu programlardan birine yönelerek yetişme imkânı bulmaktadırlar.

1739 sayılı Mili Eğitim Temel Kanunu'nun 29. maddesine göre, nüfusu az ve dağınık yerleşim birimlerindeki eğitim binaları, öğretmen, yönetici ve diğer personelden azami derecede yararlanarak kaynak israfını önlemek, ilköğretime tamamlayan öğrencilere ilgi istek ve yetenekleri doğrultusunda orta öğretimden yararlanma olanağı sağlamak amacıyla 1992-1993 öğretim yılından itibaren çok programlı liseler (ÇPL) faaliyete geçirilmiştir.

4702 sayılı kanun gereğince, eğitim maliyetini azaltmak, kaynakları daha verimli kullanmak ve eğitimin niteliğini artırmak amacıyla, öncelikle Bakanlıkça belirlenen küçük yerleşim birimlerinde olmak üzere, 2001-2002 öğretim yılından itibaren Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezleri (METEM) kurulmaktadır. Bu

merkezlerde, mesleki ve teknik eğitim alanında diploma, sertifika ve meslek belgesi verilen programlar uygulanmaktadır.

Genel ortaöğretim, ilköğretim üzerine en az dört yıl öğrenim süreli 15-18 yaş grubu çocukların eğitimini kapsamaktadır.

Genel ortaöğretim; Genel Liseler, Anadolu Liseleri, Anadolu Öğretmen Liseleri, Anadolu Güzel Sanat Liseleri, Fen Liseleri, Spor Liseleri ve Çok Programlı Liselerden oluşmaktadır.

Genel ortaöğretim okullarında alan uygulaması yapılmaktadır. Bu okullarda Türkçe –Matematik, Fen Bilimleri, Sosyal Bilimler ve Yabancı Dil alanları vardır. Öğrenci bir alandan mezun olmaktadır.

Genel ortaöğretim okullarında haftalık ders saati sayısı 30-37 arasında değişmektedir. İkinci sınıfa geçen öğrenci yukarıda adı geçen alanlardan birini seçmektedir (M.E.B,2006:26).

2.3.1. Mesleki ve Teknik Orta Öğretim

Mesleki ve Teknik ortaöğretim; öğrencileri yüksek öğretime veya hem mesleğe hem yüksek öğretime veya iş ve meslek alanlarına hazırlayan öğretim kurumlarıdır.

Mesleki örgün ortaöğretim programlarına kayıt olacakların, öğretim yılının başlayacağı günde 19 yaşını bitirmemiş olmaları gerekmektedir (Mesleki ve Teknik Eğitim Yönetmeliği, m.38). Bakanlıkça uygun görülen haftalık ders çizelgeleri hazırlanmaktadır (m.31).

Mesleki ve Ortaöğretim Meslek Liseleri; Teknik Liseler, Anadolu Meslek Liseleri, Anadolu Teknik Liseleri, Sağlık, Tarım, Adalet, Meteoroloji ve Tapu Kadastro Meslek Liselerinden oluşmaktadır.

Mesleki ve Teknik Eğitim Yönetmeliğine göre örgün mesleki ve teknik ortaöğretim programlarında;

- Öğrencilere ortaöğretim düzeyinde ortak bir genel kültür kazandırmak,
- Öğrencilere ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda hem mesleğe hem de yükseköğretime veya hayata ve iş alanlarına hazırlamak,
- Anadolu mesleki ve teknik ortaöğretim programları ile ayrıca öğrencilerin bilimsel ve teknolojik gelişmeleri izleyebilecek düzeyde bir yabancı dili öğrenmelerini sağlamak amaçlanmaktadır (m.33).

Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında okutulan dersler, “ortak dersler” ve “alan dal dersleri” olmak üzere iki ana grupta toplanabilir. Bunların dışında seçmeli dersler de okutulmaktadır.

Ortak genel kültür dersleri genel liselerle aynıdır. Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında ortak genel kültür derslerinin büyük bölümü 9. sınıfta tamamlanmakta, diğer sınıflarda alan dal dersleri ağırlık kazanmaktadır.

Mesleki ve teknik ortaöğretimde; teorik ve uygulamalı meslek dersleri programın özelliğine göre kurumlarda veya işletmelerde, genel kültür dersleri ise kurumlarda verilmektedir (m.36).

Alan dersleri, öğrencilere mesleki yeterlilikleri kazandırmayı amaçlayan derslerdir. Teknik Liselerde ve Anadolu Teknik Liselerinde okutulan Genel Bilgi ve Fen Bilimleri derslerinin haftalık ders saatleriyle öğretim programları genel lise Fen Bilimleri alanları derslerinin aynıdır.

Mesleki ve teknik ortaöğretim okul kurumlarında haftalık ders saati; Meslek Liselerinde 35, Anadolu Meslek Liselerinde 40, Teknik Liselerde 45’tir.

3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu ile Anadolu Meslek ve Meslek Liseleri öğrencilerinin beceri eğitimlerini iş yerlerinde yapmalarına fırsat tanınmış ve bunun için gerekli alt yapı hazırlanmıştır. Bu okulların son sınıfında okuyan öğrenciler, haftanın iki günü okulda teorik eğitim, üç günü işletmede beceri eğitim almaktadır. İşletmede verilen beceri eğitiminin süresi haftada 24 saattir. Bu öğrenciler, Bakanlık bütçesinden karşılanan ödenekle hastalık, iş kazaları ve meslek hastalıklarına karşılık sigortalanmakta, işletmelerce kendilerine asgari ücretin %30'undan az olmamak üzere ücret ödenmektedir (M.E.B, 2007: 27).

2.3.1.1. Endüstri Meslek Liseleri

Ortaöğretim düzeyinde asgari ortak genel kültür vermek, toplum sorunlarına duyarlı, yurdun ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunma bilincini ve gücünü kazandırma amacına yönelik ortak genel kültür dersleri ve çeşitli meslek alanlarında endüstrinin ihtiyaç duyduğu meslekî formasyon verilmek suretiyle, hayata, iş alanlarına ve yükseköğretime hazırlayan programlar uygulanmaktadır. Endüstri Meslek Lisesi öğrencileri; 11 ve 12'inci sınıflarda (öncelikle son sınıf öğrencileri olmak üzere) genel bilgi ve teknik teorik dersleri haftanın iki gününde okulda, uygulamalı meslek derslerini ise haftanın üç gününde alanları ile ilgili işletmelerin makine, araç-gereç ve mesleğinde uzmanlaşmış personel imkânlarından yararlanarak iş yerlerinde yapmaktadır. Bu okulların eğitim süresi 4 yıl olup sınavsız öğrenci alınmaktadır.

2.3.1.2. Kalkınmada Mesleki ve Teknik Eğitimin Önemi

Bir ülkenin kalkınmışlık düzeyini belirlemede kullanılan en önemli ölçütlerden biri, o ülkenin sahip olduğu insan kaynaklarının niteliğidir. Genel olarak bakıldığında, gelişmiş ülkeler, ulusal kalkınma çabalarının gerektirdiği insan kaynaklarını istenen nitelik ve nicelikte yetiştirmiş durumdadır. Buna karşılık, geri

kalmış ülkelerin çoğu, ekonomilerinin gereksinim duyduğu insan kaynaklarını yetiştirme konusunda ciddi bir bunalım yaşamaktadır (Kepençi, 2007).

Toplumsal kalkınmayı gerçekleştirebilecek nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi büyük ölçüde eğitim sisteminin görevidir.

Eğitim, fertlerin gelecekteki yaşamlarını doğrudan etkilemesi ve sosyal yapının oluşmasındaki önemli etkisi nedeniyle toplumların gelişmesinde önemli bir süreçtir. Bir ülkenin kalkınması ancak, o ülkede yaşayan insanların eğitilmesi, onlara ülkenin hedeflerine uygun beceri ve yetenekler kazandırılması, yeni teknolojiler geliştirilmesi, yeni teknolojilerin her alanda kullanılması ile olanaklıdır (Türk,1999:1).

Türk Milli Eğitiminin genel amaçlarından biri de bütün fertlerin; ilgi istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri ve davranışlar ile birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak; bunların kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamaktır (1789 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu). İlköğretimi tamamlayan ve ortaöğretime girmeye hak kazanmış her öğrenci ortaöğretime devam etme ve ortaöğretim olanaklarından ilgi, kabiliyet ve yetenekleri ölçüsünde yararlanma hakkına sahiptir. Bugünkü mesleki ve teknik öğretim sistemimiz, ara kademelerde hizmet verecek işgücünü ortaöğretim düzeyindeki meslek okullarında yetiştirilmesini esas alan bir yaklaşımla şekillendirilmiştir.

Dünya “Bilgi ve Teknoloji Çağı” adı da verilen bir döneme girmiştir. Bu tüm dünyayı zorlamakta, bilgi ve teknoloji toplumu olma yolunda, ülkeler arasında giderek artan yarış hızla devam etmektedir. Günümüzde yetişmiş insan kaynağı en büyük rekabet unsuru olarak görülmektedir. Bilim ve teknolojideki gelişmeler tüm ülkelerde insan kaynaklarında aranan nitelikleri de etkilemektedir. Bu sebeple; düşünme, algılama ve problem çözme yeteneği gelişmiş, dış dünyaya ve yeni düşüncelere açık, bilim ve teknoloji üretimine yatkın, yeni durumlara uyum sağlayabilen, işbirlikçi, beceri düzeyi yüksek insan kaynağının geliştirilmesi ve

yetiştirilmesi gerekmektedir (Kuş, 2005). Bu genç nüfusun mesleki eğitimi ve istihdam edilebilirliği çok önemlidir. Ancak, bu insan gücü iyi kullanılarak Türkiye'nin küresel pazarda rekabet edebilme imkânı vardır. Türkiye'nin Avrupa Birliği (AB)'ne giriş sürecinde toplumsal kalkınmayı gerçekleştirecek nitelikli insan gücünün yetiştirilmesinin önemi ortadadır. AB ülkeleri arasında mal ve hizmetlerin serbest dolaşımı sürecinde Türkiye, insan gücünün Avrupa piyasalarında çalışabilmesi için, orta öğretim çağında olan gençlerin mesleki ve teknik eğitim görerek yetiştirilmeleri, iş ve hizmet alanlarında çalışanların ise mesleki ve teknik eğitim seviyelerinin yükseltilmesi büyük önem taşımaktadır.

Türk Milletinin eğitim ihtiyacını karşılamak amacıyla, okul öncesi eğitimden yükseköğretime, yetişkin eğitiminden mesleki görgü ve bilgi artırımına kadar geliştirme çalışmaları yapılmaktadır.

Bugün Türkiye'nin gündeminde çağdaş bir eğitim, çağdaş bir toplum bulunmaktadır. Eğitim sistemini yeniden gözden geçirmek, çocukları ve gençleri yaşadıkları çağın koşullarına uygun bir yapıda yetiştirmek Milli Eğitim Bakanlığı'nın öncelikli bir görevidir (Türk,1999:2).

2.3.1.3. Ortaöğretimde Mevcut Durum

Türkiye'de ortaöğretimde mevcut durum; genel liseler %63.7, mesleki ve teknik eğitim veren okulların oranı ise %36.3 düzeyindedir (Tablo 2.3.1.3.1.).

Tablo 2.3.1.3.1
2005-2006 Öğretim Yılı Öğrencilerin Okullara Göre Dağılımı

Lise Türü	Öğrenci Sayısı	%	Okul Sayısı	%	Öğretmen Sayısı	%
Genel Lise	2.075.617	63,7	3.406	45,8	102.581	55,35
Mesleki ve Teknik Lise	1.182.637	36,3	4.029	54,2	82.736	44,65
Toplam	3.258.254	100	7.435	100	185.317	100

Kaynak: Türkiye Eğitim İstatistikleri 2005-2006 verileriyle yapılmıştır.

Avrupa'da genel ortaöğretime devam eden öğrenci sayısı % 30 düzeyinde iken, mesleki ve teknik öğretime devam eden öğrenci sayısı % 70 düzeyindedir. Bu durum göstermektedir ki Avrupa'da öğrencileri mesleki ve teknik eğitime yönlendirme, ilköğretimden itibaren sistematik ve başarılı bir şekilde uygulanmaktadır (Sümer, 2007: 16).

Sümer (2007: 16)'e göre; mesleki ve teknik eğitimin önemi geç de olsa Türkiye sanayisinin önde gelen sektör kuruluşları tarafından anlaşılmıştır. Örneğin, Koç Topluluğu, meslek liselerini özendirme kapsamında Milli Eğitim Bakanlığı ile ortaklaşa hazırlamış oldukları "Meslek Lisesi Memleket Meselesi" eğitim projesiyle, gençlerin mesleki ve teknik eğitime yönlendirilmelerini ve böylelikle yetiştirilecek nitelikli iş gücünün ekonomiye kazandırılmasını hedeflemektedir. Türkiye'de, ciddi bir şekilde yetişmiş elemana ihtiyaç bulunmaktadır. Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Koç, genç nüfusun eğitilmiş olduğu taktirde Türkiye açısından avantaj olduğunu, Koç Holding olarak verdikleri bursların mesleki eğitimi çekici hâle getirmeyi, staj ve istihdam önceliği ile iş bulmadaki karamsarlığı azaltmayı hedeflediklerini belirtmiştir (Yaren Dergisi: 2007).

2.3.1.4. Mesleki ve Teknik Eğitimdeki Sorunlar

Ülkemizde yıllardır tartışılan konuların başında mesleki ve teknik eğitimin sorunları gelmektedir. Mesleki ve teknik eğitimin problemleri, bunlara etki eden faktörler ve çözüm önerileri Cumhuriyetimizin kurulduğundan beri çeşitli resmi ve özel kuruluşlar tarafından dile getirilmiştir. 1939 yılında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yapılan I. Maarif Şurasında başlamak üzere en son 17. Milli Eğitim Şurasında da gündeme getirilen konuların başında Mesleki ve Teknik Eğitim meselesi olmuştur.

Ülkemizin en önemli problemlerinden birisi de ekonomik kalkınmadır. Türkiye’de kalkınma ile ilgili problemin doğrudan doğruya ilgisi bakımından endüstri sektörüne eleman yetiştiren mesleki ve teknik eğitimin problemlerini de görmek gerekmektedir.

II. Cihan Savaşı sonrasında Batı’nın yerle bir olmuş bir kısım ülkelerinin kısa bir zamanda kalkındıkları görülmektedir. Bu memleketleri, hâlihazır durumlarına ulaştıran, her şeyden önce mükemmel yetişmiş ve yetiştirilmiş insanlardır ve gerçekten bir mucize aramak gerekiyorsa, bunu doğrudan doğruya bu vasıflı insan gücü ve vasıflı idareci zümresinin şahsında arayıp bulmak lazımdır. Bu zümre kendi memleketlerini ihya ettiği gibi, bugünün gıpta edilir ülkeleri durumuna getirmiştir (Tuna, 1973 ;VII). Türkiye’de bu noktada mesleki ve teknik eğitime gereken önemi vermeli, bu konuyla ilgili meseleler en kısa süre içerisinde halledilebilmelidir.

Sümer (2007:17)’e göre Türkiye’de toplumun genel eğilimi sebebiyle öğrenciler OKS sınavı sonucunda Fen ve Anadolu Liselerine yönelmekte, bu okullara yerleşemeyenler düz liseleri tercih etmektedir. Not ortalaması düşük öğrenciler mesleki ve teknik okullara kayıt yaptırmaktadır. En son tercih edilen okullar olması sebebiyle ilgi düzeyi eksik olan öğrencilere, ders müfredatının uygulanmasında problemler çıkmakta ve eğitim süreci olumsuz etkilenmektedir. Öğrenci seviyesinin son yıllarda düşüş göstermesi, mesleğini kabullenmekte

zorlanan, gelecek kaygısı taşıyan, ümitsiz bir mezun kitlesi oluşturmaktadır. Türkiye’de iyi planlanmış, kaliteli bir meslek eğitimi, işsizliği önlemenin tek anahtarı olarak görülmektedir.

Hâlbuki gençlerin temel bir mesleki-teknik eğitim programı çerçevesinde beceri ve yeterliliklerinin artırılması ve bu nitelik artışının istihdama yansması, Türkiye’nin gelişmesini, rekabet, teknoloji ve girişimcilikte daha ileri noktalara getirmesi için çok önemlidir (Yaren Dergisi, 5–9).

Türkiye’de son yıllarda meslek liselerine özendirme çalışmaları yapılıyor ise de Mesleki ve Teknik ortaöğretime olan öğrenci talebi, yetersizdir. Mesleki ve teknik eğitimle ilgili problemlerin başında üniversite sınavlarında meslek lisesi mezunlarının önüne konulan katsayı engeli gelmektedir. Endüstri Meslek Liseleri mezunları kendi alanlarının devamı niteliğindeki mühendislik bölümlerini tercih edememekte, bu durum ilköğretimden sonra ortaöğretime devam etmek isteyen, üst derece kabiliyetli, not ortalaması yüksek öğrencilerin mesleki ve teknik okullarını tercih etmemesine neden olmaktadır. Mesleki ve teknik eğitime yönelişi artırmanın en önemli yollarından biri üniversiteye giriş umutlarının devam ettirilmesidir. Bireysel başarı esas alınarak herkese alanında üniversite yolu açık tutulmalıdır. Üniversiteye girişte mesleki-teknik orta öğretime uygulanan katsayı kısıtlaması (kendi alanları için) kaldırılmalıdır.

Mesleki ve teknik eğitimin problemlerinden birisi de; yetişmiş insan gücünün yeterince kullanılamamasıdır. Bu durum yüksek düzeyde nitelikli insan gücü kaybına neden olmaktadır (Güney ve Oğuz, 2002: 86). Mezun olduğu alanlarda işe giremeyen insanlar, ya başka işlere girmekte veya istihdam fazlası olarak işsiz kalmaktadırlar. Bu durum mutsuz insanların ortaya çıkmasına neden olmaktadır.

Mesleki ve teknik eğitime giriş esnasında yeterli düzeyde rehberlik ve yönlendirme yapılamamaktadır. Mesleki-teknik eğitime yönelme azalmıştır. Son yıllarda mesleki ortaöğretim öğrenci oranı %30, diğer liselerin oranı ise %70’lere ulaşmış olmasına rağmen bu oran oldukça düşüktür. Mesleki ve teknik öğretime

gelen ilköğretim mezunlarının mezuniyet puanlarındaki düşüş, bu okulların kalitesinin önemli bir göstergesidir. Sarıkaya tarafından 1999 yılında yapılan çalışma incelendiğinde öğrencilerin çoğunun, eğitim düzeyi ve geliri düşük ailelerin çocukları olduğu görülmektedir. Mesleki eğitimin başarılı olabilmesi için çağdaş ülkelerin yaptığı gibi okul öncesinden başlayarak lise sonuna kadar devam eden süreçte öğrencileri kişisel kabiliyetlerine göre yönlendirme yapılmalıdır. Öğrenciler, yatkın oldukları alanlara yönlendirilirken, okul, aile ve öğrenci işbirliği içinde olmalıdır.

Dünyadaki bilimsel ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak meslekler sürekli olarak değişmektedir. İşteki değişimler, bireyin bir işte istihdam edilebilmesi için gereken mesleki nitelikleri de farklılaştırmaktadır. İş için gerekli mesleki niteliklerin değişmesinin, mesleki ve teknik eğitime kapsamlı yansımaları olması gerekmektedir. Mesleki ve teknik eğitimin güncelliğini koruyabilmesi, değişime zamanında etkili cevap verebilmesine bağlıdır. İşteki değişimler, mesleki eğitimin amaçlarında, içeriğinde, izlenen öğrenme-öğretme stratejilerinde, kullanılan araç ve gereçlerde, öğretmen yeterliliklerinde değişiklik yapılmasını gerektirmektedir. Mesleki eğitim dinamik bir özellik göstermekte ve bu nedenle de, mesleki eğitimin güncel ihtiyaçlara cevap verebilmesi gerekmektedir.

Yukarıda sayılanların haricinde, 16. ve 17. Milli Eğitim Şura Kararları incelendiğinde mesleki ve teknik eğitimin sorunları kısaca şu şekilde sayılabilir;

- Mesleki ve teknik okullardan 3308 sayılı kanun gereğince işletmelerde staj gören öğrenciler kendi görevleri dışındaki işlerde çalıştırılmaktadırlar.
- Mesleki ve teknik öğretim veren kurumların; günümüz bilim ve teknolojisinin gerektirdiği makine, araç, gereç ve yetişmiş teknik elemana sahip olmadığı görülmektedir.
- Mesleki ve teknik öğretim veren okullara devam edecek öğrencilerin yönelecekleri meslek dallarını yetenekleri doğrultusunda seçtikleri söylenememektedir.

- Mesleki ve teknik öğretim veren kurumlarda; öğrenci alımında ve şubelerin oluşturulmasında, okulların fiziki yapısı yetersiz kalmakta ve ihtiyaca cevap verememektedir.
- Özürlüler ülkemizde mesleki ve teknik eğitimden yeterince faydalanamamaktadır.
- Mesleki ve teknik eğitime tabi okullarla sanayi kuruluşları arasında bir bütünlük bulunmamaktadır. Yeni gelişen teknolojiye okullar yeterince ayak uyduramamaktadır.
- Teknolojik gelişmeler yakından takip edilmediği için iş alanlarının gereksinimini karşılayacak nitelikli insan gücü karşılanamamaktadır.
- Kadın iş gücü ekonomide yeterli düzeyde değildir.
- Döner sermaye sisteminde problemler mevcuttur.
- Gelişen teknoloji eğitimi veren öğretmenlerin bilgi ve beceri yönünden eksiklikleri vardır. Özellikle modüler sisteme geçtikten sonra öğretmenlerin hizmet içi eğitime tabi olmaları gerekmektedir.
- Okullarda verilen eğitim sanayinin beklentisine cevap verememektedir.

Günümüzde Türk sanayisinin en önemli sorunlarından biri, vasıfsız iş gücü fazlasına karşın, iş piyasasının gereksinimlerine cevap verebilecek ve teknolojik yeniliklere uyum sağlayabilecek vasıflı işgücünün yetersiz oluşudur. 21. yy. sanayi yapısında kalifiye insan kaynağına giderek daha fazla ihtiyaç duyulması ve mesleki eğitimin uluslararası panellerde rekabet üstünlüğü sağlama bakımından belirleyici rol oynaması, Türkiye’de mesleki eğitimin iyileştirilerek yaygınlaştırılmasını zorunlu kılmaktadır (İktisadi Kalkınma Vakfı:1992,116).

İş hayatına değişik düzeylerde eleman yetiştiren mesleki ve teknik eğitimin, dünyadaki değişimlere oldukça duyarlı olan dinamik yapısı, bu kurumların amaç, yapı ve programlarını sürekli geliştirmelerini zorunlu kılmaktadır.

Bu sorunların çözümü; hem mesleki ve teknik eğitimin amaçlarının gerçekleştirilmesine hem de kalkınmanın insan unsurunu, nitelikli insan gücü olarak değiştirmesine neden olacaktır. Bu sorunlar yanında, amaçların çağdaştırılması,

yapı ve davranışların ve değişkenlerin demokratikleşmesi mesleki ve teknik eğitimin işlevini tam olarak yapabilmesi için şarttır (Metes; 1998: 77).

2.3.1.5. Endüstri Meslek Liselerinde Tarih Dersi ve Önemi

Mesleki ve teknik eğitimde genel kültür dersi olarak, Tarih Dersi Endüstri Meslek Liselerinde 9. ve 10. sınıflarda, T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi ise 11. sınıflarda haftada 2 saat olmak üzere verilmektedir.

Safran (2006:26)'a göre tarih dersi vasıtasıyla bazı bilgi ve inançların geleneksel olarak öğrencilere aşılmasının üç nedeni bulunmaktadır:

- Kültürel mirası aktarma.
- Ahlaki eğitim vermek.
- Günümüz dünyasını anlamak.

Bu üç neden de ortak olan faktör ise üçünün de değerlere dayanmasıdır. Dolayısıyla kültürel, ahlaki ve evrensel değerler tarih dersi aracılığıyla aktarılabilir. Bu anlamda Endüstri Meslek Liselerinde bazı değerlerin öğrencilere benimsetilmesinde tarih dersinin büyük önemi bulunmaktadır. Değerler, Özgüven (1994:350)'in ifade ettiği gibi “*toplum ya da bireyler tarafından benimsenen birleştirici olgulardır*”. Teknolojisi gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde birtakım ahlaki çöküntüler yaşandığı bir gerçektir. Ülken (1968:270-291)'in ifade ettiği gibi gençler yaşadıkları toplumdan üstün bir kültür çevresine göre yetiştirilmiyorsa, zayıf seviyedeki kültür tesirleri sokak, aile ve radyo yolu ile gençlerin kafasına ve ruhuna hükmediyorsa, genel kültür derslerinin, gerçekten genel kültür vermediklerini veya genel kültür adı altında verilen ezberciliğin hiçbir işe yaramayacağını ifade etmektedir.

Bilindiği gibi, iş hayatında rüşvet, vurgun peşinde koşma, kalitesiz mal üretme, vergi kaçırma, lüks tüketim için aşırı kar peşinden koşma, hayali ihracat v.b. sorunlar iş ahlâkının üzerinde durduğu ve çözmeye çalıştığı sorunlardır. Bu tür sorunların çözümü için maziden alınan bütün değer hükümlerini zamanın icaplarına göre yeniden yorumlayarak buna yeni anlamlar ve yeni fonksiyonlar yükleyerek yepyeni bir iş ahlakı oluşturulmaya çalışılmalıdır. Bu anlamda, Türk milletinin bağrından çıkan değerlerin öğrencilere kazandırılması konusunda tarih dersine büyük görev düşmektedir.

Öztürk (2002)’e göre, Türk ahlâkının temelinde ahilik vardır. Ahilik 13. yy’ dan itibaren yaklaşık 500 yıl Anadolu’da etkili olmuş teşkilatın adıdır. Askeri ve siyasal alanların dışında, özellikle sosyal ve ekonomik alanda oldukça etkili olan teşkilat; günümüzdeki sosyal güvenlik kuruluşları, esnaf ve sanatkâr teşekkülleri, kooperatifçilik, sendikacılık, belediyecilik ve bütün bunların ötesinde iş ahlakını şekillendiren bir kurum olarak önemli işlevler görmüştür (Öztürk,2002). Günümüz dünyası özellikle bir değer olarak ahlaklılık ve iş ahlakı konusunda önemle durmaktadır. Bugün Japonya ve Almanya’nın bazı meslek ve ticari konularda ahilikten yararlandığı düşünülürse ahilik sistemin üzerinde gerekli araştırmalar yapılarak yeniden ortaya konmasının bir zorunluluk olduğu karşımıza çıkmaktadır.

Ahilik, insanların her yönden yetişmelerini sağlayan (Mesleki) bir “ahlak mektebi”dir. Ahilik, ilim sahasına yönelip ilim yapmak, meslek hayatına yönelip sanat öğrenmektir. Amacı, zengin ile fakir, üretici ile tüketici, emek ile sermaye, halk ile devlet arasında iyi ve sağlam ilişkiler kuracak “sosyal adaleti” gerçekleştirmek olan ahilik, bu amacına, sağlam bir teşkilatlanma modeli ve köklü bir eğitim sistemi aracılığıyla ulaşmaya çalışmıştır. Ayrıca yerleşik hayata geçiş esnasında birbirleri ile çatışma içerisinde olan gurupları uzaklaştırmak, zayıflayan boy ve aşiret bağlarının yerine yerleşik hayat şekline uygun koruyucu değerler koymak, toplumun huzurunu temin etmek en büyük uğraşı idi.

Fütüvvetnamelere bakıldığında teşkilat mensuplarında bulunması gereken hususlar bugün evrensel değerler içerisinde olan hususlar şunlardır,

1. Doğruluk,
2. Emniyet,
3. Cömertlik,
4. Tevazu,
5. Arkadaşlarına nasihat etme, onları doğru yola sevk etme,
6. Affedici olma,
7. Bencil olmama,
8. Sevgi-saygılı olma,

Doğruluk, haklılık ile sevgi ve saygıya dayalı ahenkli bir çalışma sistemi, verimliliği artıracak, hallerinden memnun, gelecekte emin, yararlı işler başarma azminde (Öztürk, 2002:43-56) olan bireyler yetiştirmek tarih dersinde gaye olacaktır.

Geleceğin işçileri, zanaatkârları, işverenleri olacak Meslek Lisesi öğrencilerine Tarih ve T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersiyle birlikte kültürel miras yeni nesillere aktarılabilmelidir. İnsan bütün olarak düşünülmeli, okullar sadece bilişsel bilgilerin verildiği hayatla bağlantısı olmayan yerler olmamalıdır. Sağlam bir iş ahlakının geçerli olduğu bir sistem ekonomik kalkınma için ön şarttır. Ezber yapılarak, öğretmen merkezli bir eğitim ile birtakım değerlerin kazandırılması mümkün değildir. İş ahlakı konusunda çalışmalar yapılırken, ahilik teşkilatında yüzyıllarca geçerli olmuş iş ahlakının değerlendirilmeye alınmasında yarar vardır (Öztürk, 2002:43-56).

1950’li yıllara kadar barışı sağlamanın yolu olarak tek çıkar yol savaş olarak görülürken, günümüze yaklaştıkça diplomasi ağırlık kazanmıştır. Artık barış için ikili görüşmeler, bölgesel görüşmeler, toplumlar arası görüşmeler ve birlikler arası görüşmeler şeklinde örgütlenmeler ortaya çıkmıştır. Tarih, bundan önce; savaş için, düşmanlık için, katılık, baskı ve bağınazlık anlayışı için bir araç iken, bundan sonra “barış için tarih” anlayışına dönüşmüştür. Bir diğer mesele de barışçı tarih öğretimi meselesidir ki; barışçı tarih öğretimi tarihsel gerçeklerin tahrip edilmesi değildir. Gerçekte geçmişin belli bir zamanına ait kusur ve meziyetlerden bütün zamanlara yaymaksızın söz edilmesidir (Ata, 2005:84).

Endüstri Meslek Liselerinde modüler sisteme geçilmiştir. Modüler sistemle sertifika alan Endüstri Meslek Liseleri öğrencileri, Avrupa’da veya Dünyanın herhangi bir yerinde çalışabilme fırsatı yakalayabilecek, öğrenciler farklı toplumlardan farklı kültürlerden insanlarla bir araya geleceklerdir. Bütün insanlığın yurt içinde ve yurt dışında barış içinde yaşayabilmesinin belki de en önemli şartı, tarih bilincine sahip olmalarıyla mümkün görünmektedir. Bu anlamda küreselleşmenin ve gelişen teknolojinin getirdiği bir sonuç olarak Dünya ile entegre olmak zorunda olan meslek liseleri öğrencilerinin, farklılıkların kabulü, hoşgörü, barışçı tarih anlayışı içinde, tarih dersine ihtiyaçları her zamankinden daha fazla olacaktır.

2.4. T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi

Bugün birçok ülkenin ders programlarında kendi rejimin yapısını, tarihsel gelişimini konu edinen dersler vardır. Bu toplumsal sürekliliğin sağlanması adına bir zorunluluktur. Toplamların yaşamsal varlıklarını ve sürekliliklerini sürdürebilmeleri için, o güne değin siyasal, sosyal ve ekonomik alanlarda oluşturduğu kültürel birikimlerini eğitim ve öğretim yoluyla yeni kuşaklara aktararak, kendi vatandaşlarını eğitmek kaçınılmaz bir olgudur (Yardımcı, 2006:1-4).

Türkiye’de İnkılâp Tarihi derslerinin, ortaya çıkışında üç neden vurgulanmaktadır. Bunlardan ilki, yeni tarih anlayışı ile birlikte tekrar oluşmaya başlayan tarihsel bir kimliğin bir parçası olarak ortaya çıkan “İnkılâp Tarihi” düşüncesidir. İkincisi, İnkılâp Tarihi dersinin vatandaşlık eğitiminin bir parçası olarak görülmesi ve doğal olarak yeni rejimin kendi insanını yetiştirmek ve bunun içinde kendi tarihinden yararlanmak istemesidir. Üçüncüsü ise, İnkılâp Tarihi dersinin uluslararası düzeyde karşılaştırmalı olarak sunulması düşüncesidir. Bu dönemde özellikle Avrupa’da yükselen totaliter rejimlere ve diğer rejimlere karşı Türk gençliğini koruma düşüncesidir (Yılmaz, 2005: 3).

Safran (2006:13)'a göre; Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi ile genel olarak, gençlerde Türk İnkılâbının temel felsefesine, cumhuriyet rejimine ve Atatürk ilke ve inkılâplarına yönelik olumlu tutum kazandırmak hedeflenmektedir.

Bu dersin gündeme gelişi 1930'lu yıllara rastlamaktır. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş tarihi ve felsefesini anlatan dersler, ilk defa "İnkılâp Dersleri" adıyla 1933 yılında İstanbul Üniversitesi'nde verilmeye başlanmıştır (Öztürk, 2005:51). Bu dönemde Türkiye Cumhuriyeti, milli kurtuluş savaşını gerçekleştirmiş, millet egemenliğine dayalı genç devlette inkılâp süreci yaşanmaktadır. Bu derslerin niteliği ve öğrencilerin İnkılâp Tarihi derslerine karşı tutumları bugünkünden farklıdır. Gençliğin Mustafa Kemal'e ve Cumhuriyete karşı büyük sevgileri vardır. Üniversitede dersleri Mahmut Esat Bozkurt, Recep Peker ve Yusuf Kemal Tengirşenk vermiştir. Bu isimler, cumhuriyete içtenlikle inanan, sevgi ve inançlarını öğrencilere hissettiren şahıslardır. Aynı zamanda dikkat çeken bir noktada bu derslerin içeriği ile ilgilidir. Derslerde sıkı bir ideolojik telkin yapılmamaktadır. Öğrencilere eleştirel düşünme becerilerini geliştirme ve kullanma fırsatı da verilmiştir. Dolayısıyla bu dersleri alan öğrenciler, Türkiye Cumhuriyetine karşı derin bir saygı ve bağlılık hissetmişlerdir (Öztürk, 2005:51).

Atatürk'ün vefatından sonra T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi ilk, orta ve yüksek öğretim kurumlarının programlarında aynı amaçlar doğrultusunda değişik adlarla verilmiştir. Fakat ileriki yıllarda bu derslerin etkililiği sorgulanmaya başlanmıştır. Özellikle 1960'lardan itibaren gençlerin sağ ve sol uçlara yönelmeleri, bu derslerin etkisizliğinin dile getirilmesine sebep olmuştur. Türk gençliğinin içine girmiş olduğu siyasi kamplaşma ve terör hareketlerini önlemek maksadıyla yapılan 12 Eylül 1980 askeri darbesinden sonra, Atatürkçü bir gençlik yetiştirmek maksadıyla Türk İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi, 12 Eylül harekâtının lider kadrosu tarafından yeniden düzenlenmiştir. Bugün uygulanmakta olan "Türkiye Cumhuriyeti ve Atatürkçülük" dersi öğretim programları geliştirilmiştir. Ayrıca dersin programlardaki ağırlığı da artırılmıştır (Öztürk, 2005). Böylece okullarda eğitimin her kademesinde, cumhuriyet rejimini kavramış ve benimsemiş, cumhuriyete sahip çıkabilecek,

geliştirecek ve yüceltmek için çalışacak ve gereğinde mücadele edecek bireyleri ve nesilleri yetiştirmek amaçlanmıştır.

2.4.1. Ortaöğretimde (Lise) T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinin Amaçları

Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 27.04.1981 tarih ve 76 karar sayısı ile 1981–1982 öğretim yılından itibaren ortaöğretim kurumlarında (Lise) T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinin amaçları ve müfredat programı kabul edilmiştir.

Amaçlar:

Dersin amacı öğrencilere;

1. Türk İnkılâbının tarihi anlamını ve önemini kavratmak,
2. Atatürk'ün milliyetçilik ve medeniyetçilik anlayışını belirtmek,
3. Atatürk'ün dahi asker, büyük devlet adamı ve inkılâpçı kişiliği ile eşsiz önderliğini tanıtmak,
4. Atatürkçülüğü benimseterek, Atatürk'ün dünya görüşünü ve düşüncelerini kavratmak,
5. Kurtuluş savaşını ve bu savaşı Türk Milletinin varlığını korumak ve sürdürmek için ne büyük fedakârlıklarla gerçekleştirildiğini kavratmak,
6. Türk Milletinin bütün kurumları ve değerleri ile birlikte çağdaş uygarlığa hangi tarihi şartlar altında ve nasıl geçtiğini kavratmak,
7. Ülkesi ve milleti ile bölünmez bir bütün olan Türkiye Cumhuriyetinin dinamik temelini Atatürk İlkelerinin oluşturduğu bilincini kazandırmak,
8. Türk inkılâbının milli ve milletler arası niteliklerini belirleyerek, 20.Yüzyılda mazlum milletlere nasıl ışık tuttuğunu göstermek,
9. Dünya devletlerinin ve Türkiye'nin içinde bulunduğu o günkü durum göz önüne alınmak sureti ile Türk İnkılâbının en güç şartlar altında gerçekleştirildiğini kavratmak,

10. Demokrasi hayatımızın gelişmesini inceleyerek, onlara demokratik düzenin gerektirdiği bilgi ve davranışları kazandırmak,
11. Atatürk'e Türk İnkılâbına ve onun ilkelerine yürekten bağlı, bunların inançlı savunucusu olma bilincini kazandırmak,
12. Günümüzün ve geleceğin sorunlarına Atatürkçü bir yaklaşımla çözümler getirebilecek tutum, davranış ve yetenekler kazandırmak (TD. 25.05.1981–2087:689).

2.4.2. T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinin Sorunları

Tarih bilimi sosyal bilimler içinde önemli bir yere sahiptir. Türkiye’de ilköğretimden yükseköğretime kadar bütün örgün eğitim basamaklarındaki programlarda tarih dersine yer verilmektedir. Yalnız Türkiye’de değil dünyada bir sorun olarak; tarih dersi sosyal bilimlere olan ilgisizlikten nasibini almaktadır (Safran, 2006). Öğrenciler zaman zaman dersi ezberlemekte zorlandıklarını, ilkokuldan beri aynı bilgileri almaktan bıktıklarını, bu dersler yerine kendilerine üniversite sınavında daha faydalı olacağına inandıkları fen ve matematik dallarından dersler konulması gerektiğini ifade etmektedirler. Bu gibi öğrenci söylemlerinden anlaşılacağı gibi, bunun temelinde, öğrencilerin sosyal bilimler eğitiminin amaçlarını kavrayamamaları ve bu derslerden gelecekteki yaşantılarına dönük bir yarar beklememeleri/görememeleri gösterilebilir (Safran, 2006). Kuşkusuz bu problemlerin giderilmesinde alanın öğretmenlerine büyük görevler düşmektedir. Fakat Safran’ın yapmış olduğu araştırmanın sonucu ilgi çekicidir. Safran (2006)’ın yapmış olduğu çalışmada Tarih öğretmenlerinin önemli bir kısmının öğrettiklerini niçin öğrettikleri, öğrencilerin de tarih dersini niçin öğrendikleri konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıkları tespit edilmiştir. Tabiidir ki derse karşı ilgisizliğin ve isteksizliğin sebeplerini öğretmen ve öğrencilerde aramak büyük hata olacaktır. Tarih öğretiminden istenilen sonucun alınabilmesi ilköğretimden üniversiteye kadar her öğretim basamağında okutulan tarih dersi programlarının birbiriyle bağlantılı olmasına bağlıdır (Safran, 2006:20). Bir üst sınıfın tarih programı, alt sınıfın devamı olmalıdır.

Son elli yıldır ülkemizde ve dünyamızda tarih anlayışı ve eğitiminde gelişmeler yaşanmış olmasına rağmen, yapılan bu çalışmalar orta öğretim kurumlarında okutulan tarih ve T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersleri programlarına yeterince yansıtılamamıştır. Türkiye’de T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretmenlerinin ve öğrencilerin bir takım sorunlar yaşadığı bir gerçektir. Tarih dersleri öğrenci tarafından sıkıcı olarak nitelendirilirken, öğretmenler zaman zaman bu durumda çaresizliğe düşseler de, derslerinin daha verimli geçmesi adına kişisel tecrübelerine dayanarak çözüm arayışları içerisine girmektedirler.

Öztürk (2005:52)’ün ifade ettiği gibi; orta öğretime ve yüksek öğretime gelen öğrencilerde alana yönelik olumlu tutum düzeyinin son derece düşük olduğu görülmektedir. Bir derste öğrenmenin gerçekleşebilmesi için, öğrencilerin o derse karşı olumlu tutum beslemesi gerekir. Olumlu tutumdan kastedilen, öğrencinin dersi, öğretmenini sevmesi ve dersi faydalı bulmasıdır.

Öğrencilerde derse karşı olumlu tutum düzeylerinin düşük olmasına etki eden faktörler aşağıda yer aldığı şekilde özetlenebilir:

- Orta öğretimden yüksek öğretime geçiş sistemi öğrencilerin derse tutum düzeyini düşürmektedir. T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi üniversiteye girişteki ağırlığına göre değerlendirilmektedir. Bu durum derse olan ilgi ve isteği azaltmaktadır.
- Öğrenciler dersi yaşamla ilgili bulamamakta, Atatürkçülük hakkında öğrendikleri ile günlük hayatta gördükleri arasında bir bağ kuramamaktadır. Örneğin devletçilik ilkesi işlenirken; öğrencinin devletçilik ilkesine bağlı olması amaç olarak beklenirken, Türkiye’de Kamu İktisadi Teşekküllerinin özelleştirildiğini gören öğrenci derse karşı bir kuşku duymaktadır (Saray ve Tosun, 2005:288).
- Safran’ın belirttiği üzere Atatürkçülüğün jandarma zoruyla, adeta dogmatik bir ideoloji gibi öğrencilere sunulması da öğrencilerde tutum düzeyini düşürmektedir.

Delen'in 2007 yılında yaptığı araştırmada öğretmen görüşlerine göre T.C. ve İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinin öğretiminde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri de şu şekilde ifade edilmiştir:

Araştırmaya katılan, öğretmenlerin çoğunluğu;

- Türkiye Cumhuriyeti ve Atatürkçülük programının siyasi ve askeri tarih ağırlıklı olduğu sosyal tarih yönünün eksik olduğunu,
- Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük müfredat programının 1945'te bitirilmesi nedeniyle yakın dönemlerin eksik olduğu bu nedenle müfredat programının, toplumsal yaşamın ve çağın gereksinmelerine göre değiştirilmesi gerektiğini,
- Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinin müfredat programının bilimsel gerçekler üzerine açıklanması ve savunulması gerektiği,
- Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinde milli mücadele anlatılırken her bölgeden ve her gruptan insanların hizmet ve yararlıklarına yer verilmesinin gerektiği,
- Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük ders programının hedef ve davranışları öğrencinin duyuşsal ve bilişsel becerilerini dikkate almadığını,
- Ders kitaplarında geçen okuma metinlerinin ise ünite sonları yerine konu içinde verilmesinin daha uygun olacağı,
- Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük ders programında Osmanlı Devletinin son dönemleri özellikle yenileşme ve çağı yakalama arayışları alt yapı olarak verilmesinin daha yararlı olacağı,
- Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük konularının güncel olaylarla pekiştirilmesi ayrıca öğretmenlerin, öğrencilere kültürel bilgiler vermesi gerektiği,
- Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi ile ilgili OKS ve ÖSS'de daha fazla soruya yer verilmesi gerektiği ve İnkılâp Tarihi sorularının bütün öğrencilerin puan hesabında da etkili olmasını

- Üniversitede okuyan Tarih Öğretmen adaylarına temel veya zorunlu derslerinin yanında hukuk, sosyoloji ve ekonomi gibi derslerin verilmesini ve İnkılâp Tarihi ile ilgili hizmet içi eğitim kursuna alınmaları gerektiği vurgulanmış,
- Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinin öğretiminde kullanılan materyallerin ders kitabı ve haritalarla sınırlı olduğu belirtilmiş,
- İnkılâp Tarihi ders kitaplarındaki hazırlık sorularının öğrenciyi düşünmeye araştırmaya sevk etmesi gerektiği ifade edilmiş,
- Ayrıca, ders kitaplarında öğrencinin dikkatini çekecek istatistiklere, grafiklere yer verilmesinin, orijinal eser ve kaynaklardan alıntılar yapılmasının ve ders kitabındaki kavramların anlamlarıyla birlikte verilmesinin gerektiğini belirtmişlerdir.

Tarih öğretiminden istenilen sonucun alınabilmesi için, ilköğretimden üniversiteye kadar her öğretim basamağında okutulan tarih dersi programlarının birbiriyle bağlantılı olması gerekmektedir (Safran,2006;20). Bir matematik, fen programı gibi her tarih programı da kendinden bir önceki programın devamı niteliğinde olmalıdır ki öğrenci her yıl aynı konuları tekrar ettiğini düşünmemeli ayrıca öğrencilerin gelişim durumlarına göre basamak basamak somut kavramlardan soyut kavramlara doğru tarih eğitimi verilmelidir. Bir üst sınıfın tarih programı, alt sınıfın devamı olmalıdır.

Safran (2006:24)'ın ifade ettiği gibi çocukları ilgileri ve ihtiyaçları göz önünde bulundurulmadan yapılan bir tarih öğretiminden kayda değer sonuçlar alınacağı kuşkuludur. Bu yüzden T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi programlarında içeriğin aşağıda belirtilen öğrenci ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde düzenlenmesi gerekmektedir.

Bunlar;

- Çocukların yaşadığı dünyayı anlamalarına duyulan ihtiyaç,
- Onların kişiliklerini, farklı zaman ve yerdeki insanların çalışmalarının, deneyimlerinin genişletilmesi yoluyla bulmaya duyulan ihtiyaç,
- İnsan ilişkilerindeki değişim ve devamlılık sürecinin anlaşılmasına yönelik ihtiyaç,
- Boş zamanlarını değerlendirmeye yönelik ihtiyaç,
- Eleştireci düşünme becerilerini geliştirmeye yönelik duyulan ihtiyaç ve insanların durumları hakkında karar vermek,
- Geçmişe neler borçlu olduğunu ve gelecek için görevlerinin neler olduğunu kavramaya yönelik ihtiyaç,
- Olaylara neden-sonuç ilişkisi içinde bakıp değerlendirmeye yönelik ihtiyaç,
- Yüksek insan değerlerinin tanıma ve benimsenmeye duyulan ihtiyaç,
- Milli gelenek konusunda bilgi sahibi olmaya duyulan ihtiyaç (Paykoç, 1991: 46-47).

Ata'ya göre ise T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük derslerinde daha etkili bir öğretim için *Atatürk'ün eğitime ilişkin görüşlerinden, pedagojik mirasımızdan ve eğitim bilimlerine ilişkin uluslar arası tecrübelerden* yararlanılmalıdır. T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinde Atatürk'ün liderlik becerilerini kavramalarını, ayrıca siyasi ve askeri tarihten ziyade Atatürk'ün kültüre verdiği önem üzerinde durulmalıdır. Bunun yanı sıra her okulda tarih laboratuvarları olmalı, bu sınıflarda televizyon, projeksiyon cihazı, haritalar vb. bulunmalıdır (Ata, 2005;83).Tarih öğretiminde teknolojik gelişmelerden faydalanılmalıdır.

Ayrıca, öğretmenlere Atatürkçülük konferansları ile oluşturmacı (yapılandırmacı) anlayışı göre İnkılâp Tarihi derslerini nasıl işleyecekleri konusunda hizmet içi eğitim kursları verilmelidir (Ata, 2005;85).

2.5. Proje Yöntemi

Okullar bir toplumun kalkınma ve çağdaşlaşma çabalarında önemli görevler yüklenmiş olan kuruluşların başında gelmektedir. Çağımızda bilgi patlaması ve nüfus patlaması gibi olguların tüm bilim dallarında hızlı bir gelişme ve değişmeye neden olduğu bilinmektedir. Bu olgu, birey ve toplum yaşamında “Eğitim”i ilgi odağı durumuna getirmiş, eğitim bilim ve teknolojisinin olağanüstü bir değer kazanmasına neden olmuştur.

Bu gerçeği, tüm ülkelerin eğitim sistemlerinde yapmakta oldukları yenileşme girişimlerinde; bu alanda hizmete sunulan yeni bilimsel ve teknolojik kuruluşların oluşumunda görmek mümkündür (Serin,1990:10).

Günümüzde öğretim faaliyetlerinde sadece dinleyerek anlamaya çalışan öğrenci yerine, derse aktif olarak katılan, soru soran, bazı konuları kendine özgü plan ve tekniklerle araştıran, bulduklarını sistemli hale getirip karşılaştırmalar yapan, gözleyen, düşünüp sonuç çıkaran ve bu şekilde derse katılan öğrenci istenmektedir. Öğrencilere yaparak yaşayarak öğrenme fırsatı tanınmalıdır. Nitekim insanlar duyduklarının % 10'unu, gördüklerinin % 15 'ini, kendi katılım ve deneyimlerinin % 80'ini, öğrettiklerinin % 90-100'ünü hatırlamaktadırlar. Bu nedenle dersin etkililiğini artırmada farklı öğretim yöntem ve tekniklerini kullanmak önem kazanmaktadır. Yapılandırmacı yaklaşıma göre aktif öğretim teknik ve metotlarından birisi de “Proje” yöntemidir.

Anlıak (2004:93)'a göre, bir konu hakkında daha fazla bilgi sahibi olmak amacıyla derinlemesine yapılmış bir araştırma olan proje, öğrencilerin genellikle somut bir ürüne ulaşmak için tek başına veya küçük gruplar halinde bir görev üzerinde uzun bir süre bireysel veya birlikte çalışmaları olarak tanımlanmaktadır (Saban, 2004: 255).

Proje yöntemi, ilk defa Amerikalı Stimson adında bir öğretmen tarafından 1908’de Ziraat Meslek Okullarının programlarında kullanılmıştır. Bu tarihten beri yöntem, Amerika’da ve dünyanın birçok ülkesinde uygulanmaktadır. Yöntemin asıl kurucusu, Amerikalı eğitimci John Dewey’dir. John Dewey’in öğrencilerinden Kilpatrick ile Collings bu yöntemi uygulamış ve geliştirmişlerdir (Kemertaş, 2001, 240).

Proje yönteminde, en iyi öğrenmenin öğrencilerin ilgisinin çekildiği anlarda olduğu varsayılmaktadır. Bu nedenle proje yönteminin amacı, öğretmen tarafından ortaya atılan soruların doğru cevabını aramak yerine çocukların ilgisini uyandıran bir konu üzerinde çalışmalarını ve dikkatlerini yoğunlaştırarak ortaya çıkardıkları sorular doğrultusunda derinlemesine bir öğrenmenin gerçekleşmesini sağlamaktır. Proje çeşitli zihinsel, akademik ve sosyal becerilerin gelişimini desteklemelidir (Anliak, 2004: 93). Yapılandırıcı yaklaşıma göre, grup çalışmaları ve proje çalışmaları öğrenciler arasında işbirliği kültürünü artıracak, sosyal ve kişisel becerilerin gelişmesine fırsat verecektir.

Eğitim ve öğretimde çocuğa, önce “düşünme” ve sonra bir “iş” yapma ya da “eser” ortaya koyma olanakları sağlanmalıdır. Buda öğrenci etkinliğine, özgürlüğüne ve öğretmen rehberliğine dayalı bir öğretimi gerektirir. Bunun için okulda, “gözlem”, “deney”, “araştırma”, “tartışma” “problem çözme” ve “proje yöntemi” gibi tam öğrenmeyi sağlayacak etkin strateji ve yöntemler uygulanmalıdır. Bu strateji ve yöntemler, aynı zamanda, çocukta “demokratik eğitim” ve “işbirliği” gibi sosyal ve ahlaki değerlerin gelişmesine katkıda bulunur (Binbaşıoğlu, 2003:2).

Projelerin temel amacı öğrencilerin kendi öğrenmelerinden sorumlu olmalarına yardım etmek ve onları başkalarıyla işbirliği içerisinde çalışmaya motive etmektir. Proje ile ilgili olarak, öğretmen açısından en zor olan kısım, öğretmenin sahip olduğu kontrolü öğrencilere dağıtması veya paylaşmasıdır. Diğer taraftan, öğrencilerin kendi öğrenmelerinden sorumlu olmalarını ve öğrenmek için enerji dolu olmalarını görmek, projelerin en iyi olan tarafıdır. Proje çalışmalarının başarılı

olabilmeleri için, projelerin belli bir odak noktası etrafında yoğunlaşmaları gerekmektedir (Saban,2004:255).

Proje türleri bakımından birtakım farklı ayrımlar yapılsa da Devlet Kitapları Müdürlüğü yayını olan “Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzunda” yer aldığı şekilde projeleri dört gruba ayırmak mümkündür:

1. **Kısa Süreli Projeler:** Birkaç saatlik ya da bir-iki haftalık projelerdir.
2. **Uzun Süreli Projeler:** Birkaç aylık ya da uzun dönemli projelerdir.
3. **Eylem Projeleri:** Toplumdaki sorunların çözümüne yönelik projelerdir.
4. **Araştırma - İnceleme Projeleri:** Belli bir konuda bilgi toplamayı ve toplanan bilgileri çözümleyerek sunmaya yönelik projelerdir (Devlet Kitapları Müdürlüğü, 2005 :246).

Projeler, öğrencilerin bireysel ilgileri üzerine inşa edilebilirler. Bu konuda, öğrencilerin konu hakkında ne bildiklerini ve ne bilmek istediklerini listelemek için beyin fırtınası yapmaları istenebilir. Beyin fırtınası aktivitesi, aynı zamanda öğrencilerin projelerini nasıl organize edeceklerini düşünmelerini de sağlamaktadır (Saban, 2004, 255).

Bireysel projeler gerçekleştirileceği gibi, projelerin genellikle gruplar halinde yürütülmesi daha faydalıdır (Saban, 2004: 255).

Champbell, öğrencilerin bireysel veya grup projeleri yaparken nasıl yürütecekleri konusunda aşağıdaki önerileri sunmaktadır (Akt, Saban; 2004):

1. Projenin amacını belirle,
2. Projenin amacını soru şekline dönüştür,
3. Proje için bilgi toplamak üzere başvuracağın en az üç değişik kaynak ismi ver,
4. Projenin amacına ulaşmak için geçireceğin aşamaları açıkla,

5. Projede araştırmak istediđin fikirlerden veya kavramlardan en az üç tanesinin ismini yaz,
6. Projeni zaman dilimine göre organize et,
7. Projenin sunumunu nasıl gerçekleřtireceđine dair bilgi ver.,
8. Projeni nasıl deđerlendireceđine ilişkin bilgi ver.

Proje Yönteminin Yararları:

1. Öğrencilerin, yaparak yaşayarak öğrenmelerine olanak sağlar,
2. Öğrencilere bağımsız düşünme ve eleştirel düşünme alışkanlığı kazandırır,
3. Öğrencilerin problem çözme yeteneği kazanmalarını sağlar,
4. Öğrencilerin öğrenme sürecine aktif olarak katılımlarını sağlar,
5. Öğrencilerin kendi kendine ve grupla birlikte çalışmasına olanak sağlar (Demirezen, 2001:20).

Proje Yönteminin Sınırlılıkları:

1. Öğrencilerin kendilerine verilen bir projeyi tamamlamaları uzun zaman alabilir,
2. Eğer projeler öğretmen gözetimi dışında gerçekleştirilirse, önemli problemlerle karşı karşıya kalınabilir,
3. Bazı öğrenciler, kendilerine ilginç gelebilecek proje konuları bulmada zorlanabilir.

Etkili Kullanım İçin Rehber İlkeler:

1. Projenin konusu, öğretmen tarafından mutlaka onaylanmalıdır,
2. Projenin konusu, öğrenci kapasitesinin çok altında veya üstünde olmamalıdır,
3. Projelerin tamamlanabilmeleri için gerekli araç-gereçler hazırlanmalı ve öğrencilerin kullanımına sunulmalıdır,
4. Proje konuları, öğrencilerin ilgi ve yeteneklerini ortaya çıkarmaya ve onları geliştirmeye yönelik olmalıdır,

5. Projeler, hem sınıf içinde hem de sınıf dışında tamamlanabilecek şekilde esnek bir yapıda olmalıdır (Saban, 2004: 257-258).

Proje yöntemi, öğrencilerin kendi bilgilerini kullanarak deneyimleri yoluyla öğrenebilmeleri üzerine odaklanmaktadır. Bunu, öğrencilere problemleri tanımlama, çözüm yollarını araştırma, araştırmayı yönetme, verileri analiz etme, bilgileri seçme, seçilen bilgileri bütünleştirme ve eski bilgileriyle yeni bilgilerini bağdaştırma konularında sorumluluk vererek yapar. Bu yöntemin özelliklerini aşağıdaki şekilde sıralamak mümkündür (Yurtluk, 2005: 67-68):

1. Öğrencilerin kendileri için bilgilerini yapılandırmalarına izin vererek öğrenmelerini zenginleştirebilir,
2. Derinlemesine araştırma yapmalarına imkân vererek bilgilerin önemleri hakkında düşünmelerini sağlar,
3. Kendilerine göre kritik olan bilgileri değerlendirmelerini sağlar ve materyal oluşturma sürecinde de öğrenciyi aktif kılar,
4. Öğrencilerin aktif olmaları, derinlemesine çalışmaları, bir şeyler üretmeleri için ilgilerini çekici bir yaklaşımdır,
5. Öğrencilere, öğrenmeye katılmaları ve bilgilerini göstermeleri için birçok yol önerir,
6. Farklı zekâ alanlarına uyarlanabilir,
7. Öğrencilere kendi öğrenme eğilimlerine uygun öğrenme fırsatı verebilir (Tek başına okuyarak ve gözden geçirerek öğrenen veya grupta okuyarak, tartışarak öğrenenler gibi),
8. Aynı zamanda öğrencilere belirgin olarak her zaman yaptıklarının dışında, değişik yollar gösterir. Yaparak öğrenmelerini sağlar,
9. Öğrencilerin performanslarıyla ilgili değişiklikler hakkında öğrencilerin ailelerine, anlamlı bilgiler verir.

Öğretmenin ise proje yöntemindeki görevleri şunlardır:

- Öğrencilerin çalışma ve iş bölümüne dair yaptıkları plana uyup uymadıklarını denetlemek,
- Öğrencilere inceleme ve araştırma yöntemleri önermek,
- Öğrencilere, karşılaştıkları güçlüklerin giderilmesinde yardım etmek,
- Kaynak kitaplardan, öğrenim ve öğretim araç ve gereçlerinden yararlanmasına yardım etmek,
- Varsa öğrenciler arasındaki anlaşmazlıkları gidermek,
- Öğrencileri kendi başlarına çalışabilir hale getirmek,
- Öğrencilere başarı duygusunu aşılama ve kendilerine olan güvenlerini artırmak (İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu, 2005:247).

Proje Tabanlı Öğretim Yönteminin Aşamaları ile ilgili bilgiler Tablo 2.5.1.'de verilmiştir. (Bektaş,2007:58). Söz konusu Tablo'da, Proje Yönteminin aşamaları, her aşamada yapılan işlemler ve bu aşamalarda öğretmen ve öğrenci rolleri sunulmaktadır.

Tablo 2.5.1.
Proje Tabanlı Öğretim Yönteminin Aşamaları

Aşamalar	Yapılacak İşlemler	Öğretmenin Rolü	Öğrencinin Rolü
1. Konuyu ve Alt Konuları Belirleme, Grupları Kendi İçinde Düzenleme.	Öğrenciler kaynakları araştırıp bir çerçeve proje için sorular önerebilirler.	Araştırmanın genel konusunu sunar, konuların ve alt konuların tartışılmasında gruplara rehberlik eder.	İlginç problemler yaratır ve sorunları kategorize ederler, proje gruplarının oluşturulmasında katkıda bulunurlar.
2. Grupların Proje Planlarını Oluşturması	Grup üyeleri hep birlikte proje planını yaparlar. Nereye ve nasıl gidecekleri, neleri öğrenecekleri gibi sorular hakkında karar verirler. Kendi aralarında iş bölümü yaparlar.	Grupların projelerini yapılandırmalarına yardım eder, gruplarla toplantı yapar. Gerekli materyal ve kaynakları bulmalarına yardım eder.	Ne çalışacaklarını planlar, kaynakları seçer, rolleri tanımlar, görevlerin dağıtımını sağlar.
3. Projeyi Uygulama	Grup üyeleri iş bölümü yapar, verileri ve bilgileri analiz ederler.	Araştırma ve çalışma becerilerinin geliştirilmesine yardım eder, temel süre ve grupları kontrol eder.	Sorular için cevapları araştırır. Veri toplar. Bilgiyi düzenler. Kaynak kişilerle görüşür. Bulgularını birleştirir ve özetler.
4. Sunuyu Planlama	Üyeler sunularındaki temel noktaları belirler ve bulguları nasıl sunacaklarına karar verirler.	Sunu için ders planlarının tartışılmasını ve sunuların düzenlenmesini sağlar.	Sununun temel noktalarına karar verilmesini, nasıl bir sunu yapılacağını planlanmasını, sunu için materyal hazırlanmasını sağlar.
5. Sunu Yapma	Sunular sınıfta ve belirlenen diğer yerlerde (başka sınıflarda, başka okullarda vb.) yapılır.	Sunular düzenlenir.	Sunucular sınıf arkadaşlarına dönüt verir.
6. Değerlendirme	Öğrenci projeleri hakkında dönütleri paylaşırlar. Öğretmenler ve öğrenciler projeleri hep birlikte paylaşırlar.	Proje özetleri ve öğrenilenler değerlendirilir.	Grup üyeleri olarak çalışmayı ve çalışmada öğrendiklerini yansıtır. Çalışmaların değerlendirilmesinde rol alırlar.

Kısaca bu yöntem sayesinde öğrencilerin araştırma, problem çözme, öğrendiklerini kullanma gibi üst düzey düşünme gerektiren beceriler kazanması sağlanacaktır.

Proje yönteminin bir takım zorlukları ve tehlikeleri de vardır. Bunlar:

- Öğrencinin sadece bilişsel düzeydeki etkinlikleri seçmesi,
- Amaca uygun projeler seçmemesi,
- Bireyciliğe aşırı vurgu yapılabilmesi,
- Verilen probleme ilişkin malzeme bulunmaması,
- Projenin, öğrenciler tarafından yazılı materyal okuyup özetleme ya da aynen yazma olarak algılanıp uygulanabilmesidir.

Ancak bütün bunlara rağmen ezbercilikten uzak bir yöntem olduğu için riskleri ez aza indirmeye özen göstererek kullanılabilir. (İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu, 2005:246).

2.6. Tutum

Öğrenmeyi etkileyen en önemli faktörlerden birisi de öğrencinin derse karşı olan tutumudur. Kağıtçıbaşı'nın ifade ettiği gibi bire bir atfedilen ve bireyin bir psikolojik nesne ile ilgili düşünce, duygu ve davranışlarını düzenli bir biçimde oluşturan bir eğilim olarak tanımlanan tutumun bilişsel, duyuşsal ve davranışsal öğeleri bulunmaktadır. Tutum nesnesi hakkında sahip olunan bilgiler bilişsel öğeyi, tutum nesnesine karşı gözlenebilen duyuşsal öğeyi, tutum nesnesine karşı gözlenebilen tüm davranışlar ise davranışsal öğeyi oluşturur (Safran:2006;7).

Öğrencinin bir derse karşı tutumu o derste başarıyı etkileyebileceği gibi o dersle ilgili yaşantılarda tutumunun gücünü ya da yönünü etkilemektedir..

2.7. İlgı

Amerikan felsefi akımları içerisinde yer alan Pragmatizm, Pierce, William James ve John Dewey tarafından şekillendirilmiştir. Pragmatistler için okul, öğrencinin gerçek yaşama hazırlandığı bir yer değil, tersine yaşamın ta kendisidir. Öğrenci okulda yaşamın gerçek problemleriyle karşılaştırılmalıdır. Öğretmen sadece yol göstericidir. Öğrenci problemlerle karşı karşıya getirilirken öğrencilerin bilimsel yöntemleri kullanması sağlanmalıdır.

Pragmatistler için öğretim programlarının belirlenmesinde öğrencilerin tecrübeleri ve ilgileri önemlidir. Öğrenciler ilgileri doğrultusunda yaşama ve geleceğe hazırlanmalıdır.

İlerlemecilik (Progresivizm) akımına göre ise öğretim programlarına rastgele her şey konulmamalıdır. Öğretim programlarına hayatta bulunan tüm uğraş alanları yer almalıdır. Konular hayattan seçildiği gibi çocuklarda ilgi ve merak öğelerini geliştirici olmalıdır.

İlerlemecilere göre; tarih derslerinin içeriği öğrencinin ilgisini çeken problemlere göre düzenlemelidir.

Deneysevcilik akımına göre ise; tarih dersleri öğrencinin ilgisini uyandıracak malzeme ile işe başlanmalıdır. Bunun içinde öğrencinin mevcut bilgisinden hareket edilerek, bir başka deyişle, öğrencinin deneyimlerinden yola çıkılarak, bir tarihsel durumdan diğerlerine geçilmelidir. Deneysevcilere göre, tarih bu şekilde öğretilmeli ve tarih kitapları bu şekilde hazırlanmalıdır. (1998,Ata,33).

Türkiye’de ise Ata (1998:20)’nın ifade ettiği gibi John Dewey’in görüşüne katılan isimlerden birisi de İhsan Sungu’dur. İhsan Sungu, 1927’de Hayat Dergisinde John Dewey’in “Terbiye’de Hars ve Meslekçilik” adlı makalesini çevirmiştir. Dewey’e ilişkin görüşlerini ise Terbiye Dergisinde yayımladığı “Proje Usulü” adlı makalede belirtmektedir. Sungu, Dewey’in “eğitim, çocuğu hayata hazırlamaz,

bizzat hayatın kendisi olduğu” görüşüne katılmaktadır. “Öyle ki, eski okul, çocuğu hayata hazırlama kaygısıyla, bugünkü hayatına lüzumundan fazla önem göstermemiştir. Halbuki çocuğu, bugün yaşadığı hayata hazırlamada; *bugünkü ihtiyaçları ve amaçlarını göz önüne almak* gereklidir. Sungu, tarih derslerinin çocukta ilerleme fikrini aşılması gerektiğini düşünmektedir. Tarih öğretimi ile çocuklara insanların uzun asırlardan beri geçirdiğı ilerleme safhaları gösterilmektedir. Eski tarih kitaplarında yüzlerce, binlerce isimler vardır. Bunların hepsinin verilmesi doğru olmayıp, tarihi olguların amaca ve *ilgilere* göre seçilmesi gerekmektedir.

Türkiye eğitim tarihinde önemli isimlerden birisi de İsmail Hakkı Baltacıoğlu’dur. 1912’de yazdığı “Talim ve Terbiye’de İnkılâp” adlı kitapta bilginin bir ihtiyaca, bir faydaya, özetle çevreye bağlı olarak öğrenildiğini ifade etmektedir (Ata,1998: 17).

İlgi, bir konu veya bir nesneye karşı daha dikkatli olma durumudur. İlgi dikkati artırmakta, anımsamayı ve bilgilerin bellekte düzenlenmesini kolaylaştırmaktadır. Bu açıdan öğrenme sürecinde önemlidir. Claparede’ye göre bütün düşünce, davranış ve tutumlarımızın temelinde ilgi yatmaktadır (Güneş, 2007:145).

Güneş (2007)’e göre ilginin niteliğı incelendiğinde öğrencilerde, sürekli-aralıklı, aktifleştirici - pasifleştirici, hareket veya konu ağırlıklı somut-soyut, sözel-sayısal ve bireysel ya da gruba dönük gibi çeşitli nitelikte ilgilerin olduğu görülmektedir.

Öğrencinin ilgisi sürekli ya da aralıklı olabilmektedir. İlgisi sürekli olduğunda, öğrenci ilgilendiğı konuda bilgi aramakta ve sürekli okumakta, tutsak olabilmekte, kendinden geçirebilmekte veya onu büyüleyebilmektedir. Ya da öğrencinin ilgisi onu aktifleştirerek ilgilendiğı konulara dönük araştırmalar yapmasını ve bilgi toplamasını getirmektedir. Yani öğrenci ilgisine dönük heyecan duyabilmekte ve büyük çabalar gösterebilmektedir. Bu nedenle öğretmenler,

öğrencileri aktifleştiren ilgilerine ağırlık vermeli, onları pasifleştirici ilgilerden uzaklaştırmalıdır.

Güneş (2007:147)'e göre öğrencilerin ilgilerinin doğrultusunda çalışmalar yapılması büyük önem taşıyacaktır. Öğrenci ilgi duyduğu olaya karşı daha çok dikkat göstermektedir. Dikkatin geliştirilmesiyle de öğrenme kolaylaşmaktadır. Dikkat dağınıklığı durumunda olan öğrenciler belirli bir konuya odaklanmakta güçlük çekmekte ve dikkatleri kolayca dağılmaktadır. Öğrenci ilgi duyduğu konu ve nesnelere daha çok ilgi göstermektedir. İlgi dikkatin hem yardımcısı hem de yönlendiricisi olmaktadır.

Bazı öğrencilerde İnkılâp Tarihi dersi için önyargı durumu söz konusu olabilmektedir. Öğrencinin ön bilgileriyle yeni bilgilerin çelişmesi durumunda zihinsel çatışma söz konusu olabilmektedir. Böyle durumlarda öğretmen öğrencinin ön bilgilerini kontrol etmelidir. Zihinsel çatışmaya neden olan durumlar, ön yargılar belirlenmelidir.

Bloom'a Göre Duyuşsal Giriş Özellikleri

Bloom'un okulda öğrenme modelinin başlıca değişkenleri:

1. Öğrenci nitelikleri,
2. Öğretimin niteliği,
3. Öğrenme ürünleri.

Bloom'un okulda öğrenme modelinin bir ögesi öğrenci niteliğidir. Bloom'un önemle üzerinde durduğu iki öğrenci niteliği, bilişsel giriş davranışları ve duyuşsal giriş özellikleridir. Duyuşsal giriş özellikler, öğrencilerin belli bir öğrenme sürecine girerken, onların bu süreç içinde gösterecekleri çabanın kaynağını oluşturduğu sanılan ilgileri, tutumları ve böyle bir süreçte başarılı olacaklarına inanma ve güvenme derecesinden oluşan özellikler bütünüdür (Erden ve Akman,2003:243).

Bloom'a göre öğrencinin bir üniteyi öğrenebilmesi için öğrencinin o üniteye karşı istek duyması gerekir. Bloom öğrencilerin duyuşsal özelliklerini, okulla ilgili, belli bir dersle ilgili ve akademik benlik tasarımı olmak üzere üç grupta toplamaktadır. Öğrencilerin genel olarak okula yönelik tutumları ilgisi ve okula gitme isteği okulla ilgili duyuşsal özelliklerini gösterir. Öğrenciler genellikle okulda aldıkları derslerin bazılarına karşı farklı duygular geliştirirler. Bir öğrenci matematik dersini çok sevip bu dersle ilgili çalışmaktan zevk alırken, diğer bir öğrenci edebiyat dersine karşı aynı özelliklere sahip olabilir. Akademik benlik tasarımı ise, öğrenciler okul yaşantıları sonucunda hangi derste ne derece başarılı olacaklarına dair fikir geliştirirler (Erden ve Akman,2003:243). Bu yüzden dersi anlamayacağını düşünerek ön yargılı davranan öğrenci baştan itibaren ders çalışmaz. Bu durum öğrencilerin başarısız olmalarına sebep olmaktadır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın yöntemi, araştırmanın denekleri, kullanılan deneysel desen, deneysel işlemler, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve çözümlenmesinde kullanılan istatistiksel işlem ve teknikler üzerinde durulmuştur.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada, Nevşehir Endüstri Meslek Lisesi'nde T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinde bölümleriyle ilişkilendirilerek öğrencilere tarih proje ödevi vermenin öğrencilerin tutum ve akademik başarılarına etkisini ortaya koymak amacıyla deneysel yöntem kullanılmıştır. Bu bağlamda; çalışılacak öğrenci grupları Nevşehir Endüstri Meslek Lisesinden seçilmiştir. Deney ve Kontrol Grupları araştırmacının dersine girdiği Motor ve Mobilya bölümü öğrencilerinden oluşturulmuştur. Deney Grubunu Motor bölümü öğrencileri, Kontrol Grubunu Mobilya bölümü öğrencileri oluşturmuştur. Deney ve Kontrol gruplarında 20'şer öğrenci bulunmaktadır.

3.2. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak, **Proje Değerlendirme Formu** ve **T.C. İnkılâp Tarihi Tutum Ölçeği** kullanılmıştır.

1. Araç: Proje Değerlendirme Formu: Araştırmada öğrencilerin projelerini değerlendirmek üzere Atlıhan ve diğerleri (2005) tarafından geliştirilmiş, Bektaş

(2007) tarafından kullanılmış “Proje Değerlendirme Formu” kullanılmıştır. Form sadece Deney grubuna uygulanmıştır. Form üç bölümden meydana gelmektedir. Proje hazırlama sürecini içeren birinci bölüm altı maddeden; projenin içeriğini barındıran ikinci bölüm yedi maddeden; sunu yapmaya ayrılan üçüncü bölüm ise yedi maddeden oluşmaktadır. Bu formda 20 madde üzerinden her birinde 5 puan olmak üzere 20 ile 100 puan arasında bir proje başarı puanı elde edilerek araştırmada öğrencilerin değerlendirmeleri yapılmıştır. Her bir öğrenci tarafından ayrı ayrı yapılan “Proje Değerlendirme Formu” EK-1’de gösterilmiştir.

2. Araç: Tutum Ölçeği: Öğrencilerin T.C.İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine ilişkin tutumlarını ölçmek için Safran’ın tutum ölçeği kullanılmıştır (EK-2). Tutum ölçeği Deney ve Kontrol Gruplarının ikisine de uygulanmıştır. Ölçek, beşli Likert tipindedir. Kullanılan ölçekte öğrencilerden ölçekte yer alan maddelere yönelik düşüncelerini yansıtmaları beklenmiştir. Her maddenin karşısında “tamamen katılıyorum”, “katılıyorum”, “emin değilim”, “katılmıyorum”, “hiç katılmıyorum”, şeklinde öğrencilere beş seçenek sunulmuştur. Öğrencilerden bunlardan yalnızca bir tanesini işaretlemeleri istenmiştir. Bu şekilde olumlu tutuma sahip öğrencilerle, olumsuz tutuma sahip öğrencilerin daha iyi tespit edilebileceği düşünülmüştür. Ölçekte Likert tipinde ifadeler için “tamamen katılıyorum (5)”, “katılıyorum (4)”, “emin değilim (3)”, “katılmıyorum (2)”, “hiç katılmıyorum (1)” puanı verilmiştir. İstatistiksel analizler göz önünde bulundurularak olumlu cümleler “tamamen katılıyorum” dan itibaren 5,4,3,2,1; olumsuz cümlelerde “tamamen katılıyorum” dan itibaren 1,2,3,4,5 puanla değerlendirilerek SPSS programının veri dosyalarına işlenmiştir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 20, en yüksek ise 100 puandır.

Ölçekten elde edilen puanları yorumlanması ise;

1-20 puan = 1

21-40 puan = 2

41-60 puan = 3

61-80 puan = 4

81-100 puan = 5

1–2 arası **olumsuz**, 3 **nötr**, 4–5 **olumlu** tutumları ifade etmektedir.

3.3. Uygulama ve Verilerin Toplanması

Proje çalışmalarıyla T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi ile ilgili Safran'ın geliştirmiş olduğu Tarih Tutum Ölçeği, ders adları değiştirilerek Deney ve Kontrol Grubu öğrencilerine verilmiştir. Daha sonraki derste ise Deney Grubu öğrencilerine T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinde bir proje ödevi hazırlamaları, bu ödevin okullarında ilk defa yapılacak bir iş olduğu, bitiminde yaptıklarının web sitesine koyulup erişime açılacağı ve tarih dersinde yaptıkları bu projenin kendi alanlarıyla ilgili olduğu söylenerek dikkat çekilmiş ve ardından Atatürk'ün arabaları konusunda bir proje hazırlayacakları söylenmiştir.

Daha sonraki derste, öğrencilerin yabancı olduğu “Proje nedir? Proje çalışması nasıl yapılır? Projenin aşamaları nelerdir?” konulu projeyi tanıtıcı ders verilmiştir. Derste örnek bir proje çalışması da gösterilerek, hem öğrencilerin çalışmaya özendirilmesi hem de ne yapacakları konusunda bilgi sahibi olmaları sağlanmıştır. Proje yöntemini tanıtım aşamasında öğrencilerin bu işi başaracakları konusunda öğretmen tarafından sürekli telkinlerde bulunulmaya özen gösterilmiş, öğrencilere duyulan güven her fırsatta ifade edilmiştir. Ayrıca projenin sonunda, öğrencilerin yaptıkları çalışmaların değerlendirileceği belirtilmiştir. Öğrencilere proje çalışması boyunca kullanacakları “Grup Proje Planı” (EK-3), “Haftalara Bölünmüş Proje Planı” (EK-4), “Haftalık Çalışmaları İzleme” (EK-5) formları tanıtılmıştır. Bu çalışma ile birlikte deneysel işlemlere hazırlık aşaması tamamlanmıştır.

Deneysel işlemler aşamasında öğrencilerin ilk defa bir proje üzerinde çalıştıkları bilgisinden hareketle öğrencilerin daha zevkli bir şekilde projelerini hazırlamaları için kendilerinin gruplar oluşturmaları istenmiştir. Sonrasında öğrencilerden gruplarının adlarını belirlemeleri istenmiştir. Daha sonraki aşamada öğrencilerden on haftalık proje (EK-6) ve grup proje (EK-7) planlarını yapmaları, ve

haftalık çalışmaları izleme formunu doldurmaları istenmiştir (EK-8). Öğrencilere Anıtkabir’de sergilenen Atatürk’ün kullandığı arabaların fotoğrafları verilmiş ve Atatürk’ün arabalarının özellikleri çıkartılırken bu fotoğraflardan yararlanabilecekleri söylenmiştir.

Öğrencilerin proje hazırlama süreçleri araştırmacı tarafından sürekli takip edilmiş ve proje değerlendirme formlarına öğrencilerin durumları kaydedilmiştir. On hafta sonra öğrencilerin yaptıkları projeler ve proje raporları toplanmıştır. Öğrenciler projeleri ile ilgili sınıfta sunum yaptıkları gibi hazırlamış oldukları çalışmaları okulda sergilemişlerdir. (EK-9 ve EK-10). Bu aşamalardan sonra yine Deney ve Kontrol Gruplarına Tutum Ölçeği uygulanmıştır.

3.4. Verilerin Analizi

Bu araştırmada, elde edilen veriler iki aşamada toplanmıştır. Deney ve Kontrol Gruplarına ön test ve son test uygulanmıştır. Verilerin analizinde istatistiki işlemlerden *t* testi, aritmetik ortalama (*x*), standart sapma (*s*), frekans (*f*), yüzde (%) kullanılmıştır. İstatistiki işlemler SPSS 11.0 programında yapılmıştır. Elde edilen verilerin anlamlı olup olmadıkları 0.5 manidarlık düzeyinde test edilmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR ve YORUM

Bu bölümde araştırmanın alt problemleri için toplanan verilerden elde edilen bulgular, alt problemlerin sırasına uygun olarak, tablo ve açıklamalarıyla birlikte verilerek bunlara dayalı yorumlar yapılmıştır.

4.1. Araştırma Modelini Oluşturan Gruplardaki Öğrencilerin Dağılımı

Araştırmanın amacına ilişkin bulgulara yer vermeden önce araştırma kapsamına alınan öğrencilerin bölümlerine göre dağılımı Tablo 4.1.1’de özetlenmiştir.

Tablo 4.1.1.
Öğrencilerin Bölümlerine Göre Dağılımları

Test Zamanı	Bölüm		Toplam
	Motor	Mobilya	
Ön Test	20	20	40
Son Test	20	20	40
Toplam	40	40	80

Araştırma Deney Grubunu Motor bölümü öğrencileri ve Kontrol Grubunu ise Mobilya bölümü öğrencileri temsil etmektedir. Kontrol ve Deney Gruplarında öğrenci sayıları birbirine eşit tutulmuştur.

1. Alt problem: Araştırmada Kontrol ve Deney Gruplarında yer alan öğrencilerin ön test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

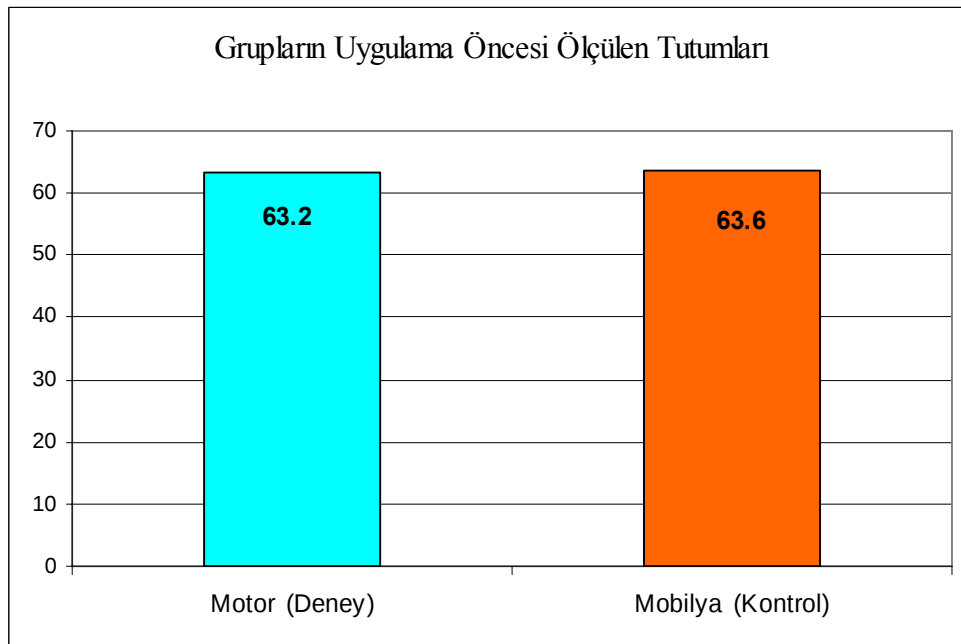
Kontrol Grubundaki öğrencilerin uygulama öncesindeki derse ilişkin ölçülen tutumları ile Deney Grubundaki öğrencilerin uygulama öncesindeki ölçülen tutumları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı bağımsız örneklemeler için *t* testi ile analiz edilmiş ve sonuçları Tablo 4.1.2.'de gösterilmiştir.

Tablo 4.1.2.

Kontrol ve Deney Gruplarındaki Öğrencilerin Uygulama Öncesinde Ölçülen Tutumları Arasındaki Farkın Analizi

Grup	N	Ortalama	Std. Sapma	T değeri	sd	P
Motor (Deney)	20	63.20	6.74	-0.205	38	0.839
Mobilya (Kontrol)	20	63.60	5.56			

Kontrol Grubu'nda bulunan öğrencilerin uygulama öncesinde T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine ilişkin ölçülen tutumlarının ortalaması (63.60), **Deney** Grubu'ndaki öğrencilerin ölçülen tutumlarının ortalamasına (63.20) göre daha olumlu olduğu söylenebilir (Şekil 4.1.1.).

Şekil 4.1.1. : Kontrol ve Deney Gruplarının Uygulama Öncesi Tutum Düzeylerinin Ortalamaları

Ancak, Deney Grubu öğrencilerinin uygulama öncesinde ölçülen tutumları ile Kontrol Grubu öğrencilerinin uygulama öncesinde ölçülen tutumları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P>0.05$).

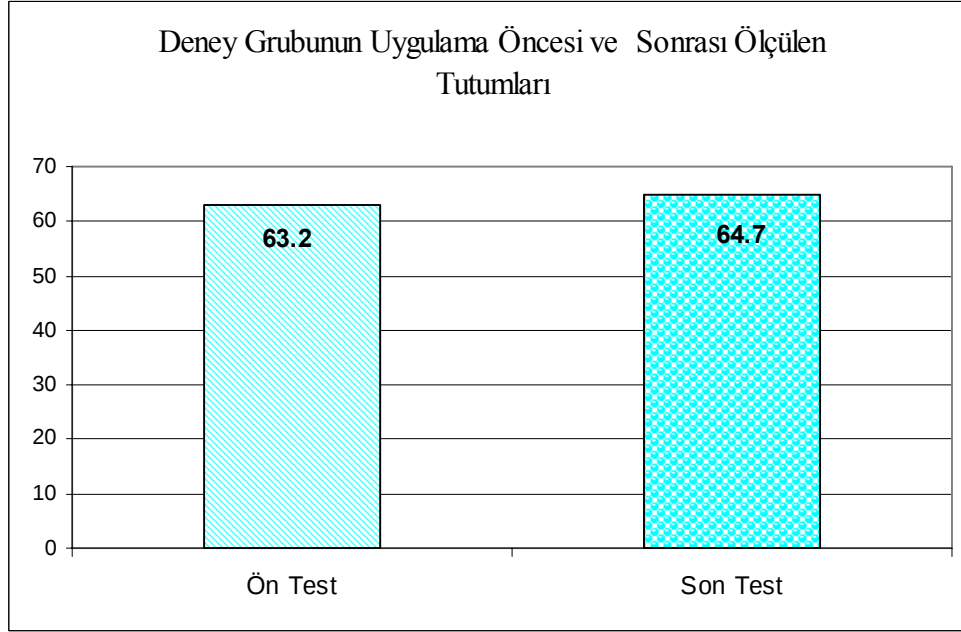
2. Alt problem: Araştırmada Deney Grubu’nda yer alan öğrencilerin ön test-son test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Deney Grubu’nda bulunan öğrencilerin uygulama öncesinde ve uygulama sonrasında ölçülen tutumları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı bağımlı örneklem için t testi ile analiz edilmiş ve bulguları Tablo 4.1.3.’te gösterilmiştir.

Tablo 4.1.3.
Deney Grubu Öğrencilerinin Ön Test ve Son Test
Tutum Puanları Arasındaki Fark

Deney Grubu (Motor)	Ortalama	Std. Sapma	T değeri	Sd	P
Ön test	63.20	6.74	-0.832	19	0.416
Son test	64.70	7.37			

Bulgulara göre Deney Grubu öğrencilerinin uygulama sonrasında ölçülen tutumlarının ortalaması (64.70), uygulama öncesinde ölçülen tutum puanlarının ortalamasından (63.20) daha yüksek olduğu söylenebilir (Şekil 4.1.2.). Bir başka deyişle, Deney Grubu’ndaki öğrencilerin uygulama öncesinde ve sonrasında ölçülen tutum puanlarında olumlu bir artış gözlenmiştir.

Şekil 4.1.2. : Deney Grubunun Uygulama Öncesi ve Sonrası Ölçülen Tutumları

Ancak istatistiksel olarak, geleneksel yönteminin kullanıldığı Deney Grubu öğrencilerinin uygulama öncesinde ölçülen tutumları ile uygulama sonrasında ölçülen derse ilişkin tutumları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P>0.05$).

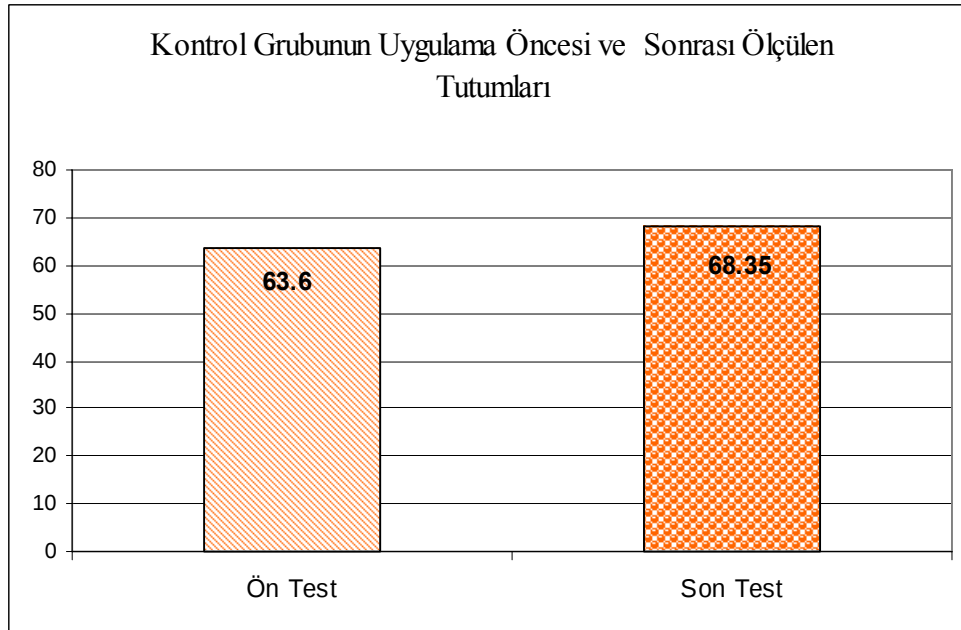
4. Alt problem: Araştırmada Kontrol Grubu'nda yer alan öğrencilerin ön test-son test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Kontrol Grubu'nda bulunan öğrencilerin uygulama öncesinde ve uygulama sonrasında ölçülen tutumları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı bağımlı örneklem için *t* testi ile analiz edilmiş ve bulguları Tablo 4.1.4.'de gösterilmiştir.

Tablo 4.1.4.
Kontrol Grubu Öğrencilerin Ön Test ve Son Test
Tutum Puanları Arasındaki Fark

Kontrol Grubu (Mobilya)	Ortalama	Std. Sapma	T değeri	Sd	P
Ön test	63.60	5.56	-2.068	19	0.053
Son test	68.35	7.77			

Bulgulara göre Kontrol Grubu öğrencilerinin uygulama sonrasında ölçülen tutumlarının ortalaması (68.35), uygulama öncesinde ölçülen tutum puanlarının ortalamasından (63.60) daha yüksek olduğu söylenebilir (Şekil 4.1.3.). Bir başka deyişle, Kontrol Grubu'ndaki öğrencilerin uygulama öncesinde ve sonrasında ölçülen tutum puanlarında olumlu bir artış gözlenmiştir.

Şekil 4.1.3.: Kontrol Grubu'nun Uygulama Öncesi ve Sonrası Ölçülen Tutumları

Ancak istatistiksel olarak, Kontrol Grubu öğrencilerinin uygulama öncesinde ölçülen tutumları ile uygulama sonrasında ölçülen derse ilişkin tutumları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P>0.05$).

4. Alt problem: Araştırmada Kontrol ve Deney Gruplarında yer alan öğrencilerin son test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

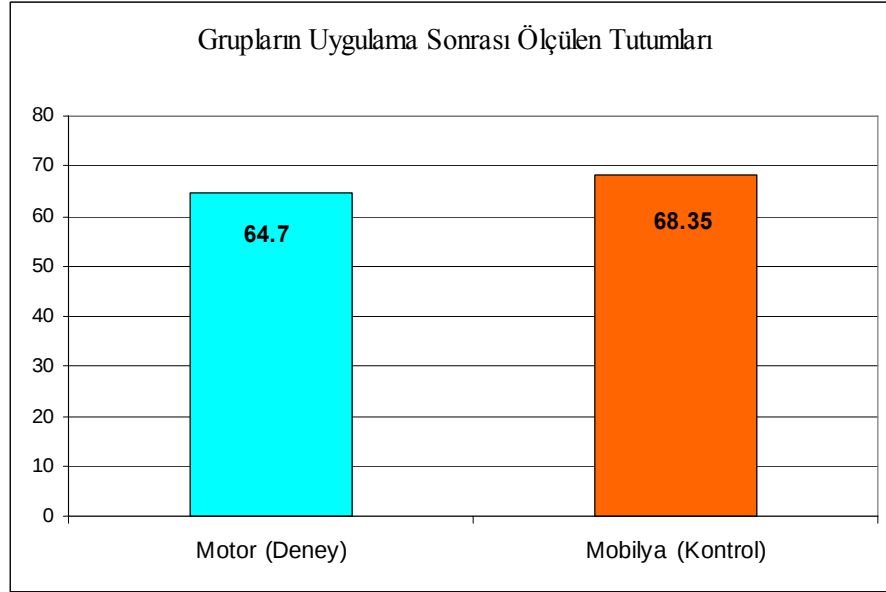
Kontrol Grubu'ndaki öğrencilerin uygulama sonrasında ölçülen derse ilişkin tutumları ile Deney Grubu'ndaki öğrencilerin uygulama sonrasında ölçülen tutumları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı bağımsız örneklem için *t* testi ile analiz edilmiş ve sonuçları Tablo 4.1.5.'te gösterilmiştir.

Tablo 4.1.5.

Kontrol ve Deney Gruplarındaki Öğrencilerin Uygulama Sonrasında Ölçülen Tutumları Arasındaki Farkın Analizi

Kontrol Grubu	Ortalama	Std. Sapma	T değeri	Sd	P
Motor (Deney)	20	64.70	-1.524	38	0.136
Mobilya(Kontrol)	20	68.35			

Kontrol Grubu'nda bulunan öğrencilerin uygulama sonrasında T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine ilişkin ölçülen tutumlarının ortalaması (68.35), Deney Grubu'ndaki öğrencilerin tutumlarının ortalamasına (64.70) göre daha olumlu olduğu söylenebilir (Şekil 4.1.4.).

Şekil 4.1.4. : Kontrol ve Deney Gruplarının Uygulama Sonrası Ölçülen Tutum Düzeylerinin Ortalamaları

İstatistiksel olarak, Deney Grubu öğrencilerinin uygulama sonrasında ölçülen tutumları ile Kontrol Grubu öğrencilerinin uygulama sonrasında ölçülen tutumları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P>0.05$).

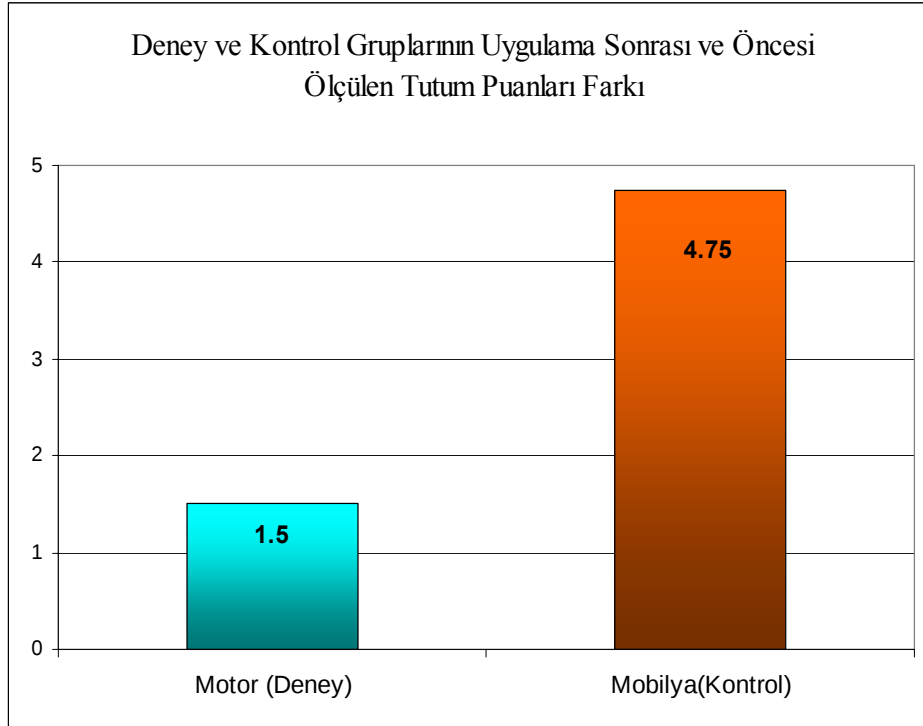
5. Alt problem: Araştırmada Kontrol ve Deney Gruplarında yer alan öğrencilerin ön test ve son test tutum puanlarının farkları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Kontrol Grubu'ndaki öğrencilerin uygulama sonrasında ve öncesinde ölçülen tutumları arasındaki "fark puanları" ile Deney Grubu'ndaki öğrencilerin uygulama sonrasında ve öncesinde ölçülen tutum puanları arasındaki "fark puanları" arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı bağımsız örneklem için *t* testi ile analiz edilmiş ve sonuçları Tablo 4.1.6.'da gösterilmiştir.

Tablo 4.1.6.**Kontrol ve Deney Gruplarının Tutum Fark Puanları Arasındaki Farkın Analizi**

Grup	N	Ortalama	Std. Sapma	T değeri	Sd	P
Motor (Deney)	20	1.50	8.06	-1.113	38	0.273
Mobilya(Kontrol)	20	4.75	10.27			

Kontrol Grubu öğrencilerin tutumları arasındaki fark puanlarının ortalamasının (4.75), Deney Grubu öğrencilerin fark puanlarının ortalamasından (1.50) daha yüksek olduğu görülmektedir (Şekil 4.1.5.).

Şekil 4.1.5.: Kontrol ve Deney Gruplarının Tutum Farkı Puanları

İstatistiksel olarak yapılan testte göre Deney ve Kontrol Grubu'ndaki öğrencilerin ölçülen tutum fark puanları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P > 0.05$).

6. Alt problem: Araştırmada deney ve kontrol gruplarında yer alan öğrencilerin başarı puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Kontrol Grubu'ndaki öğrencilerin 1. ve 2. dönem sonu ders başarı notları ile Deney Grubu'ndaki öğrencilerin 1. ve 2. dönem sonu ders başarı notları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı bağımsız örneklem için t testi ile analiz edilmiş ve sonuçları Tablo 4.1.7.'de gösterilmiştir.

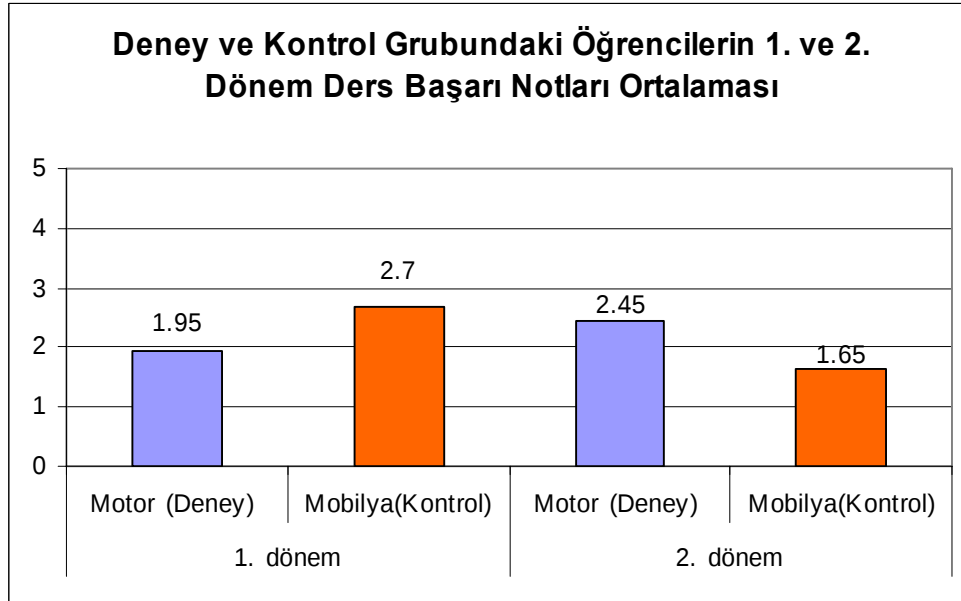
Tablo 4.1.7.

Kontrol ve Deney Gruplarının Tutum Fark Puanları Arasındaki Farkın Analizi

Ders Başarı Notu	Grup	N	Ortalama	Std. Sapma	T değeri	Sd	P
1. dönem	Motor (Deney)	20	1.95	0.99	-2.085	38	0.044*
	Mobilya(Kontrol)	20	2.70	1.26			
2. dönem	Motor (Deney)	20	2.45	1.19	2.481	38	0.018*
	Mobilya(Kontrol)	20	1.65	0.81			

*P<0.05

Kontrol Grubu'nun 1. dönem ders başarı notlarının ortalamasının (2.70), Deney Grubu öğrencilerinin 1. dönem ders başarı notlarının ortalamasından (1.95) daha yüksek olduğu görülmektedir. Ancak, Deney Grubu'nun 2. dönem ders başarı notlarının ortalamasının (2.45), Kontrol Grubu öğrencilerinin 2. dönem ders başarı notlarının ortalamasından (1.65) daha yüksek olduğu görülmektedir (Şekil 4.1.6.)

Şekil 4.1.6.: Kontrol ve Deney Gruplarının Ders Başarı Notları

İstatistiksel olarak yapılan testte göre Deney Grubu'ndaki öğrencilerin ölçülen 1. dönem ders başarı notları ile Kontrol Grubu'ndaki öğrencilerin 1. dönem ders başarı notları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($P < 0.05$). Bulunan bu fark, Kontrol Grubu öğrencilerinin lehinedir. Bir başka deyişle, Deney ve Kontrol Grubu'ndaki öğrencilerin 1. dönem ders başarı notları bakımından istatistiksel açıdan aynı değildir. 1. dönem ders notu bakımından Kontrol Grubu'ndaki öğrenciler Deney Grubu'ndaki öğrencilere göre daha başarılıdır.

Öte taraftan, Kontrol Grubu'ndaki öğrencilerin 2. dönem ders başarı notları ile Deney Grubu'ndaki öğrencilerin 2. dönem **ders başarı notları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur** ($P < 0.05$). Bulunan bu fark, Deney Grubu' öğrencilerinin lehinedir. Bir başka deyişle, Deney ve Kontrol Grubu'ndaki öğrencilerin 2. dönem ders başarı notları istatistiksel açıdan aynı değildir. 2. dönem ders notu bakımından Deney Grubu'ndaki öğrenciler, Kontrol Grubu'ndaki öğrencilere göre daha başarılıdır.

V. BÖLÜM

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırma sonuçlarına, araştırmanın uygulama aşamasında tespit edilen sınıf içi gözlemlere ve bundan sonra yapılacak araştırmalar için getirilen önerilere yer verilmiştir.

5.1. Sonuçlar

Bu çalışma, Nevşehir Endüstri Meslek Lisesi 11. sınıf öğrencilerinin ilgileri doğrultusunda, T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinde proje ödevi vermenin öğrencilerin derse karşı tutumlarına ve akademik başarılarına etkisini araştırmak amacıyla yapılmış ve aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

- **Araştırmada Kontrol ve Deney Gruplarında yer alan öğrencilerin ön test tutum puanları arasındaki farklılığın analizi:**

Öğrencilerin T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine ilişkin uygulama öncesinde ölçülen tutumlarının ortalamaları karşılaştırıldığında, Kontrol Grubu'nda bulunan öğrencilerin Deney Grubu'ndaki öğrencilere göre daha olumlu bir tablo sergilediği söylenebilecektir. Bununla birlikte, Deney Grubu öğrencilerinin uygulama öncesinde ölçülen tutumları ile Kontrol Grubu öğrencilerinin uygulama öncesinde ölçülen tutumları arasında istatistiki açıdan anlamlı bir fark bulunamamıştır.

- **Araştırmada Deney Grubu'nda yer alan öğrencilerin ön test-son test tutum puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığının araştırılması:**

Bulgulara göre Deney Grubu öğrencilerinin uygulama sonrasında ölçülen tutumlarının ortalaması uygulama öncesinde ölçülen tutum puanlarının ortalamasından daha yüksek olduğu söylenebilir. Bir başka deyişle, Deney Grubu'ndaki öğrencilerin uygulama öncesinde ve sonrasında ölçülen tutum puanlarında olumlu bir artış gözlenmiştir. Ancak istatistiksel olarak, Deney Grubu öğrencilerinin uygulama öncesinde ölçülen tutumları ile uygulama sonrasında ölçülen derse ilişkin tutumları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

- **Araştırmada Kontrol Grubu'nda yer alan öğrencilerin ön test-son test tutum puanları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığının irdelenmesi:**

Bulgulara göre Kontrol Grubu öğrencilerinin uygulama sonrasında ölçülen tutumlarının ortalaması uygulama öncesinde ölçülen tutum puanlarının ortalamasından daha yüksek olduğu söylenebilir. Bir başka deyişle, Kontrol Grubu'ndaki öğrencilerin uygulama öncesinde ve sonrasında ölçülen tutum puanlarında olumlu bir artış gözlenmiştir. Ancak istatistiksel olarak, proje yönteminin kullanıldığı Kontrol Grubu öğrencilerinin uygulama öncesinde ölçülen tutumları ile uygulama sonrasında ölçülen derse ilişkin tutumları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

- **Araştırmada Kontrol ve Deney Grubu'nda yer alan öğrencilerin son test tutum puanları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığının analizi:**

Öğrencilerin T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine ilişkin uygulama sonrasında ölçülen tutumlarının ortalamaları karşılaştırıldığında, Kontrol Grubu'nda bulunan öğrencilerin Deney Grubu'ndaki öğrencilere göre daha olumlu bir tablo sergilediği söylenebilecektir. İstatistiksel olarak analiz edildiğinde ise, Kontrol Grubu öğrencilerinin uygulama sonrasında ölçülen tutumları ile Deney Grubu

öğrencilerinin uygulama sonrasında ölçülen tutumları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

- **Araştırmada Kontrol ve Deney Grubu'nda yer alan öğrencilerin ön test ve son test tutum puanlarının farkları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığının araştırılması:**

Bulgulara göre Deney Grubu öğrencilerinin uygulama sonrasında ölçülen tutumlarının ortalaması uygulama öncesinde ölçülen tutum puanlarının ortalamasından daha yüksek olduğu söylenebilir. Bir başka deyişle, Deney Grubu'ndaki öğrencilerin uygulama öncesinde ve sonrasında ölçülen tutum puanlarında olumlu bir artış gözlenmiştir. Ancak istatistiksel olarak, Deney Grubu öğrencilerinin uygulama öncesinde ölçülen tutumları ile uygulama sonrasında ölçülen derse ilişkin tutumları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Bulgulara göre Kontrol Grubu öğrencilerinin uygulama sonrasında ölçülen tutumlarının ortalaması uygulama öncesinde ölçülen tutum puanlarının ortalamasından daha yüksek olduğu söylenebilir. Bir başka deyişle, Kontrol Grubu'ndaki öğrencilerin uygulama öncesinde ve sonrasında ölçülen tutum puanlarında olumlu bir artış gözlenmiştir. Ancak istatistiksel olarak, Kontrol Grubu öğrencilerinin uygulama öncesinde ölçülen tutumları ile uygulama sonrasında ölçülen derse ilişkin tutumları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Proje ödevi verilmeyen Kontrol Grubu öğrencilerin tutumları arasındaki fark puanlarının ortalamasının proje yönteminin kullanıldığı Deney Grubu öğrencilerin fark puanlarının ortalamasından daha yüksek olduğu görülmektedir. İstatistiksel olarak yapılan teste göre Deney Grubu öğrencilerin ölçülen tutum fark puanları ile proje ödevi verilerek derse ilgileri artırılmaya çalışılan öğrencilerin ölçülen tutum fark puanları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinde bölümleriyle ilişkilendirilerek tarih proje ödevi alan Deney Grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında olumlu yönde artma gözlenmiş fakat istatistikî açıdan bir fark bulunamamıştır.

- **Araştırmada Deney ve Kontrol Gruplarında yer alan öğrencilerin başarı puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığının analizi:**

Bölümleriyle ilişkilendirilerek tarih proje ödevi verilmeyen Kontrol Grubu öğrencilerinin 2. dönem ders başarı notları ile bölümleriyle ilişkilendirilerek tarih proje ödevi verilen Deney Grubu öğrencilerinin 2. dönem **ders başarı notları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur**. Bulunan bu fark, Deney Grubu öğrencilerinin lehinedir. Bir başka deyişle, Deney ve Kontrol Grubu'ndaki öğrencilerin 2. dönem ders başarı notları istatistiksel açıdan aynı değildir. 2. dönem ders notu bakımından Deney Grubu'ndaki öğrenciler, Kontrol Grubu'ndaki öğrencilere göre daha başarılıdır.

Araştırmada 11. sınıf öğrencilerinin ilgileri doğrultusunda T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinde proje ödevi vermenin öğrencilerin derse karşı tutumlarına olumlu bir etkisi saptanmamıştır. Ancak olumsuz bir etki gözlemlenmemesi de olumlu olarak nitelendirilebilir. Çünkü tutum değiştirmek uzun zaman gerektiren bir eylemdir. Özellikle öğrencilerin durumları ve yöntem üzerindeki deneyimsizlikleri göz önüne alındığında akademik başarılarındaki olumlu artış büyük önem kazanmaktadır. Yani, E.M.L. Motor Bölümü öğrencilerinde ilgileri doğrultusunda verilen proje ödevi akademik başarılarının artmasında etkili olmuştur. Aynı zamanda, Bozkurt (2000)' un yaptığı çalışmada başarı durumu ile tarih dersine yönelik tutum arasında herhangi bir ilişkinin olmadığı ifade edilmektedir.

Öğrenciler ile uygulama sonrasında yapılan proje ödevi ile ilgili tartışma sırasında, öğrenciler yönetime ilişkin soru sorulmasına karşılık daha çok okuldaki sorunlarına yönelik ve bunları oldukça büyük sorunlar olarak görme yönünde yorumlarda bulunmuşlardır. Öğrenciler yöntemin kendileri için iyi olabileceğini ancak kendilerinin daha önce bu tarz bir etkinlik yapmamaları sebebiyle kendilerine zor geldiğini belirtmişlerdir. Bunun yanında öğrenciler gerek staj sebebiyle, gerekse hafta sonları iş yerlerinde çalışmaları sebebiyle yorulduklarını ve genel kültür dersleri ile ilgilenmediklerini, bu derslere zaman ayıramadıklarını belirtmişlerdir. Öğrenciler bu sorunların yanında aile, okulda öğretmenler ve idare ile olan

sorunlarından yakınmışlardır. Balcı (1990)'nın yapmış olduğu “Meslek Liselerinde Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri” adlı tez çalışmasında, okullarda ve derslerde en çok üzerinde durulanan öğretim olduğunu, öğretmenin çabasının müfredatı yetiştirmek olduğu, hâlbuki gençlerin duygusal ihtiyaçlarının karşılanması gerektiği, sosyal ilişkilerini geliştirecek eylemlere çok az yer verildiği belirtmektedir. Deney Grubu öğrencilerinin bu çalışmanın sonucunda okuldan farklı beklentiler içerisinde oldukları görülmüştür.

Deney Grubu'na dâhil edilen 20 öğrenciden 11'i sınıf tekrarı yapan ve yoğun disiplin problemleri olan öğrencilerdir. Nitekim dönem başında tarih öğretmenlerine ilişkin korkutmaya yönelik davranışlarda bulunmalarına rağmen, proje ödevinin verilmesi ve öğretmenin bu süreçte onların yaptıkları işlerle ilgilenmesi üzerine derste disiplin problemi kalmamıştır. Sonrasında yapılan değerlendirmede öğrenciler öğretmenlerine bu şekilde kendileri ile ilgilenmelerinden dolayı sözel ve yazılı olarak teşekkür etmişlerdir (EK-11).

Öğrencilerde her ne kadar tutum ölçeğinde derse ilişkin proje ödevi hazırlamalarıyla ilgili derse karşı tutumlarında anlamlı bir artış olmamasına karşılık, sınıf içi disiplinde problemler ortadan kalkmıştır. Bunu sağlayan etmenin öğretmenin proje ödevleri kapsamında öğrencileriyle ilgilenmesi olduğu değerlendirilmiştir.

Öğrencilere her T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinin ilk dakikalarında, çalışmalarıyla ilgili sorular sorulmuş, çalışmaları takip edilmiştir. Araştırmacı tarafından öğrencilerle yaşanan ders başındaki diyaloglar not alınmıştır. Böylece öğrencilerin derse ilgileri çekilmeye çalışılmıştır. Daha evvel derste konuşmayan öğrenciler özellikle kaldırılıp bildikleri bir konu olan Atatürk dönemi arabaları ile ilgili konuşturulmuşlardır. Bu durum, öğrencileri taltif etmede bir fırsat olarak düşünülmüş, derste arabalar ile ilgili bilgi sahibi olmalarının hazzı yaşatılmaya çalışılmıştır. Bazı öğrenciler proje ödevini yapmak istemeseler de Atatürk dönemi arabalarının silindir sayısı, benzin deposu, lastikler gibi konularda ve günümüz arabalar arasındaki farkları, motor bölümünde yer alan yeni model arabalar üzerinde göstermek istemişlerdir (EK-12). Ders aralarında, öğrencilerin Motor

Bölümü'ndeki günümüz otomobil parçalarının Atatürk dönemindeki otomobillerden farklarını anlatmakta çok istekli oldukları görülmüştür. Daha evvel kitap, defter getirmeyen öğrencilerin kitap getirmeye başladıkları, sınıfta ders konuları işlenirken, sınıfta konuşan öğrencilere karşı diğerlerinin uyarıda bulundukları ve sınıf içinde öğrenciler tarafından bir oto-kontrol sağlandığı görülmüştür. Ayrıca bazı öğrencilerin de ders öğretmenine karşı davranışlarında olumlu yönde farklılıklar olduğu gözlenmiştir.

T.C. İnkılâp Tarihi dersiyle Motor Teknolojileri Bölümü Atatürk'ün arabaları konusunda ilişkilendirilmiştir. Bu ilişkilendirmeye öğrencilerin tarih dersine karşı ilgileri artmıştır. Her ne kadar Deney Grubu öğrencilerinin derse olan tutumlarında istatistiksel olarak bir anlam ifade etmeyen bir artış olmasına rağmen, öğrencilerin akademik başarı notlarında artış meydana gelmiştir. Sonuç itibariyle bu, uygulamanın olumlu ve başarılı olduğunun göstergesidir. Eğitim bilimci John Dewey'in ifade ettiği gibi öğrencilere ilgileri ve ihtiyaçları doğrultusunda tarih eğitimi verilmelidir.

Endüstri Meslek Liselerinde tarih eğitiminin ayrı bir önemi bulunmaktadır. Endüstri Meslek Liselerinde modüler sistemle beraber öğrenciler sertifikalar alacaklar, bu sertifikalarla Avrupa'da veya dünyanın herhangi bir yerinde çalışabilecektir. Bu öğrencilerimizin dimdik ayakta durabilmeleri, değişik kültürler karşısında ezilmemeleri, hatta asimile olmamaları için tarih dersi ayrı bir önem arz etmektedir. Küreselleşme ile sınırların ve kültürlerin kalkacağı gibi düşünceler olsa da gelecekte tarih dersine ihtiyaç ve önem daha da artacaktır. Bugünkü Dünyada global eğitimden bahsedilmektedir. Global eğitimde evrensel değerler mevcuttur. Bunlar arasında hoşgörü, demokrasi, sorumluluk, sosyal sorumluluk gibi kavramlar bulunmaktadır. Bu değerlerin öğrencilerimize benimsetilmesinde tarih eğitiminin ayrı bir önemi bulunmaktadır.

5.2. Öneriler

Tutum konusunda öğrencilere alanları ile ilgili proje ödevi verilmesinin derse ilişkin tutumunu arttırmasını sağlamaya yönelik olarak,

- Farklı öğretim basamaklarında,
- Farklı mesleki eğitim alanlarında,
- Daha uzun bir öğretim döneminde,
- Tutum ölçeği yanında öğrenci kompozisyonlarına dayalı olarak içerik analizi ile yeni araştırmalar yapılarak,
- Mesleki ortaöğretim kurumlarında öğrencilerin alanları ile Tarih dersini ilişkilendirerek

öğrencilere proje hazırlatmanın faydalı olup olmayacağının tam anlamıyla ortaya konulabileceği düşünülmektedir.

Bu çalışma kapsamında yapılan araştırma, Endüstri Meslek Liselerinde tek bir sınıfı kapsamaktadır. Konunun ehemmiyeti bakımından daha fazla sınıf ve meslek liselerinde bu uygulama yapılmalı, sonuçlar alınmalıdır. Uygulamaların sonucuna bakılarak, Milli Eğitim Bakanlığının Meslek Liselerinde öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda yeni programlar hazırlayabileceği düşünülmektedir. Ayrıca, Endüstri Meslek Liseleri mezunlarının, T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinin günlük hayatlarındaki fonksiyonunu belirlemek maksadıyla mezunların görüşlerine dayalı tez çalışması yapılmasının faydalı olacağı da düşünülmektedir.

Okullarımızda Tarih ve T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük derslerinin eğitim ve öğretimi konusunda, eğitim sistemimizden beklenen beklentilere paralel olarak, tarih dersinin performansı artırılmalı ve acilen değişikliğe gidilmeli, bu değişiklik tarih müfredat programlarına ve kitaplara yansıtılmalıdır.

Gelişen teknoloji ve bilgi çağı ile birlikte öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçları göz önünde bulundurularak okulların çeşidine göre tarih müfredat programları hazırlanmalıdır. Bugün bir Endüstri Meslek Lisesi Elektrik ve Elektronik

Teknolojileri Bölümünde okuyan öğrenci, elektrik ve elektronğin tarihçesini, gelişimini, Türkiye’ye gelişini ve Türkiye’deki gelişimini bilmemektedir. Aynı şekilde, bir Motor Teknolojileri Bölümü öğrencisi motorun, otomobillerin dünyadaki ve ülkemizdeki tarihsel gelişimi hakkında ve Atatürk’ün teknolojiye verdiği önemle ilgili olarak okullarımızda yeterince bilgi sahibi olamamaktadır. Her şeyden evvel bu durum büyük bir eksiklik olarak görülmektedir. E.M.L. öğrencileri de, bu durumu derslerde dile getirmekte, kendi bölümleriyle ilgili tarihsel gelişimi bilmek istediklerini, böyle bir durumda derse karşı ilgilerinin artacağını ifade etmektedirler. Çalışılan sınıf, bölüm şefinin ifade ettiği gibi altı öğrencinin sınıfta kalması gerekirken Milli Eğitimdeki değişiklikten dolayı 9–10 zayıflı öğrencilerin üst sınıfa geçtiği, beş öğrencinin de daha evvel sınıf tekrarı yaptığı bir sınıf olmasına rağmen T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinin bölümleriyle ilişkilendirilerek yapılan bir çalışma, tutumlarında derse karşı anlamlı bir artış gözükme de, etkili olmuş, öğrencilerin II. Dönem akademik başarılarında artış görülmüştür. Bu durum göstermektedir ki Endüstri Meslek Liselerinde bölümleriyle ilişkili olarak verilebilecek tarih öğretimi öğrenciler açısından daha yaşanır ve anlamlı olabilmektedir.

Bilindiği gibi, iş hayatımızda rüşvet, vurgun peşinde koşma, kalitesiz mal üretme, vergi kaçırma, lüks tüketim için aşırı kar peşinden koşma, hayali ihracat v.b sorunlar iş ahlakının üzerinde durduğu ve çözmeye çalıştığı sorunlardır. Bu tür sorunların çözümü için maziden aldığımız bütün değer hükümlerini zamanın icaplarına göre yeniden yorumlayarak buna yeni anlamlar ve yeni fonksiyonlar yükleyerek yepyeni bir iş ahlakı oluşturulmaya çalışılmalıdır. Türk ahlakının temelinde ahilik vardır.(Öztürk,2002) Bu noktada, “Endüstri Meslek Liselerinde Tarih Dersinin” ayrı bir önemi vardır. Yapılan bu çalışmada da görüldüğü üzere, E.M.L. öğrencileri kendi ilgi alanlarıyla ilgili bir çalışmayı T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde I. döneme göre derste başarılarına yansımıştır.

Türkiye Cumhuriyeti’nin kurucusu Atatürk’ün, eğitim yolu ile yeni Türk toplumunda büyük değişiklikler meydana getirmeyi düşünürken onun “hayatta en hakiki mürşit ilimdir” sözü çok anlamlıdır. Bugün gelişen teknolojiyle beraber,

gençlerimize inceleme araştırma sonucu üretilen bilgi kadar, nasıl araştırıldığıının, bilimsel araştırmanın nasıl olacağının öğretilmesi zorunlu ve uygulamalı olarak gösterilmelidir. “Böylece araştırmacı kuşaklar, Türk toplumunun kalkınmasına yön çizecek ve büyük Atatürk’ün yukarıda değinilen işareti, eğitim yolu ile uygulamaya dönüşmüş olacaktır” (Varış,1988:6). Bu anlamda, T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinin müfredat konuları, proje yöntemiyle işlenmeli, öğrencilerde ders konuları işlenirken aynı zamanda hayatlarında da değişiklikler meydana getirebilecek birtakım beceriler kazandırılmalıdır.

Tarih öğretmeni adaylarına ve hâlihazırda tarih öğretmeni olarak görev yapan öğretmenlere tarih eğitimindeki yeni yaklaşımlar tanıtılmalı ve uygulamalı olarak öğretilmelidir. Bu konuda hizmet içi eğitim kurslarının etkili olabileceği düşünülmektedir. “Hizmet İçi Eğitim” kursları kendilerini geliştirmek isteyen her tarih öğretmenine açık olmalı, Milli Eğitim Bakanlığı hizmet içi eğitim kurslarına katılmak isteyen öğretmenlerde sayı kısıtlamasına gitmemelidir. Bunun yanı sıra eğitimdeki gelişmeleri takip etmek isteyen öğretmenlere eğitim enstitüleri açık olmalı, öğretmenler eğitim enstitülerinin çalışmalarını yakından takip edebilme fırsatını bulabilmelidir.

KAYNAKÇA

1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu

AKDEMİR, Sinan. (2006). **Zümre Öğretmenler Kurulu Toplantı Tutanaklarına Göre Lise Tarih Derslerinde Yaşanan Sorunlar ve çözüm Önerileri (2001-2005).**(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara:Gazi Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

ALADAĞ, Soner. (2005). **İlköğretim Matematik Öğretiminde Proje Tabanlı Öğrenme Yaklaşımının Öğrencilerin Akademik Başarısına ve Tutumuna Etkisi.** (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

ALKAN, Cevat, ve bşk.(1996). **Mesleki ve Teknik Eğitimin Esasları.** Ankara: Gazi Büro Kitapevi.

ATA, Bahri. (1998). **Tarih Öğretimine Bilimsel Problem Çözme Yönteminin Uygulanmasına Yönelik Bir Model.** (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.

.....(2005). *Tarih Pedagojisine Uygun Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Nasıl Olmalıdır? İlk ve Orta Öğretim Kurumlarında Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Konularının Öğretimi: Mevcut Durum, Sorular ve Çözüm Önerileri.* Haz. Mehmet Saray ve Hüseyin Tosun, Ankara: Atatürk Araştırma Merkezi.

ANLIAK, Ş ve YILMAZ, H. (2004). **Kuramsal Bakış Açısıyla Proje Yaklaşımı. Eğitim Araştırmaları,**17, 92-101.

ATLIHAN, A., ÖZEL-EREN E. ve FİDAN, Ö.N. (2005). **İlköğretim Hayat Bilgisi**

Öğretmen Kılavuz Kitabı. İstanbul: MEB Yayınları.

BALCI, Seher.(1990). **Meslek Liselerinde Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetlerinden Beklentiler.** Ankara: Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

BAŞTUĞ, Hasan. (1996). **Kırıkkale İl Merkezi Lise ve Dengi Okullarında Tarih Dersine Yönelik Öğrenci Tutumlarının Değerlendirilmesi.** (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

BELENLİ, Tuğba.(2005). **Tarih Öğretiminde “Toplumsal Yaşayışın Düzenlenmesi” Ünitesinin İşlenişinde Çoklu Zeka Kuramı (11.Sınıf).** (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

BİNBAŞIOĞLU, Cavit. (2003). **Eğitim ve Öğretim Üzerine Yazılar.** Ankara: Nobel Yayınevi.

BEKTAŞ, Mustafa. (2007). **Hayat Bilgisi Dersinde Ailelerin Çoklu Zeka Kuramı Hakkında Bilgilendirilme Biçimlerinin Ve Öğrencilerin Farklı Baskın Zeka Gruplarında Yer Almalarının Proje Başarıları ve Tutumlarına Etkisi.** (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

BÜYÜKKARAGÖZ, Savaş ve ÇİVİ Cuma. (1999). **Genel Öğretim Metotları.** İstanbul: Beta Basın Yayın Dağıtım.

DELEN, Salih. (2007). **İlköğretim ve Ortaöğretimde Öğretmen Görüşlerine Göre Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinin Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri.** Ankara: Gazi

Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

DEMİRCİOĞLU, İsmail Hakkı.(2005). **Tarih Öğretiminde Öğrenci Merkezli Yaklaşımlar**. Ankara: Anı Yayıncılık.

DEMİREZEN, Songül.(2001) **Öğretmenlerin Öğretim Stratejileriyle Öğretim Yöntem ve Tekniklerine İlişkin Görüşleri** (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Hacettepe Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.

DEVLET KİTAPLARI MÜDÜRLÜĞÜ (2005) **İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (4-5. sınıflar)** Ankara.

DOĞANER, Yasemin. (2006). **Türk Eğitim Sisteminde Atatürkçülük ve Cumhuriyet Tarihi Öğretimi**. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü.

ERDEN Münire, AKMAN Yasemin (2003). **Gelişim ve Öğrenme** Ankara: Arkadaş Yayınevi

GÖMCÜ, Bilge. (2006). **İlköğretim 8. Sınıf Türkiye Cumhuriyeti ve Atatürkçülük Dersinin Kurtuluş Savaşı Dönemi Ünitesinin İşlenişinde Karşılaşılan Problemlere İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri**. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

GÜNEY, İrfan, OĞUZ Yüksel (2002). **Köy Enstitülerinden Kent Enstitülerine Eğitim Sorunları Kurultayı-II Mesleki ve Teknik Eğitim Bildiriler**. İstanbul: T.C. Maltepe Üniversitesi İstanbul Marmara Eğitim Vakfı Marmara Eğitim Kurumları.

GÜNEŞ, Firdevs (2007). **Yapılandırıcı Yaklaşımla Sınıf Yönetimi**. Nobel

Yayınları, Ankara.

FİDAN, Nurettin, ERDEN, Münire (1998). **Eğitime Giriş**. İstanbul: Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi.

HESAPÇIOĞLU, Muhsin (1998). **Öğretim İlke ve Yöntemleri**. İstanbul: Beta Basım.

İktisadî Kalkınma Vakfı (1992) **Avrupa Topluluğunda ve Türkiye’de Mesleki Eğitim**.

KALE, Nesrin (2003). **Nasıl Bir İnsan? Nasıl Bir Öğretim?** . Ankara: Ütopya Yayınevi.

KAPTAN, Saim (1998). **Bilimsel Araştırma Teknikleri**. Ankara: Tekışık Ofset.

KEMERTAŞ, İsmet (2001). **Uygulamalı Genel Öğretim Yöntemleri, Öğretimde Planlama ve Değerlendirme**. İstanbul: Birsen Yayınevi.

KEPENEKÇİ, Yasemin (2007). **Türkiye’de Meslek ve Teknik Eğitimin Ulusal Hukuksal Dayanakları**. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Cilt:40, Sayı 1, 271-275.

KILIÇ, Z. (2004). **Meslek Eğitiminde Projeye Dayalı Öğretimin Öğrencilerin Akademik Başarılarına ve Bilgilerinin Kalıcılığına Etkisi**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

KINCAL, Y. Remzi (2006). **Eğitim Bilimine Giriş**. Ankara: Nobel Yayınevi.

KUŞ, R., Aydoğan H., (2005). “**Teknik Eğitim Fakültelerinde Otomotiv Eğitimi**”,

I. Uluslararası Mesleki ve Teknik Eğitim Teknolojileri Kongresi, İstanbul.

ÖKSÜZOĞLU, Ayşe Fusun. (1997). *Eğitim Tarih İlişkisi: Eğitim Tarihi.*

Küçükahmet (ed); **Eğitim Bilimine Giriş.** Ankara: Gazi Kitapevi.

ÖZTÜRK, Nurettin (2002). *Ahilik Teşkilatı ve Günümüz Ekonomisi, Çalışma Hayatı ve İş Ahlakı Açısından Değerlendirilmesi, Sosyal Bilimler Dergisi.*

Dumlupınar Üniversitesi Yayını (43-56) Sayı 7

(<http://dumlupinar.edu.tr/index.html>)

PAYKOÇ, F (1991). **Tarih Öğretimi.** Eskişehir:Anadolu Üniversitesi. Açıköğretim Fakültesi Yayınları.

.....(1998).**Tarih Öğretiminde Duyuşsal Alanın Rolü, Tarih Öğretimi ve Ders Kitapları.** İzmir. Dokuz Eylül Yayınları.

SABAN, Ahmet (2004). **Öğrenme Öğretme Süreci Yeni Teori ve Yaklaşımlar.**

Ankara: Nobel Yayınevi.

SAFRAN, Mustafa (2006). **Tarih Eğitimi Makale ve Bildiriler.** Ankara: Gazi Kitapevi.

SARAY, Mehmet ve TOSUN Hüseyin.(2000). **İlk ve Orta Öğretim Kurumlarında T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Konularının Öğretimi: Mevcut Durum, Sorunları ve Çözüm Önerileri.** Atatürk Araştırma Merkezi.

SARIKAYA, Murat. (1999). **Öğrencilerin Endüstri Meslek Liselerine Olan Talebini Etkileyen Etkenler (Ankara İli Örneği).** (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Ankara Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.

SERİN, Necdet (1990). **Eğitim Bilimleri I.Ulusal Kongresi Açılış Konuşması**

Eğitim Bilimleri I.Ulusal Kongresi Değerlendirme Raporları. Ankara:
Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.

SÜMER Mutlu. (2007) *Kalkınmada Mesleki ve Teknik Eğitimin Önemi*. **Eğitim ve İnsan Dergisi** (1), 16-17.

T.C. Mili Eğitim Bakanlığı Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü Türkiye ve Avrupa Birliği Ülkelerinin Eğitim Sistemleri, Ankara 2006.

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Meslek Teknik Eğitim Yönetmeliği (2002). Ankara.

TEBLİĞLER DERGİSİ. Ortaöğretim Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Müfredat Programı. Tebliğler Dergisi. 2090. 6 Temmuz 1981.

TUNA, Orhan. (1973). **Türkiye’de Mesleki ve Teknik Eğitim**.
Ankara: Ayyıldız Matbaası.

TÜRK, Ercan (1999). **Milli Eğitim Bakanlığında Yapısal Değişmeler Türk Eğitim Sistemi**. Ankara: Nobel.

Türkiye Eğitim İstatistikleri 2005–2006 T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı (2006). Ankara: MEB.

ÜLKEN, Hilmi Ziya. (2001). **Eğitim Felsefesi**. İstanbul: Ülken Yayınları.
(İlk Basım 1968).

VARIŞ, Fatma ve başk (1998). **Eğitim Bilimine Giriş**. İstanbul: Alkım Yayınları.

YARDIMCI, Remzi (2006). **Atatürk İlkeleri Ve İnkılâp Tarihi Derslerine İlişkin**

Temel Kavramlar.Ankara. Nobel Yayın Dağıtım.

YAREN DERGİSİ (2007), Sayı 7. (New Holland Trakmok tarafından yayınlanmıştır.) 8-9

YILMAZ, Dilek (2005). **İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Atatürk İlke ve İnkılâplarını Kavrama Düzeyleri.** Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

YILMAZ, Mustafa (2005).Açış Konuşması. **İlk ve Orta Öğretim Kurumlarında Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Konularının Öğretimi: Mevcut Durum, Sorular ve Çözüm Önerileri.** Haz. Mehmet Saray ve Hüseyin Tosun, Ankara: Atatürk Araştırma Merkezi.

YURTLUK, Makbule (2003). **Proje Tabanlı Öğrenme Yaklaşımının Matematik Dersi Öğrenme Süreci ve Öğrenci Tutumlarına Etkisi.** Ankara: Hacettepe Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı.

.....(2005).*Proje Yöntemi. Eğitimde Yeni Yönelimler.* Özcan Demirel. Ankara: Pegem Yayıncılık.

Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Karabük Teknik Eğitim Fakültesi

1. Mesleki ve Teknik Eğitim Sempozyumu (METES), (1998). Ankara.

EKLER

EK-1: "PROJE DEĞERLENDİRME FORMU" ÖRNEĞİ

Projenin Adı :					
Öğrencinin Adı ve Soyadı :					
GÖZLENECEK ÖĞRENCİ KAZANIMLARI	DERECELER				
I. PROJE HAZIRLAMA SÜRECİ					
Projenin amacını belirleme					
Projeye uygun çalışma planı yapma					
Grup içinde görev dağılımı yapma					
İhtiyaçları belirleme					
Farklı kaynaklardan bilgi toplama					
Projeyi plana göre gerçekleştirme					
<i>TOPLAM</i>					
II. PROJENİN İÇERİĞİ					
Türkçe'yi doğru ve düzgün yazma					
Bilgilerin doğruluğu					
Toplanan bilgilerin analiz edilmesi					
Elde edilen bilgilerden çıkarım					
Toplanan bilgileri düzenleme					
Kritik düşünme becerisini gösterme					
Yaratıcılık yeteneğini kullanma					
<i>TOPLAM</i>					
III. SUNU YAPMA					
Türkçe'yi doğru-düzgün konuşma ve beden dilini kullanma					
Sorulara cevap verebilme					
Konuyu dinleyicilerin ilgisini çekme					
Sunuyu hedefe yönelik materyalle destekleme					
Verilen sürede sunuyu yapma					
Sunum sırasındaki öz güvene sahip olma					
Severek sunu yapma					
<i>TOPLAM</i>					
GENEL TOPLAM					

**EK-2: T.C. İNKILÂP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ
TUTUM ÖLÇEĞİ**

T.C. İNKILÂP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ TUTUM ÖLÇEĞİ Aşağıda bu ders ile ilgili bazı ifadelere yer verilmiştir. Bu ifadelere katılma derecenizi, ifadelerin karşısındaki seçeneklere (X) işareti koyarak belirtiniz.	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Emin Değilim	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük ilginç bir konudur.					
Bu ders çok hoşlandığım bir derstir.					
Bu derste hiçbir yaratıcılık yoktur. Bütün yapılan şey ezberciliktir.					
Bu ders benim için kolaydır.					
Bu ders çoğunlukla geçmişle ilgilendiğinden yararlı olmaz.					
Bu derste elimden gelenin en iyisini yapmaya gayret ediyorum.					
Bu dersten hoşlanmıyorum.					
Bu dersin günlük hayatta yeri yoktur.					
Dünyadaki ve Türkiye’deki olayları anlamak için Tarih dersi gereklidir.					
Bu ders sıkıcı ve monoton bir konudur.					
Ders kitapları dışında Tarih kitabı okumam.					
Zorunlu olmasam bu derse çalışmazdım.					
Bu dersin bir yararı da günlük problemleri çözmekte kullanılmasıdır.					
Kültürlü bir insan olmak için bu dersi bilmek gerekmez.					
Bu dersi çalışmak çok hoşuma gider.					
Bu dersin ödevlerini yapmak dışında tarihle ilgilenmem.					
Düzeyime uygun bir tarih yayını (dergi, gazete,vb.) sürekli okurum.					
Bu derste ki çalışmalarım ve testlerdeki başarılarımdan gurur duyuyorum.					
Bu derste, derse kaldırılıp “önemli meselelerin” üzerinde konuşmamın istenmesi hoşuma gitmez.					
Modern toplumda bu dersin önemli bir yeri vardır.					

EK-3: “GRUP PROJE PLANI” ÖRNEĞİ

GRUP PROJE PLANI	
Grubun Adı	
Grupta Yer Alan Öğrencilerin Adı Soyadı	• • • • •
Dersin Adı	
Projeye Başlama Tarihi	
Projenin Bitiş Tarihi	
Projenin Sunum Tarihi	
Proje Sorumlusu Öğretmen	
Proje Konusu	
Öğrenme Hedefi	
Proje Sorusu	
Proje Konusunun Alt Başlıkları	• • • • • •
Kullanılacak Kaynaklar	• • • • •

Yapılacak Sorumluluklar	Nasıl	Buluşma Tarihi
Grup arkadaşları arasında tanışma ve fikir paylaşımı		
Grubun adının belirlenmesi		
Grup buluşma zamanlarının belirlenmesi		
Grupla çalışma takviminin hazırlanması		
Grubun iletişim araçlarının belirlenmesi		
Görev dağılımının yapılması		
Proje planının hazırlanması		
Araştırmalar: Kütüphane, internet, kaynak kişiler vs..		
Kaynakların toplanması		
Kaynakların incelenmesi		
Kaynaklardan bilgilerin seçilmesi		
Bulguların derlenmesi, yazılı hale getirilmesi		
Öğretmenle ara görüşmeler		
Son gözden geçirmeler		
Proje sunum araçlarının seçilmesi		
Video kasetler, bilgisayar sunumları, posterler, sözlü anlatım vb...		
Projenin sunumu		
Proje değerlendirmelerinin yapılması		

EK-4: “HAFTALARA BÖLÜNMÜŞ PROJE PLANI” ÖRNEĞİ

	Projemiz İçin Yapacaklarımız	Görev Dağılımı	Bu Görev İçin Gerekli Süre
1.HAFTA		• • • •	• • • •
2.HAFTA		• • • •	• • • •
3.HAFTA		• • • •	• • • •
4.HAFTA		• • • •	• • • •
5.HAFTA		• • • •	• • • •
6.HAFTA		• • • •	• • • •
7.HAFTA		• • • •	• • • •
8.HAFTA		• • • •	• • • •
9.HAFTA		• • • •	• • • •
10.HAFTA		• • • •	• • • •

EK-5: “HAFTALIK ÇALIŞMALARI İZLEME FORMU” ÖRNEĞİ

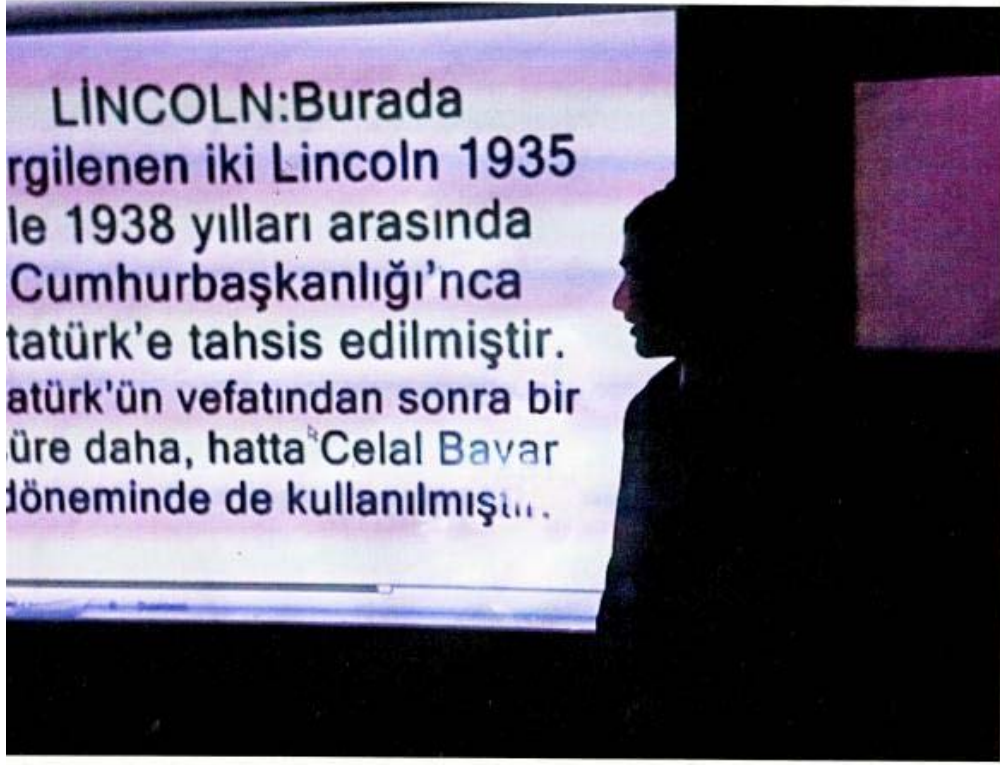
[illegible]

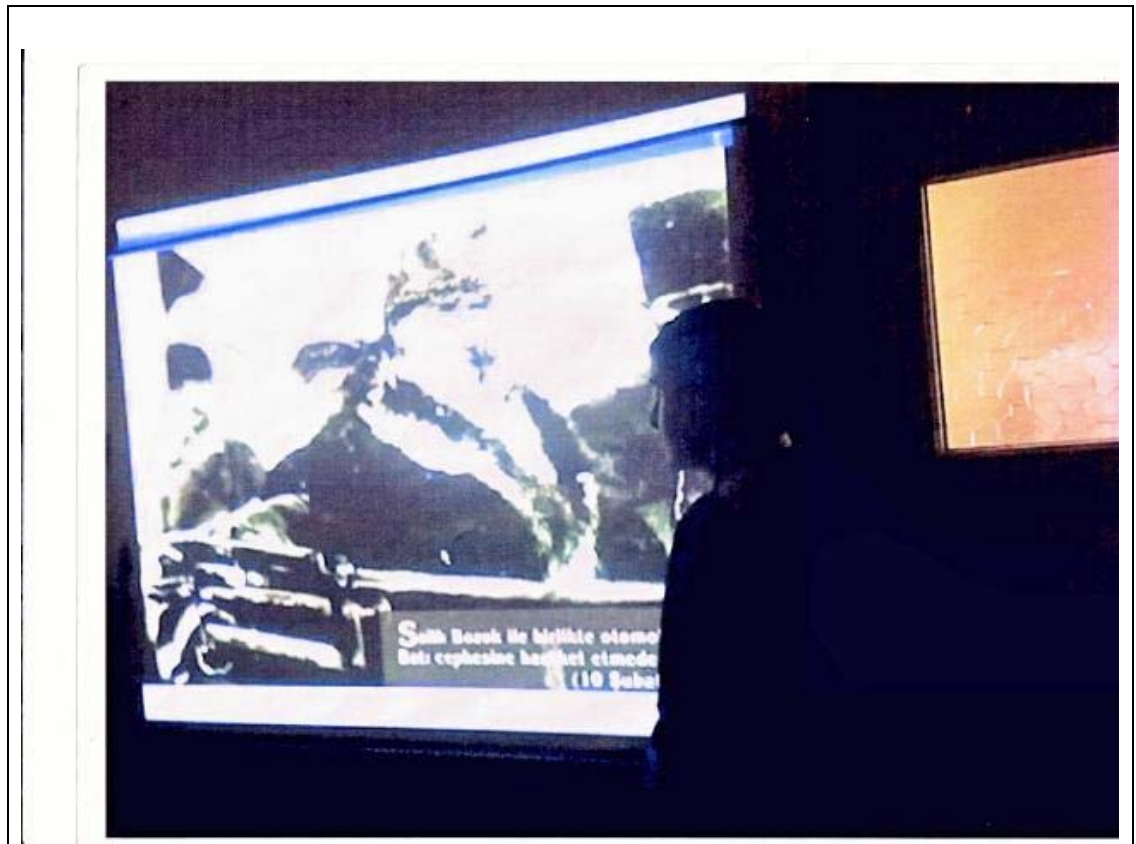
**EK-6: ÖĞRENCİLERİN HAZIRLAMIS OLDUĞU
“HAFTALARA BÖLÜNMÜŞ PROJE PLANI” ÖRNEĞİ**

Haftalara Bölünmüş Proje Planı			
	Projemiz için Yapacaklarımız	Görev Dağılımı	Bu Görev için Gerekli Süre
1.HAFTA	Grupun belirlenmesi. Grup adının konulması.	Başkan: Can Bıkcı Sekreter: Mehmet Gıfek	1 hafta
2.HAFTA	Grup planı yapılacaktır		1 hafta
3.HAFTA	Anıtkabir'deki Atatürk arabaları hakkında bilgi toplanacaktır.	Herkes bilgi toplayacaktır	1 hafta
4.HAFTA	Bilgi toplanmaya devam edilecektir.		//
5.HAFTA	Otomobil maketinin nasıl yapılacağı konuşulacaktır.		//
6.HAFTA	Maket yapımı için bir araya gelinerek.	Can Kırbaşoğlu mak. getirecektir.	//
7.HAFTA	Bilgiler, resimler bir araya getirilecektir.		//
8.HAFTA	Sunum hazırlığı yapılacaktır.	Mehmet Karpınar CD. getirecektir sınıfa.	//
9.HAFTA	Sunum yapılacaktır.	Sinay K. Projesi. detay sınıfa getirecektir.	//
10.HAFTA	Proje okula sunulacaktır.		//

**EK- 7: ÖĞRENCİLERİN HAZIRLAMIS OLDUĞU
“GRUP PROJE PLANI” ÖRNEĞİ**

GRUP PROJE PLANI	
Grubun adı	MOTÖRCULAR
Grupta Yer Alan Öğrencilerin Adı Soyadı	M. Can Bıldı Mehmet Güzel Sinan Korkmaz Mehmet Köpür
Dersin Adı	T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük
Projeye Başlama Tarihi	09.03.2007
Projenin Bitiş Tarihi	07.05.2007
Projenin Sunum Tarihi	30.04.2007
Proje Sorumlusu öğretmen	Derya Ucar
Proje Konusu	Atatürk'ün Anıtkabirinde Serilen Arabaları
Öğrenme Hedefi	Atatürk dönemi otomobilli teknolojisi hakkında bilgi sahibi olacağız.
Proje Sorusu	Atatürk dönemi arabalarını 7 özellikleri nelerdir?
Proje Konusunun Alt Başlıkları	a) Atatürk'ün anıtkabirinde serilen kaç tane araba vardı? b) Atatürk dönemi arabaları Türk yapımı mıdır? Değilse nereden gelmiştir. c) Atatürk dönemi araba teknolojisinin durumu nedir? d) Atatürk'ün teknolojiye verdiği önem nedir? e) Günümüzün otomobilleriyle o dönemki otomobillerin farkları nelerdir? f) Türkiye'de ilk yerli otomobiller ne zaman yapılmıştır?
Kullanılacak Kaynaklar	a) Motor bölümü hocaları b) İnternetteki google c) Kütüphanelerden ansiklopediler araştırılacak

EK-9: ÖĞRENCİLER SUNUM YAPARKEN

EK-10: MOTORCULAR GRUBUNUN YAPTIĞI PROJEYE AİT SUNUM

ATATÜRK'ÜN OTOMOBİLLERİ

ATATÜRK'ÜN MAKAM ARAÇLARI

ATATÜRK'ÜN NAAŞINI TAŞIYAN TOP ARABASI

=1936 CADİLLAC 80. SERİSİ=

Türkiye İş Bankası'nın Atatürk'e armağan ettiği 1936 model Cadillac marka özel otomobilin sergilendiği 23 Nisan Kulesi'ndeki arabayı yakından görmek için özel bir izinle cam paravanın arkasına geçmek gerekiyor.

Geçtiğinizde ise devasa metal ızgarası, yuvarlak farları, beyaz koltukları ve zamana karşı direnen kaportası muhteşem 1936 model Cadillac 80 ile karşılaşıyorsunuz. Atatürk bu otomobili 1936-1938 yılları arasında kullanmış.

Vefatının ardından da aracın kullanımına devam edilmiş.

Ancak daha sonra 1959'da Maliye Bakanlığı bu otomobili Anıtkabir'e bağışlamış. 12 silindirli bu eski Cadillac 80 serisinin motoru 6.8 litrelik ve 150 HP güç üretiyor.

Ön konsolu basit birkaç düğme ve göstergeden ibaret.

Ancak tabii ki artık çalışmıyor. Cadillac'ın yuvarlak çerçeveli gösterge tablosundaki saat 09:05'e ayarlanmış. 12 silindirli motor, zamanının en güçlülerinden biriydi. Ama artık zamana yenilmiş ve suskun.

=MUHTEŞEM LİNCOLN'LER=

23 Nisan Kulesi'nden, Atatürk'ün tören ve makam otomobillerinin sergilendiği Barış Kulesi'ne geldiğinizde Lincoln'lerle karşılaşıyorsunuz.

Burada sergilenen iki Lincoln 1935 ile 1938 yılları arasında Cumhurbaşkanlığı'na Atatürk'e tahsis edilmiş.

Tören otomobili 1934 model bir cabriolet. Yani Lincoln'ün K serisinin tek Cabriolet versiyonu. Siyah renkte, 12 silindirli bir motoru var.

Atatürk, bu Cabriolet'i devlet başkanlarını selamlarken kullanırmış. Aracın bez tavan bölümü arkaya doğru toplanmış duruyor. Bakımsız ve yırtılmış. Atatürk'ün vefatından sonra bir süre daha, hatta Celal Bayar döneminde de kullanılmış. Pahlı ve kötü boyanmış yerleri var.

Hem Lincoln'lerde hem de Cadillac'ta önde yer alan amblemler zamanında kopartılmış ve yerine yenisi konmamış.

Her üç otomobilde de bulunan gösterişli V12 amblemleri ise hâlâ sağlam. Adeta zamana karşı koymaya çalışıyor bu üç otomobil.

Atatürk'ün kullandığı bir diğer makam otomobili ise de Lincoln K. Kocaman bir ızgarası ve mavi bir V12 amblemi var. Arabaya binip inmek için açılan bir basamağı mevcut.

İçeride kullanılan malzemeler zamanına göre lüks sayılır. 3 ileri manuel vitesli, Stromberg karbüratörlü, 6.8 litrelik, 150 HP gücünde 12 silindirli bu otomobilden sadece 45 tane üretilmiş. Ayrıca arabanın bir önemli özelliği var; zırhı.

=ATATÜRK'ÜN MAKAM ŞOFÖRÜ=

Atatürk'ün makam şoförü Ahmet Fahri Uçar 1997'de vefat etti. Çocukları ve torunlarına anlattıklarına göre Ahmet Fahri, Atatürk'ün mavi şimşek gibi çakan gözlerine bakamazmış.

Uçar'a göre Atatürk disiplinli, ama sevecen, her zaman şık ve bakımlıymış. Ahmet Fahri Uçar, Atatürk'ün alnından öpmesini anlatmaktan hoşlanıyor. Atatürk birisini yanına çağıracağı zaman "Asker evladım, bir dakika gelir misin?" diye seslenirmiş.

Şoför Fahri'ye de hep "Evladım" diye hitap etmiş. 6 yıllık makam şoförlüğünün en acı gününü 10 Kasım 1938 günü yaşadığını anlatan Fahri Ahmet Uçar'ın makam şoförü olarak son görevi doktoru alıp Dolmabahçe'ye getirmek olmuş. Atatürk'ün çenesinin bağlandığı mendili ve kahve içtiği son fincanı yıllarca hatıra olarak saklayan Ahmet Fahri Uçar yıllar sonra oğlunu ve karısını da kaybetmiş, ancak iki cenazede de ağladığını gören olmamış.

DEVİRİM ARABASI

Eskişehir’de bulunan Devlet Demiryolları Fabrikası, 1961 yılında o zamanki Cumhurbaşkanımız rahmetli Cemal Gürsel tarafından başlatılan, Devrim otomobilinin yapımı ile ilgili çoğunun ehliyeti ve otomobili olmayan 23 mühendisten meydana gelen bir ekip oluşturulmuştu. Ortada her hangi bir standart, herhangi bir teknik resim yoktu. Devrim’in motoru ilk önce dört silindirli olarak düşünülmüş. Çünkü altı silindirli Chevrolet motoru Devrim’e uygun görülmemiş ve dört silindirli yeni bir motor dizayn edilip, tüm iç parçaları ile birlikte Demiryolları fabrikasında üretilmiş, testleri yapılmış.

Vites kutusu da elden vites dört ileri bir geri olarak tamamen bu ekip tarafından imal edilerek otomobile uygulanmış. Devrim’in karoseri için karar verilen dizayn şekline uygun beton döküldükten sonra betonun üzerine saclar dövülerek alıştırılmış. Daha sonra bu saclar kapı, tavan, ön ve arka kaput, çamurluklar kalıptan kesilerek çıkarılıp otomobil üzerine tatbik edilmiş. (Saffet Üçüncü’nün makalesinden alınmıştır)

=1936 MODEL CADİLLAC'IN ÖZELLİKLERİ=

Metal ızgarası var

Yuvarlak farları var

Beyaz koltukları var

12 silindirli bir motoru var

Motoru 6,8 litrelik bir motoru var

150 HP güç üretiyor

Ön konsolu birkaç düğme ve göstergeden oluşuyor.

1936 MODEL CABRIOLET(LİNCOLN K SERİSİ)

Siyah renkte

12 silindirli bir motoru var

V12 amblemleri var

LİNCOLN K. KOCAMAN SERİSİ

Bir ızgarası var

Mavi bir V12 amblemi var

Arabaya binip inmek için açılan bir basamağı var

3 ileri manuel vitesli

Stromberg karbüratörlü

6,8 litrelik motoru var

150 HP güç üretiyor

12 silindiri var

Bu otomobilden sadece 45 tane üretilmiş

En önemli özelliği zırhının olmasıdır

=DEVİRİM ARABASI=

Eskişehir'de bulunan devlet demir yolları fabrikasında üretilmiştir

4 silindirli bir motoru var

Vitesi elden vitestir.

4 ileri 1 geri vitesi vardır.

Sonuç olarak;

DÜNDEN BUGÜNE TEKNOLOJİ

Teknoloji, çağımızın ismi olacak kadar ilerlemiş bir mevkide yer almaktadır. Teknoloji'yi günümüzde her alanda ileri safhalarda yer alan bir kavramdır. Bu nedenle teknolojiye sahip olmak için bütün devletler ekonomilerini sarsacak yatırımları teknoloji üzerine yapmaktadırlar.

Daha dün bu devlet yolda yırtık pabuçlarla yürürken şimdi o pabucu ihtiyacı olan ülkelere karşılık beklemeden veriyor. Ülkemiz Türk Devletleri arasında teknolojiye en büyük önemi *veren* ülkedir. Teknoloji bu nedenle çok önemlidir. Ülkemizde teknoloji faaliyetleri nedenli geç başlamış olsa da şimdi önemli mevkilerde teknoloji alanındaki icatlarımız dünya çapında pazarlanıyor. Ülkemiz dışında teknoloji gelişim faaliyetleri çok eskilere dayanmaktadır, fakat bu fitili ateşleyen şey sanayi inkılâbı olmuştur. Sanayi İnkılâbından sonra ülkeler gerek silah üretimi *gerekse* otomotiv sektöründe büyük gelişim göstermiştir. Bu nedenle bir insanın susuz kalması neyse bir devletin teknoloji alanında ki gelişmelerden yoksun kalması o anlama gelir. Teknoloji bir devletin gelişmesi ve daha önlerde yer alması için çok önemli bir etkidir.

EK-11: ÖĞRENCİLERİN PROJE ÇALIŞMASI İLE İLGİLİ DÜŞÜNCELERİ

T.C. İnkılap ve Atatürkçülük dersi benim için önemli ve zevkli bir ders dir. Bunun Zevkle dönüşmesinin nedeni geçmişte ele almış konulardan dolayıdır. Ama bazı ders içerisinde bazı sıkıntılar ortaya çıkabiliyor. bunun sebebi ne hoca ne de bir başkası. Bunun tek bir sebebi T.C. İnkılap tarihi ve Atatürkçülük dersinin ezbercilik olan konulara bas vurmasıdır. ÖSYM'ye aldığımız bu ders tüm öğrenciler için çok önemli bir derstir. Çünkü geçmişini bilmeyen bir millet gelecekte hep başarısız olur. Şimdide T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersimize giren hocamız hokunda biraz bilgi vermek istersek hocamızın ders anlatma tekniklerini çok beğeniyorum ama biraz bir takım dersle ilgili problemler var bunun sebebi hoca değil ilk okuldan atılmış olan temel bir özelliktir. öğrencilerin tarihî sevmeleri için öncelikle ilk okullarda itibaren bu dersi düzenine ve uygulamasına göre sevdirmeleri dir. ve bu da bek çok öğrencide böyle olmadığı için orta öğretimde de bu derse fazla ilgi gösterilmiyor öğrenciler tarafından ve birde hocamızın bize vermiş olduğu tarihî otomobiller hakkındaki bir projemiz ise çok güzel bir şey çünkü otomobiller kısmı bizim mesleki bir bölümümüz olduğundan bu konuya daha öncelik göstermemiz gerekiyor proje ile derse olan ilgimiz arttı fakat orke doş larımızın bir daha proje yapmak istemelerinin

Nedeni;

1. nedeni Tembelliğe alışmışız

2. nedeni ilk okulda verilmiş olan düşük seviyeli eğitim

Proje ödevi: Öğretmenin, öğrencilere verdiği öğrencinin bu proje sayesinde sorumluluk sahibi olup, daha ziyade öğretmenin verdiği proje ilgili öğrencinin bilgi sahibi olmasını amaçlanmaktadır.

Proje ödevi bizlere öğretmenin bu konuda yetenekleriyle beraber bizim daha fazla bilgi almasını ve bununla beraber öğrencide sorumluluk duygusunun pekiştirilmesini ve öğrencinin bu sorumlulukları ne derece benimsediğini göstermektedir. Öğretmenimiz verdiği ödevi zamanında ve güzel bir şekilde yapmışsa ders notunun güzelliğinden birer bir mükafat alır.

Proje ödevi çok güzel yapılmış ve enek harcanmışsa okuldaki diğer öğrencilerden geçen en güzel ödev örneklerindendir.

Bizim proje ödevimiz tarihinde Atatürk'ün arabalarını ilgilidir.

Biz bu ödevin sayesinde Atatürk'ün zamanındaki arabalar hakkında geniş bilgi sahibi olduk. Atatürk'ün Arabalarının da neler olduğunu araştırdık. Ve hangi özellikleri varken hangi arabaları seçmiştir. Biz proje ödevimizde o zamanlı arabaların fotoğraflarını, mukavva, karton veya ince bir tahtadan yaptık. Modelinin çizimini ise hayal ederek çizmeye çalıştık ve öğretmenlerimizden yardım aldık. Her çizilmiş araba modellerinde kullandık ödevi yaparken internet üzerinden araştırmalar yaptık. Ayrıca kütüphanelerindeki kitapları da kullandık.

T.Cumhuriyeti inkılap tarihi dersi herkes için önemlidir. Ve her insan için faydalıdır. Bu dersi ilk okulda çok severdim ve hocamdan çok memnundum ve hocam çok güzel ders anlatırdı ve ben de can kulağıyla dersi dinlerdim o zaman sadece dersle meşguldüm ve liseye başladığımda ailevi sorunlarım oldu ve bu da beni çok kötü etkiledi tarih dersi ninde haftanın ilk gününe düştüğü için bu dersten ve diğer derslerden yıldırdım ve hiç ders işlemek canım istemezdi sebep ise hafta içi öğrenci hafta sonu gittiği olduğumuz için tarla ve diğer işlerle meşgul olduğum için kendi kendime saygıyı durdum bu senin için değil ama ben olmasam bu işleri evde yapacak kimse yok. Bu yüzden okulda not tutamıyordum ve derslere ilgim azalıyor. Beni birde şu ştal işi çok yoruyor haşanın 3 günü birde başkasının işinde çalışıyorum. Ama yine de birşeyler yapmaya çalışıyorum.
 Proje dersinin konusu bizi ilgilendiriyordu derse olan ilgim arttı fakat sorucu.

Vallahi söglerime baslamadan önce Dava hocam -
 Tebrik edisin gıcekten inkişap Tacini dersini -
 bize sendirmek için çok ama çok uğraştın -
 derste bir takım tiyatro, proje, ankete vs gibi
 etkinliklerle baya uğraştın arkadaşlarım ve kendi
 edem konusundan haftada dört gün sonra 2 gün
 okul bizi hem okuldan hem derslerden soğutmuştu
 bu okulda gerek ileri gerekse derslerden öğrencilere
 yararlılık hiç konuşulmuyor.

Saygılarımla Bir Gülerci

M. Celil Güler

Proje ödevi bizi araştırmaya yönlendiriyor. Bilmediğimiz ya da daha sonra his duyamayacağımız konuları öğrenmemizi sağlıyor. Bu ödevler birazda öğrencilerin sorumluluklarını öğrenmek için var. Bide ödevleri tam yaparak sorumluluğumuzu öğretmenlerimize göstermiş oluyoruz. Bu ödevleri derste anlatırken bizim yanı sıra arkadaşlarımızda bu konuları öğreniyor. Bu bilgiler bizim etrafıya attığımız taşlarla hazırlanıyor. Öğrenci bu ödevler sayesinde araştırma yapmayı öğrenebiliyor.

Proje ödevi yapılırken birçok kaynağa başvurulur. Kaynaklarda daha çok bilgi kazanmamızı sağlar. Öğretmenimizin varmış olduğu Akademi ile arabaları adlı konuyu araştırırdım. Geçtiğimiz kaynaklardan buldum bu konuları. Ve teknolojinin ne kadar gelişmiş olduğunu bir kere daha anladım. Önceki arabaların deniri, tekeri vb. derken yapılması en az bir yıl ya da bir ayda ama şimdi bir ayda rahat 100 araç yapılır.

Öğretmenlerimizi sınıfta arkadaşlarımıza anlattık ve bir araba üzerinde uyguladık, daha sonra ödevimizi öğretmenimize teslim ettik.

sazlari me baslamada once derge hocama tesekkurler ederim,
 inklep tarihi derisi aslında geşmişimizi anlatan bir derstir,
 tarih derisi 20 dakikalik bir derstir ders 40 dakikaysa
 20 dakika derde geşer 20 dakikada öğrencinin canı sıkılır,
 onun için tam derler 20 dakika olsa harkce için daha
 iyi olur. Atatürkün hayatını öğrenmek için bu ders bize
 ilahet lazımdır. Derleri sevmeme için ilk başta okul
 idaresi deşışmesi lazım. Okulda sınıfta büyük bir ayrımalık
 var kanuu vardır. Eger okul idaresi deşışirse fakultenin
 harkce deşışmesi lazım. idareci-felsefeciler, fakultelik olan
 öğrenciler daima ıstıdır. Went darat öğrenciler katılır,
 tarih dersini sevirim.

Saygılarımla

Ben tarih dersini önceleri çok severdim. Ama son sınıf gelince bu dersi çok sıkıcı buluyorum. Sıkıcı bulduğum derside tabiki gelişmiyorum. Tarih dersinde Atatürk'ün üstüne çok düşülüyor. Atatürk bögle atatürk sigle yani çok üstüne düşülüyor. Okul buna göre çok sıkıcı çünkü okulda hiç bir aktivite olmuyor. Okulda ayrıcalık çok oluyor. Birde staj yaptığımızda haftada iki gün okula geldiğimizden okulda ve sınıfta arkadaşlarımızda çok konuşuyoruz. Okulumuz öğretmenlerde hiç öğrenci sevgisi yoktur....!

Ben tarih dersini seven bir öğrenciyim. Seviyorum ama çalışmak istemiyorum belki bunca yıllık bir bitmeden, belkiden arkadaşlarımdan. Birkere ben 3 gün staj da olan bir öğrenciyim 2 gün okula geliyorum Akşam zaten derse çalışmam dışında arkadaşlarla takılırız. Okulda gördüğümüz dersler 3-4 günlük stajda kafamdan gidiyor Haftaya Var gün kafaıyla başlıyorum Bir tarih dersi değil herderste köşegim. Birazda maddi manevi durumlar var onlar yüzünden canım sıkılıyor. Hocam siz kendiniz de eksiklik aramayın bizim sınıfın sorunları bunlardır.

İnsanlar dersi çok sıkıcı yapıyor bu dersi ve proza dersi bide bizimiz hocamız prozayı gıborda bide başımızda proza uşatı bozı dertler sıkıcı yapıyor

EK-12: MOTOR BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİ TANITIM YAPARKEN

